

**Miljøgodkendelse af
økologisk kvægbrug,
Risvangsvej 12,
8530 Hjortshøj**

4. maj 2011

Indhold

Datablad	1
Indledning	2
1 Resumé og samlet vurdering	3
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	3
1.2 Ikke teknisk resumé	4
1.3 Afgørelse om miljøgodkendelse	6
1.4 Vilkårskatalog	8
1.5 Offentlighed	12
1.6 Klagevejledning	23
Baggrund for Miljøgodkendelsen	25
2 Generelle forhold	25
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	25
2.2 Gyldighed	25
2.3 Retsbeskyttelse	26
2.4 Revurdering af miljøgodkendelsen	26
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	27
3.1 Beliggenhed og planmæssige forhold	27
3.2 Placering i landskabet	28
3.3 Kommuneplan og øvrige planer	34
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	35
4.1 Husdyrhold og staldindretning	35
4.2 Ventilation	38
4.3 Fodring	38
4.4 Ensilage	39
4.5 Energi- og vandforbrug	39
4.6 Spildevand herunder regnvand	42
4.7 Affald	43
4.8 Råvarer og hjælpestoffer	44
4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld	45
5 Gødningsproduktion og – håndtering	48
5.1 Gødningstyper og mængder	48
5.2 Flydende husdyrgødning	49
5.3 Gylleforsuring	50
5.4 Fastgødning inkl. dybstrøelse	50

6 Forurening og gener fra husdyrbruget	51
6.1 Ammoniak og natur	51
6.2 Lugt	53
6.3 Fluer og skadedyr	54
6.4 Transport	55
6.5 Støj fra anlægget og maskiner	57
6.6 Støv fra anlæg og maskiner	58
6.7 Lys	59
7 Påvirkning fra arealerne	60
7.1 Udbringningsarealerne	60
7.2 Påvirkning af natur fra arealer	64
7.3 Påvirkninger af søer og vandløb	66
7.4 Kvælstof og fosfor til Randers Fjord og Aarhus Bugt	67
7.5 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav	71
7.6 Kvælstof til grundvand	72
7.7 Arealer i anden kommune	73
8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)	76
8.1 Ansøgers BAT-redegørelse	76
8.2 Kommunens vurdering af anvendelse af BAT:	78
9 Alternative løsninger og 0-alternativet	82
9.1 Alternative løsninger	82
9.2 0-alternativ	83
10 Husdyrbrugets ophør	85
11 Egenkontrol og dokumentation	86
Bilag 1 – Oversigt over udspretningsarealer	87
Bilag 2 – Situations- og visualiseringsplan	89
Bilag 3 – Oversigtskort over transportveje	93
Bilag 4 – Bilag til udtalelse fra Farvskov Kommune	94
Bilag 5 - Indkomne bemærkninger i offentlighedsfasen	98
Bilag 6 - Indkomne bemærkninger i 6 ugers høring	105

Datablad

Landbrugets navn og beliggenhed	Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj
Matrikel nr.	1 e, 1 f, 23 g og 14 b Spørring By, Spørring og 3 d Røved By, Ødum.
Ejendomsnummer	7510381301
Cvr. nr.	30976231
P-nr.	1013747691
Ejer af ejendommen	Hanne Therkildsen
Driftsansvarlig	Per Therkildsen
Brugstype	Økologisk kvægbrug
Godkendelsesbetegnelse	§ 12
Tilsynsmyndighed	Aarhus Kommune, sags nr. NM/08/00533
Godkendelses dato	4. maj 2011
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere om vilkårene i godkendelsen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	År 2019, hvis der ikke foretages ændringer af produktionen. I dette tilfælde må kommunen som udgangspunkt ikke ændre vilkårene. Egenkontrol er undtaget fra denne beskyttelse.

Indledning

Når et husdyrbrug ønskes udvidet så den samlede produktion overstiger 250 dyreenheder (DE), skal anlæget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning godkendes i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrbrugsloven)¹. Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet i henhold til Husdyrbrugsloven hvori EU's VVM-direktiv² og IPPC-direktiv³ er indarbejdet.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Aarhus Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem ved ansøgning nr. 7813 første gang den 13. maj 2008.

I dialog med ansøger om projektet er ansøgningen senere ændret og suppleret med yderligere oplysninger. I forbindelse med 6 ugers høring er der indkommet høringsbidrag. Dette har resulteret i så væsentlige ændringer at udkast til miljøgodkendelse udsendes i en ny 6 ugers høring.

Senest er ansøgningens version 11 indsendt den 21. februar 2011.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – LBK nr. 1486 af 4. december 2009.

² Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet)

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Aarhus Kommune har modtaget en ansøgning om udvidelse af den økologiske malkekvægsbesætning på ejendommen Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj.

Ejer af ejendommen Hanne Therkildsen har ansøgt om en samlet miljøgodkendelse af ejendommen Risvangsvej 12 i forbindelse med en planlagt udvidelse af malkekvægsbesætningen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter:

- Udvidelse af den økologiske malkekvægsbesætning fra 114 malkekøer af stor race, 21 småkalve (0 – 6 mdr.) og 75 kvier (6 mdr. – kælvning), svarende til 196 DE til 350 malkekøer af tung race, 45 småkalve (0-3 mdr.), 30 kvier (25 mdr. – kælvning) og 175 tyrekalve (optil 65 kg), svarende til en ansøgt produktion på 501 DE.
- Opførelse af ny kostald med malkecenter ca. 68,5 meter nordøst for den eksisterende bygningsmasse.

Da de nye bygninger ønskes placeret uden tilknytning til den eksisterende bygningsmasse er der med brev af 1. juni 2010 ansøgt om lokaliseringsgodkendelse af den valgte placering.

Det nye staldanlæg opføres 30 meter fra naboskel. Af Husdyrbrugsloven § 8 fremgår at afstandskravet til naboskel er 30 meter. Situationsplanen er vedlagt som bilag 2.

- Opførelsen af to nye gyllebeholdere på hver 2.750 m³ i tilknytning til nyt staldanlæg.
- Etablering af ny møddingsplads på 85 m² umiddelbart vest for eksisterende gyllebeholdere.
- Udbringning af husdyrgødning svarende til det oplyste.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ingen biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Aarhus Kommune og blev modtaget første gang den 13. maj 2008 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem.

Der er den 22. juni 2010 søgt om godkendelse efter Husdyrbrugslovens § 14 og § 33 stk. 2 til en trinvis udvidelse. Indenfor de første to år søges der om bygning af ny stald og malkecenter samt et kvæghold svarende til nudriften (114 malkekøer, 75 kvier og 21 kalve). Efter 5 år vil produktionen være på 350 køer med opdræt svarende til det ansøgte.

De væsentligste argumenter for ønsket om en trinvis udvidelse er at:

- besætningen øges delvis vha. eget tillæg,
- der ikke er fysisk plads til at starte opbygning af besætningen inden de nye bygninger er opført,
- de dyr, der skal købes ind, indkøbes som kvier i stedet for køer, for at minimere risikoen for at få sygdomme ind i besætningen,
- da det er en økologisk drevet bedrift, er udbuddet af avlsdyr begrænset, hvorfor en så stor udvidelse skal gennemføres over en årrække og
- den nuværende besætning har en meget høj avlsværdi, hvilket ligeledes stiller store krav til eventuelt indkøbte dyr, og derved begrænser udbuddet.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide husdyrholdet svarende til den ansøgte drift på 501 DE.

1.2 Ikke teknisk resumé

Miljøgodkendelsen omfatter kun ejendommen Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj og regulerer driften i 8 år. Efter 8 år skal miljøgodkendelsen revurderes på baggrund af de erfaringer, der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkninger.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår til drift og egenkontrol.

Aarhus Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse i henhold til de gældende regler⁴.

Produktion

Kvægbruget Risvangsvej 12 driver en økologiske malkekvægsbesætning. Med denne miljøgodkendelse udvides besætningen fra:

- 196 DE bestående af 114 malkekøer af stor race, 21 småkalve (0 – 6 mdr.) og 75 kvier (6 mdr. – kælving) til
- 501 DE bestående af 350 malkekøer af tung race, 45 småkalve (0-3 mdr.), 30 kvier (25 mdr. – kælving) og 175 tyrekalve (op til 65 kg).

Eksisterende bygninger ændres ikke. Der opføres ca. 68,5 meter nordøst for den eksisterende bygningsmasse en ny kostald på 3.878 m² med tilhørende malkecenter på 1.659 m². I tilknytning til den nye kostald opføres to nye gyllebeholdere på hver 2750 m³. Umiddelbart vest for de eksisterende gyllebeholdere etableres en ny møddingsplads på 85 m².

Aarhus Kommune har i henhold til bl.a. Husdyrbrugsloven vurderet, om den ansøgte udvidelse kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Eksisterende og nye bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg.

Forbrug af vand, energi og handelsgødning.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier.

Landskabelige og kulturhistoriske forhold.

Arealer

Til ejendommen hører i alt 145,16 ha ejet/forpagtet udbringningsareal, som er fordelt med 69,2 ha ejet areal og 75,96 ha forpagtet areal.

Der er derudover indgået aftale om afsætning af gødning svarende til 298 DE til udbringning på knap 424 ha drevet af ejendommen Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj. Der er udarbejdet en arealgodkendelse i henhold til Husdyrbrugslovens § 16 til udbringning af husdyrgødning på tredjemandsarealer.

Arealer til udbringning af husdyrgødning på egen/forpagtede er bl.a. vurderet i forhold til: Grundvand, overfladevand og naturområder.

Placering af nye driftsbygninger og anlæg

Miljøgodkendelsen betyder at der opføres en ny kostald med tilhørende malkecenter og 2 nye gyllebeholdere ca. 68,5 meter nordøst for den eksisterende bygningsmasse. De nye bygninger opføres uden tilknytning til de eksisterende driftsbygninger og den ønskede placering er derfor vurderet i forhold til beliggenhed og udformning.

⁴ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Transport til og fra ejendommen

Transport fra husdyrbruget foregår af en asfalteret privat fællesvej til offentlig vej. De omtrentlige årlige transporter er ca. 1.395 stk. Transportruten til udspretningsarealer og Mejlbyvej 658 er vist i bilag 3.

Lugt

Husdyrbruget overholder lugtgeneafstande til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste enkeltbebyggelse ligger ca. 139 meter væk fra det nærmeste staldhjørne, og der ligger ingen byzone eller samlet bebyggelse indenfor 1.200 meter fra produktionen. I henhold til de beregnede geneafstande for lugt er alle afstande overholdt. Lovens minimumskrav til enkelt bolig uden landbrugspligt er beregnet til knap 96 m.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Store dele af engen langs Spørring å er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. I en afstand af ca. 480 m nordvest for anlægget findes et engareal, som kan sidestilles med kvælstoffølsom natur i henhold til Husdyrbrugslovens § 7. Højeste merdeposition i naturområdet er udregnet til 0,2 kg N/ha. Merbelastningen vurderes ikke at påvirke miljøtilstanden af engen væsentligt.

Næringsstoffer til overfladevand og grundvand

Fosfor

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der er et fosforunderskud på – 4,9 kg fosfor/ha. Det er vurderet, at kravet om fosforbalance på udbringningsarealerne er overholdt.

Nitrat til overfladevand

Udbringningsarealerne er placeret uden for områder der er udpeget som sårbare for nitratudvaskning. Arealerne afvander til Randers Fjord og Aarhus Bugt. I Randers Fjord Oplandet er husdyrtrykket ikke stigende og i Aarhus Bugt oplandet er husdyrtrykket faldende. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 13,7 kg N/ha/år. Nitrat reduktionen gennem jordlagene vurderes, at være så stor, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Randers Fjord og Aarhus Bugt. Bidraget til Randers Fjord udgør 0,01 %.

Nitrat til grundvand

En del af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

I Aarhus kommune kan der, i nitratfølsomt indvindingsområde, normalt ikke tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

I dette tilfælde falder nitratudvaskningen fra rodzonen til under 50 mg nitrat / liter i ansøgt drift. Det er derfor Aarhus Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre nogen påvirkning af grundvands- og drikkevandsressourcen i området.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen vurderes at overholde gældende vejledninger og normer for:

Opbevaring og udbringning af gylle.

Håndtering af spildevand og affald.

Støjbelastning af omgivelser m.v.

Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, vurderes at være tilfredsstillende.

Bedst tilgængelig teknik (BAT)

Aarhus Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af BAT. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Alternative placeringer

Alternative placeringer har været vurderet.

1.3 Afgørelse om miljøgodkendelse

Aarhus Kommune miljøgodkender hermed den ansøgte udvidelse af den økologiske malkekvægbesætning og den projekterede bygningsmasse på ejendommen, Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj. De nye bygninger skal placeres som vist på situationsplanen vedlagt som bilag 2.

Den godkendte produktion svarer til 350 malkekøer af tung race, 45 småkalve (0-3 mdr.), 30 kvier (25 mdr. – kælving) og 175 tyrekalve (optil 65 kg), svarende til en ansøgt produktion på 501 DE.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens nuværende og planlagte produktionsanlæg og besætning meddeles der ved denne skrivelse miljøgodkendelse af udbringning af husdyrgødningen fra produktionen på de arealer og i det omfang, som fremgår af nedenstående.

Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen Risvangsvej 12 med de angivne udbringningsarealer, som fremgår af bilag 1.

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.

At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

At husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen samlet i afsnit 1.4 - vil anvende den bedste tilgængelige teknik.

At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:

Nabobeboelser

Natura 2000-områder⁵ og natur i øvrigt

Overfladevand

Nitratfølsomme indvindingsområder

Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

Aarhus Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og at de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i Godkendelsesbekendtgørelsen⁶ overholdes. Se endvidere Afsnittet "Baggrund for miljøgodkendelse" med tilhørende bilag.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af oplysningerne i IT-ansøgningen, version 11, modtaget d. 21. februar 2011 samt øvrige supplerende oplysninger modtaget i perioden frem til samme dato.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12 stk. 2 i Husdyrbrugsloven, samt reglerne i Godkendelsesbekendtgørelsen, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen må først ske, når klageperioden er overstået og kun, hvis der ikke er modtaget klage. Klagevejledningen fremgår af afsnit 1.6.

⁵ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

⁶ Bekendtgørelse nr. 294 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug af 31. marts 2009. med senere ændringer af 22.12.2010 og 06.04.2010.

Generelt

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle begrænsninger, tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. Spildevandsbekendtgørelsen, Naturbeskyttelsesloven, Vandforsyningsloven eller Museumslovens⁷ om bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Etablering af de nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Aarhus Kommune indeholdende en spildevandstilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

Dyreenheder er beregnet efter de nugældende omregningsfaktorer i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Miljøvurderingerne er gennemført i forhold til antal dyr og den faktiske størrelse og sammensætning af dyreholdet, og miljøgodkendelsen tager derfor afsæt heri, uagtet at der på et senere tidspunkt måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven.

1.4 Vilkårskatalog

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er:

At husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen.

At kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes.

At yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af Aarhus Kommunes vurdering overholdes.

At risikoen for forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes.

Miljøgodkendelsen er meddelt under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse⁸, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående, supplerende vilkår:

Læsevejledning: Nummereringen af vilkårene er den samme, som nummereringen ide enkelte afsnit i miljøgodkendelsens afsnit "Baggrund for miljøgodkendelsen". Den nærmere beskrivelse og vurdering for fastsættelse af vilkårene kan findes under det samme afsnit.

Gyldighed

- 2.2.1 Den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 5 år fra godkendelsens er meddelt, bortfalder. Dvs., at bygninger skal være taget i brug, og at det ansøgte dyrehold skal være sat ind.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

- 3.2.2.1 Bygninger og anlæg skal placeres i overensstemmelse med den fremsendte perspektivplan og situationsplan vist som bilag 2. Farver og bygningshøjde skal være i overensstemmelse med de oplysninger, der er fremsendt, og som fremgår af figur 3.2.1.1. Der må ikke anvendes reflekterende materialer på bygninger.
- 3.2.2.2 Ny kostald skal placeres minimum 30 m nord for skel til matr. 10 c Spørring By, Spørring og møddingsplads skal placeres vest for eksisterende gyllebeholdere.
- 3.2.2.3 Højden af de projekterede gyllebeholdere må ikke overstige 2 m over terræn og der må ikke fastmonteres udstyr på gyllebeholderne, som rækker 2 m over terræn.
- 3.2.2.4 Der skal etableres en 2 meter høj jordvold med stedsegrøn beplantning nord for anlægget. Placeringen skal ske i overensstemmelse med det viste på figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2.
- 3.2.2.5 Der skal senest 31. december det år byggeriet afsluttes, plantes et 3-rækket læhegn med egnstypiske træer og buske iblandet stedsegrønt syd for skellet mellem matr. 12 c og 14 c, Spørring By, Spørring i overensstemmelse med figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2. Læhegnets længde skal svare til ca. 170 m målt fra Risvangsvej. Læhegnet skal renholdes og vedligeholdes således, at det opfylder dets formål.
- 3.2.2.6 Den eksisterende træække i skel mellem matr. 12 c og 10 c Spørring By, Spørring skal bibeholdes, efterplantes og vedligeholdes i overensstemmelse med figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2, så det opfylder dets formål. Beplantningens længde skal være ca. 175 m

⁸ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

målt fra Risvangsvej. Læhegnet kan udskiftes til et nyt, som skal etableres efter samme vilkår som i vilkår 3.2.2.5.

- 3.2.2.7 Alléen langs Risvangsvej forlænges i overensstemmelse med det viste på figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2.
- 3.2.2.8 Øst for det nye staldanlæg plantes minimum 4-6 egnstypiske træer og buske, som opnår en højde der kan bryder staldanlæggets facade.
- 3.2.2.9 Begge nye gyllebeholdere skal fjernes, hvis de ikke længere skal bruges i forbindelse med husdyrbrugets drift.
- 3.2.2.10 Udeareal omkring kostald og gyllebeholdere skal holdes rent og ryddeligt.

Husdyrhold og staldanlæg

- 4.1.2.1 Drivvej for malkekøer, som krydser vej med offentlig adgang, skal rengøres umiddelbart efter, at malkekøer har passeret.
- 4.1.2.2 Skrabere oven på spaltegulv i stald 1.1.1 skal skrabe hver 4. time.
- 4.1.2.3 Der skal på begge skrabe anlæg føres logbog over årsag til og varighed af driftsstop. Logbog skal opbevares i 5 år.
- 4.1.2.4 Begge skrabe anlæg skal være forsynet med timer.

Foder

- 4.3.2.1 Grovfoderrationen til besætningen skal bestå af minimum 40 % græsmarksafgrøder (græs, græsensilage, hø eller grønpiller) i gennemsnit på årsbasis. Dokumentation for opfyldelse af dette vilkår skal fremgå af foderplaner, foderkontrol eller en effektivitetskontrol, og opbevares i 5 år.
- 4.3.2.2 Der skal laves foderplan mindst én gang om året.
- 4.3.2.3 Der skal foretages analyser af grovfoderet efter hvert slet.

Energi og vandforbrug

- 4.5.2.1 Elforbruget skal registreres 1 gang i kvartalet og forbruget skal føres i et skema, så forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Målinger skal opbevares i 5 år.
- 4.5.2.2 Der skal senest i forbindelse med ibrugtagning af ny kostald være etableret vandmåler på vandforsyningsanlægget til husdyrbruget.
- 4.5.2.3 Vandforbruget skal herefter registreres 1 gang i kvartalet og vandforbruget skal føres i et skema, så forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Målinger skal opbevares i 5 år.

Spildevand herunder regnvand

- 4.6.2.1 Det skal sikres, at der langs drivgangen mellem malkecenter og løsdriftsstald er etableret en opkant, så der ikke kan løbe overfladevand ind på drivgangen eller husdyrgødning ud på det omkringliggende areal.
- 4.6.2.2 Eksisterende dræn og nedgravede rør til tagvand og overfladevand fra vendeplads skal føres i tætte rør indenfor 15 m til nye staldbygninger og opbevaringsanlæg.

- 4.6.2.3 Al vask af maskiner og redskaber, som indgår i driften og hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester, skal ske på en tæt støbt plads eller tilsvarende belægning med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Affald

- 4.7.2.1 Flydende og/eller saftagivende organisk affald skal opbevares på fast belægning med opsamling af overfladevand til tæt beholder.
- 4.7.2.2 Opbevaring af døde dyr skal foregå på fast belægning og efter de veterinære bestemmelser – opbevaring ved gyllebeholderne skal ske på en afskærmet og skyggefuld plads.
- 4.7.2.3 Olieaffald skal opbevares på en overdækket plads med opkant, som kan rumme indholdet fra den største beholder.

Råvarer og hjælpestoffer

- 4.8.2.1 Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles.

Driftsforstyrrelser og uheld

- 4.9.2.1 Der skal senest udarbejdes og indsendes en beredskabsplan til Aarhus Kommune, når byggeriet af det nye staldanlæg står færdigt.
- 4.9.2.2 Leverandører, eksterne entreprenører og personale skal være instrueret i betjening af anlæg. Det skal sikre, at anlæggene betjenes korrekt.
- 4.9.2.3 Ekstern personale skal være orienteret om at ejendommen har en miljøgodkendelse og en beredskabsplan.
- 4.9.2.4 Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld. Tilsynsmyndigheden skal orienteres følgende hverdag, og der skal efter aftale med tilsynsmyndigheden udarbejdes et notat, hvor der redegøres for hændelsesforløbet, og hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre, at en lignende hændelse sker fremadrettet.

Fast gødning inkl. dybstrøelse

- 5.4.2.1 Markstak må ikke placeres indenfor 300 m til natur udlagt efter § 7 i Husdyrbrugsloven, § 3 angivet som punkt 1 på figur 6.1.2.1 samt på øvrige arealer, der har mere end 6 graders hældning mod § 3 arealer.
- 5.4.2.2 Markstak må ikke placeres indenfor 100 m til nabobeboelse.

Lugt

- 6.2.2.1 Hele mark 07, 08, 10, 20, 22, 23, 30-0, 30-1, 30-2, 31-0, 31-1 og 31-2 er omfattet af § 24 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- 6.2.2.2 Risvangsvej 10 og 14 skal adviseres i forbindelse med udkørsel af gylle.

Fluer og skadedyr

- 6.3.2.1 Kalvehytter skal som minimum tømmes og renholdes hver 14. dag.
- 6.3.2.2: Fluebekæmpelsen skal som minimum ske i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde og i overensstemmelse med reglerne for økologi.

Støj

6.5.2.1 Kontrol af støj

Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne vist i skema 6.5.2.1 er overholdt.

Dokumentationen skal senest 3 måneder efter, at kravet er fremsat, tilsendes tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen.

6.5.2.2 Krav til støjmåling

Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984, Måling af ekstern støj og nr. 5/1993, beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Ved anmodning om støjmåling skal denne foretages, når husdyrbruget er i fuld drift eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Dokumentationen skal udføres af et målefirma, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømålinger ekstern støj".

Støjdokumentationen skal gentages, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves én årlig støjbestemmelse. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

6.5.2.3 Definition af overholdelse af støjgrænser

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end eller lig med grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

Påvirkning af natur fra arealer

7.2.2.1 Der må ikke udbringes husdyrgødning på mark nr. 19-0 i en afstand af 10 meter fra det beskyttede overdrev syd for pågældende mark. Den gødningsfrie bræmme fremgår af figur 7.2.2.1.

7.2.2.2 Der må ikke udbringes husdyrgødning på markerne 70-0 og 71-0 i en afstand af 10 meter til dels Egå og dels naturområderne, som er en del af Geding-/Kasted mose. Den gødningsfrie bræmme fremgår af figur 7.2.2.2.

BAT

8.2.2.1 Der skal mindst én gang om året udarbejdes en foderplan i samarbejde med en konsulent. Foderplaner skal opbevares i 5 år.

8.2.3.1 Skrabere oven på spaltegulv i stald 1.1.1 skal skrabe hver 4. time.

8.2.3.2 Der skal på skrabe anlæg i begge stald anlæg føres logbog over årsag til og varighed af driftsstop. Logbog skal opbevares i 5 år.

8.2.3.3 Begge skrabe anlæg skal være forsynet med timer.

1.5 Offentlighed

Forudgående offentliggørelse af § 12-ansøgning

Offentligheden er blevet inddraget gennem annoncering i Aarhus Onsdag og Jyllands Posten den 17. december 2008, med frist for bemærkninger til den 7. januar 2009.

I offentlighedsfasen modtog Aarhus Kommune fire partsindlæg, som alle er gengivet i deres helhed i bilag 5.

- Lokalforeningen af DN ved Poul-Henrik Knuhtsen, (bilag 5-1)
- Allan Jørgensen, Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj, (bilag 5-2)
- Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjørshøj, (bilag 5-3)
- Sascha Christensen og Bo Ø. Christensen, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj (Bilag 5-4)

Alle har anmodet om, at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse i partshøringsperioden.

Følgende har været gennemgående i de fire partsindlæg:

Natur og vandløb

Registrering af § 3-arealer og sikring af § 3 engarealer og vandløb mod risiko for gyllepåvirkning.

Indpasning af nye bygninger i landskabet

At der skal arbejdes med bygningers udseende, etableres en vold med beplantning, plantes læbælte og sikres en korrekt visualisering med angivelse af afstande til skel. Der er indkommet bemærkning om at bygninger i 11 meters højde og 135 meters længde opleves som voldsomme.

BAT

Det er anført, at beskrivelse af ny teknologi i stalden er mangelfuld.

Gener fra husdyrbrugets drift

Der er udtrykt bekymring for så vidt angår følgende gener som følge af husdyrbrugets drift:

- Trafik og belastning af slid på privat fællesvej og kørsel offentlig vej og forøgelse af gener samt krav om transport i lukkede vogne. Meget arbejds trafik døgnet rundt.
- Fluer, herunder at begrænse flueplage bl.a. ved at overdække gylletanke.
- Nødvendigheden af renholdelse af vej er påpeget
- Gene som følge af opbevaring af døde dyr.
- Lugtgener fra det større antal dyr og placering af stald. Forslag om overdækning af gylletanke.
- Stigende støjniveau fra stationære kilder og intern trafik.
- Lysgener, som følge af lysudfald fra staldbygninger og arbejdslys udenfor bygninger.

Egenkontrol

Hvordan uheld og gener undgås – herunder renholdelse og opbevaring af døde dyr.

Beskrivelse af væsentlige alternative muligheder

Forslag om alternativ placering af staldbygning vest for den nuværende ejendom.

Øvrigt

Foringelse af ejendoms- og herlighedsværdi og sikkerhed ved færdsel på vejen.

Partsindlæg er efterfølgende sendt til ansøger og er inddraget i den videre sagsbehandling.

Partshøring, Nabohøring

Udkastet til miljøgodkendelse blev den 2. november 2010 udsendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og organisationer og private, der har anmodet herom med frist for afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til den 15. december 2010.

Udkast til afgørelse er sendt til:

Ansøger og driftsansvarlige:

Hanne og Per Therkildsen, Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj.

Konsulent:

Andrea Høj Plejdrup, LandboMidtØst, ahp@lmo.dk.

Naboer og parter som har anmodet om udkast til miljøgodkendelse:

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Aarhus, soeren.hoejager@skolekom.dk.

Allan Jørgensen, Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj.

Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjortshøj.

Sascha Christensen & Bo Ø. Christensen, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj.

Jens Bülow Therkildsen, Risvangsvej 18, 8530 Hjortshøj.

Karl Jørgensen, Baskærvej 11, 8370 Hadsten

Bortforpagtere af arealer:

Niels Jørgen Krøger Jørgensen, Risvangsvej 6, 8530 Hjortshøj.

Asger Obel, Risvangsvej 8, 8530 Hjortshøj.

Sonja Nicolaisen, Spørringvej 37, 8630 Hjortshøj

Rasmus Juhl Rasmussen, Skårupgårdvej 101, 8520 Lystrup

R. Kristian Møller Andersen, Hæstvej 24, 8380 Trige

Mathias Nicolajsen Kjærgaard, Elstedvej 148, 8520 Lystrup

Aarhus kommune, Ejendomsforvaltningen, ejendomsforvaltningen@aarhus.dk

Modtager af husdyrgødning

Asger Overgaard, Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj

Myndigheder

Favrskov Kommune, favrskov@favrskov.dk

Bygningsinspektoratet Aarhus Kommune bygninginspektorat@mtm.aarhus.dk

Aarhus Kommune vurderer, at det ansøgte forhold er af underordnet betydning for naboer til udbringningsarealer. Der er derfor jf. Husdyrbrugslovens § 55, stk. 4 ikke gennemført 6 ugers høring af disse.

Bidrag fra første partshøringsrunde

Høringsbidrag 1: Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjortshøj (bilag 6.1)

Høringsbidrag 2: Poul Müller Advokat (H), Hoffmannsvej 6, 3. tv. 8220 Brabrand på vegne af Sascha Christensen og Bo Øllegaard, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj (bilag 6.2)

Høringsbidrag 3: Landbomidtøst ved miljøkonsulent Andrea Høj Plejdrup (bilag 6.3)

Alle høringsbidrag fremgår i deres helhed i miljøgodkendelsens bilag 6. I følgende vurdering er punkterne i de 3 bidrag trukket frem og vurderet.

Høringsbidrag 1

Der er i høringsbidraget opstillet 3 problemstillinger, som har indgået i en dialog med ansøger.

1. Overfladevand fra asfalterede arealer
2. Afføring fra køerne ved færdsel på vejen samt ventetid for passage
3. Et evt. problem ved salg af egen ejendom idet der forventes et fald i pris.

Det oplyses, at der har været en løbende dialog, og der er oplyst en række løsningsforslag, som er drøftet med ansøger:

1. Etablering af dræn langs vejen
2. Etablering af tunnel for dyr og maskiner
3. Asfaltering af den resterende private grusvej

Handlinger i udkast til miljøgodkendelse

Ad 1) Håndtering af overfladevand fra nye befæstede arealer skal behandles i den spildevandstilladelse, som der skal søges efter Miljøbeskyttelseslovens § 28. Der er lagt op til nedsivning af regnvand.

Ad 2) Der er i afsnit 4.1.2 stillet krav om, at omkringboende ikke må udsættes for gener som følge af afsat husdyrgødning mellem stald og græsarealer og derfor sat følgende vilkår: "Drivvej for malkekøer, som krydser vej med offentlig adgang, skal rengøres umiddelbart efter, at malkekøer har passeret."

Ansøgers bemærkning

Ansøger vurderer, at høringsbidraget har karakter af et referat mellem ansøger og ejeren af Risvangsvej 14.

Ad 1) Der har tidligere været drøftet dræning af overfaldevand fra eksisterende asfaltvej og nye arealer bliver ikke et problem, da det løses i projektet.

Ad 2) En tunnellsnning har været drøftet og det ansøges, hvis det bliver aktuelt.

Ad 3) Asfaltering af grusvejen er en sag mellem ansøger og ejer af grusvejen.

Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Ad 1) Håndtering af overfladevand fra befæstede arealer skal håndteres efter regelgrundlaget i Miljøbeskyttelsesloven. Skal overfaldevand fra eksisterende befæstede arealer bortledes, kan det kræve en tilladelse, hvis det indebærer, at det opsamlede vand nedsives eller afledes til dræn eller vandløb. I forhold til de nye arealer der påtænkes asfalteret, må der ikke ske en overfladeafledning ud på anden mands arealer. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen søges en udledningstilladelse jf. Miljøgodkendelsens afsnit 4.6.

Ad 2) Der er taget hånd om problemstillingen i fastlagt vilkår. Ventetid ved privat fælles vej vil ikke være omfattet af Husdyrbrugslovens regelgrundlag. Aarhus Kommune vurderer, at dette bør afklares mellem ansøger og ejeren af Risvangsvej 14 evt. ved at der informeres om, hvornår man kan forvente at vejen er afspærret.

Ad 3) Værdiforringelse af ejendom og asfaltering af veje er ikke omfattet af Husdyrbrugslovens regelgrundlag.

Høringsbidrag 2

Der er i høringsbidraget (se bilag 6.2) opstillet en række problemstillinger, som i det følgende er forsøgt emneopdelt:

2.1 Å-beskyttelseslinien

Indsigelsen går på, at projektet kræver en dispensation fra å-beskyttelseslinien.

2.1.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Det nye byggeri ligger i kanten af å-beskyttelseslinien og er vurderet i afsnit 3. Aarhus Kommune vurderer, at der ikke skal stilles dispensation, da det vurderes, at det nye staldanlæg og tilhørende anlæg er nødvendigt

for landbrugets drift. Der er taget hensyn til landskabet ved, at der fastholdes krav om beplantning i forhold til åen.

2.1.2 Ansøgers bemærkning

Afstanden til åen bliver ca. 130 m.

2.1.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Å-beskyttelseslinien fremgår af Naturbeskyttelseslovens § 16 og indeholder i bestemmelsens stk. 2, nr. 5, en undtagelse for så vidt angår: "Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene." Hvad angår nødvendighedskriteriet er det identisk med kriteriet i planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. Herefter vil landbrugsbygninger (stalde mv.) til brug for en landbrugsmæssig aktivitet på ejendommen, som den helt klare hovedregel, være driftsmæssig nødvendig. Kriteriet omkring udvidelse i tilknytning til eksisterende bygningsmasse er ikke afgørende i relation til undtagelsen fra å-beskyttelseslinien.

Med henvisning til pkt. 2.3.2 (se nedenfor) sker der en regulering af afstandskravet til skel, hvilket betyder, at den nye staldbygning rykkes mod nord. Staldbygningen vil fortsat ligge max 10 m indenfor å-beskyttelseslinien. Det præciseres i afsnit 3.1.2, at dispensation ikke kræves med henvisning til Naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 2, nr. 5, og at Aarhus Kommune vurderer, at der er tale om driftmæssige nødvendige bygninger, således som dette begreb traditionelt er blevet fortolket.

2.2 Beskyttelse af naturarealer i engen langs Spørring Å i forhold til Naturbeskyttelseslovens § 3-arealer og Husdyrbrugslovens § 7-områder

Indsigelsen går på, at der i godkendelsesudkastet er henvist til, at der i området er en højstaudemose, som bør beskrives bedre, fordi det giver rimelig anledning til at vurdere, at det kan være en højmose, som skal vurderes i henhold til Husdyrbrugslovens § 7.

2.2.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Natur er vurderet i afsnit 6 punkt 6.1.2 s. 48. Den omtalte lokalitet mose punkt 3 er karakteriseret som højstaudemose. Denne vurdering er foretaget ud fra besigtigelse i maj og november 2009. Mosens tålegrænse er derfor vurderet ud fra tålegrænsen for moser og arealet er vurderet moderat kvælstoffølsomt og dermed ikke påvirket væsentligt af projektet.

2.1.2 Ansøgers bemærkning

Mosen syd for det ansøgte anlæg vurderes ikke at være en højmose, da en højmose er næringsfattig og kun får sit vand fra regnvand. Den pågældende mose er næringsrig og påvirkes både af høj grundvandsstand og regnvand. En beskrivelse som højstaudemose betyder ikke at den udvikles til højmose. Den beregnede merbelastning på 0,1 – 0,8 kg N/Ha/år medfører ikke at tålegrænsen for natur er overskredet. Hertil kommer at effekten af skrabe anlæg i gl. stald ikke er indregnet.

2.2.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Det skal bemærkes, at en højmose aldrig vil kunne dannes i det pågældende område. Der er ikke tvivl om, at mosen er af den type, som er angivet i vurderingen, hvilket bl.a. er sket ud fra et konkret tilsyn med hele området natur. En vurdering af et areals eventuelle § 7 status skal desuden vurderes på afgørelsestidspunktet

og ikke ud fra en vurdering af, hvad det kan udvikle sig til på sigt. Arealet har hverken på vurderingstidspunktet § 7 status eller vil i fremtiden udvikle sig til en mose med § 7 status.

Aarhus Kommune vurderer, at høringsbidraget ikke vil medføre ændringer i den foretagne vurdering.

2.3. Dispensation fra afstandskravene til naboskel

Indsigelsen går på, at der ikke er hjemmel til at meddele dispensation i forhold til Husdyrbrugslovens § 9.

2.3.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Under vurdering af sagen (vurdering i afsnit 3) blev det konstateret, at der var målt forkert skelafstand fra det nye byggeri til skel mod syd. Ansøger blev forelagt problemstillingen og valgte at søge en dispensation afstandskrav til skel. Dette har været i partshøring ved ejeren af naboparcellen, og der er ikke indkommet bemærkninger. Samme nabo er også forelagt en ansøgning om disp. for placering af en møddingsplads til fast husdyrgødning. Aarhus Kommune valgte at vægte hensynet til naboer højere end hensynet til skel mod et dyrket areal og var deraf indstillet på at meddele dispensation med hjemmel § 9 i Husdyrbrugsloven til en kortere afstand til naboskel.

2.3.2 Ansøgers bemærkning

Afstanden på 15 m til naboskel mod syd er valgt af hensyn til beboerne. Afstanden på jordvolden er 67 m mod naboskel mod nord og kræver ikke en dispensation.

2.3.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Efter Husdyrbrugslovens § 9, stk. 3 kan der kun dispenseres, når overholdelse af afstandskravene i § 8 "ikke er mulig". I den konkrete vurdering i miljøgodkendelsen har ansøger ikke undersøgt om en alternativ placering er mulig. Der skal – jf. vejledningen som udgangspunkt i dialog med ansøgeren – findes en anden placering. I modsat fald skal ansøgeren dokumentere, at det slet ikke er muligt at finde en placering uden for forbudszone uden andre væsentlige gener eller en væsentlig øget forurening. Hvis der ikke kan findes en alternativ egnet placering, kan der efter omstændighederne meddeles dispensation efter husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3. Her udvider man umulighedsbegrebet til også at omfatte situationer, hvor det nok er muligt, men vil give "væsentlig" mere forurening eller gener.

Der foreligger en enkelt Miljøklagenævns afgørelse om bestemmelsen, hvor en dispensation blev hjemvist, fordi det forhold der var til grund for dispensationen ikke længere var til stede.

På baggrund af ovenstående vurderer Aarhus Kommune, at høringsbidraget er berettiget og ansøger er blevet bedt om at vurdere, om staldanlæg og møddingsplads kan placeres så afstandskravet på 30 m kan overholdes.

Der vil være hjemmel til at meddele dispensation, hvis en forrykkelse mod nord ikke synes mulig. Kun hvis forrykkelse af anlægget med ca. 15 m vil give væsentligt flere gener i form af fx lugt, vil dispensationen kunne opretholdes.

Ansøger har med baggrund i ovenstående flyttet det nye staldanlæg 15 m mod nord og foretaget en ny lugtberegning. Lugtberegningen viser, at den ændrede placering af stalden ikke medfører væsentlige lugtgener for de omkringboende og at lugtgenekriteriet fortsat er overholdt for nærmeste nabobeboelse.

Møddingspladsen er samtidigt flyttet, så den ligger vest for de eksisterende gyllebeholdere og dermed overholder afstandskravet på 30 m til skel.

Flytning af henholdsvis møddingsplads og staldanlæg medfører ikke væsentlige ændringer i forhold til ammoniakbidraget til naturområder. Tålegrænsen for ammoniak til naturarealer er fortsat overholdt.

2.4 Husdyrbrugslovens § 22

Indsigelsen går på, at der ikke er taget tilstrækkelige landskabelige hensyn i forbindelse med anlæggets placering.

2.4.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Udgangspunktet i Husdyrbrugsloven er, at nye bygninger som hovedregel skal placeres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Anden placering har været undersøgt. Når dette ikke er muligt, og bygningerne derfor må placeres adskilt fra eksisterende bygningsmasse, skal de landskabelige forhold vurderes i tilknytning til denne placering. Der er i afsnit 3.2 foretaget en landskabelig vurdering herunder fastsat vilkår om afskærmende beplantning.

2.4.2 Ansøgers bemærkning

Ny stald og anlæg er placeret tæt på eksisterende bygningsmasse for at opnå en produktionsmæssig sammenhæng, og der er ved justering af bygningshøjde og farver på bygninger taget hensyn til de landskabelige værdier ligesom der udbygges med læhegn. Samtidigt mindsker det transport mellem bygninger.

2.4.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Aarhus Kommune vurderer, at høringsbidraget ikke vil medføre ændringer i den foretagne vurdering. Der foretages kun konsekvensrettelser i afsnittet.

2.5 Gener for naboer

Det fremføres, at anlægget vil påføre indsigeren en række gener i form af fluer, rotter, lugt, døde dyr og trafik

2.5.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

I forhold til naboer er den væsentligste mulige gene fra et husdyrbrug lugt. Lugtberegninger viser at lugtgeneafstanden er overholdt ved nærmeste enkeltbolig Risvangsvej 10, da den beregnede geneafstand er mindre end den faktuelle afstand fra nærmeste stald.

Der er i afsnit 6.3 stillet vilkår til bekæmpelse af fluer. Bekæmpelse af rotter foregår efter de regler der er fastlagt i bekendtgørelsen om rotter.

Hvad angår transport i afsnit 6.4 er forholdet vurderet. Det er vurderet, at den forøgelse der sker med knap 300 transporter pr. år, svarer til mindre end 1 transport pr. dag.

Udsyn

Udsyn er ikke stærkt beskyttet i forhold til en ejendom placeret i landzone, det indgår dog som et led i den landskabelige vurdering. Der er taget hensyn ved krav om udstrækning af læbælte.

2.5.2 Ansøgers bemærkning

Med hensyn til lugt, fluer og lign. gener så er der renholdt og ingen gener fra dette i nudrift eller i ansøgt drift. Risvangsvej 16 ligger udenfor den beregnede lugtgeneafstand.

Døde dyr hentes nærmere kun 25 gange pr. år end 52. Døde dyr hentes indenfor 24 t. I forhold til trafik vil ansøger søge at holde antallet af transportere på et minimum. Herunder må det forventes, at der på landet er transport fra landbrugsmæssige aktiviteter.

2.5.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Ansøger flytter det nye staldanlæg og gyllebeholdere 15 m mod nord. Dette får ingen væsentlige konsekvenser for overholdelse af lugtgenekriteriet, som stadig er overholdt ved nærmeste nabobeboelse.

Aarhus Kommune vurderer at der er stillet de nødvendige krav for at undgå gener. Transporter på veje er omfattet af Færdselsloven og kan ikke reguleres via miljøgodkendelsen.

2.6 Alternative muligheder

Indsigelsen går på, at der er alternative placeringsmuligheder, og der peges på et konkret alternativ, som, indsigeren mener, burde have været vurderet.

Der henvises til, at der ikke er foretaget en vurdering af alle alternative muligheder, hvor der henvises til foto side 30 i udkast til miljøgodkendelsen, hvor der henvises til område øst for gården (formoder der menes alternativ1)

2.6.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er foretaget en nøje vurdering af 2 alternativer i afsnit 9.1, som begge ligger tæt på de nuværende driftsbygninger. En sådan placering er vægtet højt. Alternativ 1 er den valgte placering. Alternativ 2 er fravalgt, fordi den ligger indenfor 300 m til § 7 lignende natur. Der er i forhold til en alternativ placering under punktet alternativ 3 vurderet, at en placering syd for Spørring Å vil være meget synlig og at en placering længere øst for ejendommen vil kunne konflikte med en kommende golfbane.

2.6.2 Ansøgers bemærkning

Ansøger har ikke vurderet en anden placering, da det vurderes at en samling af bygningsmassen er vigtigt.

2.6.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Bestemmelsen om pligten til ved § 12-godkendelser at vurdere alternativer fremgår af lovens § 24.

Der foreligger ikke nogen pligt for kommunen til at vurdere alle tænkelige alternativer, herunder alle de alternativer, som måtte komme frem i forbindelse med en høringsproces.

Aarhus Kommune vurderer, at høringsbidraget ikke vil medføre ændringer i den foretagne vurdering.

Det præciseres i afsnittet, at en placering længere øst for den eksisterende ejendom vil have negativ konsekvens for andre områder.

2.7 Tab af værdi på ejendom

Der henføres, at der i tilfælde af tilladelse er berettigelse til erstatning for tabte værdier på ejendommen.

2.7.3 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Det henhører ikke under den godkendende myndighed, om den ansøgte udvidelse vil medføre økonomiske tab for omkringboende.

Høringsbidrag 3

Der er i høringsbidraget, som kommer fra ansøgers konsulent følgende bemærkninger:

En række faktuelle fejl, tastefejl og henvisningsfejl konsekvens rettes.

3.1 Etablering af læbælte

Ansøgers konsulent anfører, at det fastlagte tidspunkt for plantning vil kunne ødelægge læbælte, fordi det er fastsat til før byggestart.

3.1.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er fastlagt vilkår om, at det skal etableres læbælte forbindelse med byggeri.

3.1.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Vilkåret ændres, så læbælter skal være etableret senest 31. december, det år stalden bygges.

3.2 Græsningsarealer

Ønsker, at det præciseres, at det ikke kun er de viste græsningsarealer på kort, som anvendes til malkekøer.

3.2.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Der indføres i den miljøtekniske redegørelse "Øvrige græsområder omkring ejendommen vil også blive afgræsset efter behov."

3.3 Registrering af el- og vandforbrug

Ansøgers konsulent fremfører, at det synes i overkanten at registrere el- og vand én gang om måneden.

3.3.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er i miljøgodkendelsen fastlagt vilkår om registrering af el og vand én gang månedligt. Formålet med at føre egenkontrol med forbrug er at sikre, at der på husdyrbruget er fokus på minimering af forbruget.

3.3.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Aarhus Kommune fastholder, at løbende kontrol med forbrug af el og vand er vigtigt for at implementere og sikre ressourcebesparende foranstaltninger. Aarhus Kommune er enig i, at én gang månedligt kan reduceres så der én gang i kvartalet skal føres journal over el- og vandforbruget. Det sikrer at det er muligt at følge en årstidsvariation i forbrugsmønstret.

Vilkårene ændres i afsnit 4.5.2

3.4 Placering af markstak

Ansøgers konsulent fremfører at vilkåret er for upræcist og foreslår et andet. da ansøger ikke kan vide hvilken natur der er sammenlignelig med § 7 natur.

3.4.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Aarhus Kommune har i forbindelse med miljøgodkendelsen beskrevet de enkelte naturarealer og der er kun fundet et naturareal eng punkt 1 på figur 6.1.2.1, som kan sidestilles med § 7 lignende natur i Husdyrbrugsloven.

3.4.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Aarhus Kommune ændrer ud fra forslaget vilkår 5.4.2.1 til:

Markstak må ikke placeres indenfor 300 m til natur udlagt efter § 7 i Husdyrbrugsloven, § 3 eng angivet som punkt 1 på figur 6.1.2.1 samt øvrige arealer, hvor der er mere end 6 graders hældning mod § 3 arealer.

Tages andre arealer i anvendelse skal disse på forhånd miljøvurderes og der vil blive taget stilling til og der er særlig kvælstofsårbar natur.

3.5 Transporter

Ansøgers konsulent fremfører, at vilkår om at kontrol med transport er ikke er mulig, og at vilkåret er ukontrollerbart.

3.5.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Aarhus Kommune har vurderet, at den øgede transport, som udvidelsen medfører, ikke er til væsentlig gene, da det kun vurderes at stige med gennemsnitligt 1 transport pr. dag.

3.5.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Aarhus Kommune har revurderet vilkårene og fjerner de vilkår, der er fastlagt om transport, idet transport på privat-fællesveje og offentlige veje vil være omfattet af færdselsloven.

3.6 Vilkår om støj samt Egenkontrol og dokumentation

Ansøgers konsulent anfører, at det undres, at der ikke er medtaget krav om journal på aftaler, logbøger etc. og opbevaring af disse i 5 år, men i stedet egenkontrol af støj og hvorfor de overhovedet fremgår som vilkår.

3.6.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er, i afsnit 11 "Egenkontrol og dokumentation", indsat vilkår om, hvordan husdyrbruget skal dokumentere at støjgrænserne er overholdt. Fastsættelse af støjgrænser og måling af støj står i en vejledning. Det medfører, at hvis det ikke er indsat som vilkår skal der meddeles påbud, hvis støjen skal kontrolleres.

Der er under de enkelte relevante punkter for el, vand, foderplaner, skrabere etc. sat vilkår om, at logbog skal opbevares i 5 år.

3.6.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Hvor vilkår til dokumentation for støj står i miljøgodkendelsen er ikke vigtigt. Det vigtige er, at ansøger læser og forstår de fastlagte vilkår i en naturlig sammenhæng. Vilkår for støj fastholdes og samles under støjafsnit 6.5, hvor der foretages tekstmæssige rettelser, som ikke har vilkårmæssige betydninger. Vilkårene bliver skrevet efter det paradigme, som anvendes for nyopstartede miljøgodkendelser.

Ny partshøringsfase

Aarhus Kommune vurderer, at de ændringer der er foretaget i udkast til miljøgodkendelse indebærer, at der skal afholdes en ny høringsrunde. Det begrundes i at stald og opbevaringsanlæg flyttes og at der foretages ændringer i vilkår.

En høringsrunde er på 6 uger for husdyrbrug omfattet af § 12 stk. 2. Høringskredsen omfatter følgende:

Ansøger og driftsansvarlige:

Hanne og Per Therkildsen, Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj.

Konsulent:

Jesper Blaabjerg, LandboMidtØst, jbl@lmo.dk.

Naboer og parter som har anmodet om udkast til miljøgodkendelse:

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Aarhus, soeren.hoejager@skolekom.dk.

Allan Jørgensen, Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj.

Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjortshøj.

Sascha Christensen & Bo Ø. Christensen, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj.

Jens Bülow Therkildsen, Risvangsvej 18, 8530 Hjortshøj.

Karl Jørgensen, Baskærvej 11, 8370 Hadsten

Aarhus Kommune vurderer, at de ændrede forhold er af underordnet betydning for øvrige parter herunder naboer til udbringningsarealer, ejere af bortforpagtede arealer og modtager af husdyrgødning. Der er derfor jf. Husdyrbrugslovens § 55, stk. 4 ikke gennemført ny 6 ugers høring af disse.

Bidrag fra anden partshøringsrunde

Høringsbidrag 4: Poul Müller Advokat (H), Hoffmannsvej 6, 3. tv. 8220 Brabrand på vegne af Sascha Christensen og Bo Øllegaard, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj (bilag 6-4)

Høringsbidrag 4

Der henholdes til tidligere skrivelse af 14.12.2010, som fremgår af miljøgodkendelsens bilag 6-2 og er kommenteret ovenfor under høringsbidrag 2. Dele af høringsbidragene har givet anledning til rettelser i projektet.

4.1 Placering af den ansøgte stald og anlæg

Det fremføres, at nødvendighedskriteriet for placering af det ansøgte ikke er tilstrækkeligt, ligesom placering vil være i strid med å området og den tilknyttede fauna.

4.1.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er i udkast til miljøgodkendelse meddelt dispensation til at placere den nye stald og anlæg væk fra det nuværende byggeri. Det fremgår endvidere af teksten, at Aarhus Kommune vurderer, at nødvendighedskriteriet er opfyldt idet det drejer sig om et erhvervmæssigt nødvendigt byggeri for husdyrbruget. Det betyder, at der ikke skal søges dispensation fra åbeskyttelseslinien jf. § 16 stk. 2 nr. 5 i Naturbeskyttelsesloven. Der er herudover stillet vilkår om beplantning, der sikrer, at indsigten fra å-siden begrænses.

4.2.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Ingen

4.2 Gylle og helbredsmæssig påvirkning

Der henvises til ny forskning af DMU om helbredsmæssig påvirkning fra gylle og at dette forventes inddraget.

4.2.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Helbredsmæssige vurderinger er ikke inddraget i udkast til miljøgodkendelse.

4.2.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Det henhører ikke under den godkendende myndighed at inddrage helbredsmæssige vurderinger i sin afgørelse om godkendelse. Det vurderes at henhøre under den lovgivende myndighed, om de nye oplysninger fra DMU skal implementeres i Husdyrbrugsloven.

4.3 Vurdering af saglig alternativ placering

Det anføres at sagligt påpegede alternativer ikke er vurderet.

4.3.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Aarhus Kommune har foretaget en konkret vurdering af de to alternativer, som ansøger har bragt i spil - alternativ 1 og alternativ 2. Aarhus Kommune har herudover undersøgt, om ansøger burde inddrage andre placeringsmuligheder (alternativ 3 og alternativ 4). Aarhus Kommune har vurderet, at de disse placeringer vil have konsekvenser på andre områder. Det betyder, at ansøger ikke er bedt om at foretage en nærmere undersøgelse af disse, da der ikke er pligt til at undersøge alle tænkelige placeringer. Alternativ 1 opfylder betingelserne for godkendelse og er samtidigt det alternativ, som medfører at bygningsmassen holdes mest muligt samlet. Dette er et parameter som skal vægtes højt jf. MKN-130-00028, hvor Miljøklagenævnet har anført, at det kræver en særlig begrundelse at tillade at bygninger ikke placeres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

4.3.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Aarhus Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at foretage yderligere vurdering af alternativ placering.

4.4 Lokalplanlægning af golfbane

Der eftersøges en begrundelse for at en placering mod øst kan konflikte med en kommende golfbane.

4.4.1 Handling i udkast til miljøgodkendelse

Der er i miljøgodkendelsen henvist til en kommende golfbane ved Risvangsvej.

4.4.2 Aarhus Kommunes vurdering af nødvendige tiltag

Der har i 2005 været udsendt en debatfolder om golfbanen. Udkast til lokalplan er behandlet af Aarhus Byråd den 01.12.10 og været udsendt i offentlig høring i perioden 15.12.10 – 09.02.11. Byrådet forventes at foretage en endelig godkendelse af lokalplanen den 27. april 2011 idet der ikke er indkommet høringssvar.

Der henvises til Lokalplan 880 på:

<http://www.aarhus.dk/borger/bolig-og-byggeri/Lokalplanlaegning/Lokalplanoversigt.aspx>

Den igangværende planlægning er inddraget i sagsbehandlingen.

Offentliggørelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering i Aarhus Onsdag og Aarhus Stifttidende onsdag den 4. maj 2011 og offentliggøres samtidigt på Aarhus Kommunes hjemmeside www.aarhus.dk.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Hanne og Per Therkildsen, Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj
Jesper Blaabjerg, LandboMidtØst, jbl@lmo.dk
Naturstyrelsen, Aarhus, aar@nst.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, midt@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Aarhus, soeren.hoejager@skolekom.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk
Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
Friluftsrådet, obv@webspeed.dk
Favrskov Kommune, favrskov@favrskov.dk
Sascha Christensen & Bo Ø. Christensen, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj.
Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjortshøj.

Øvrige parter, som er orienteret om, af afgørelsen er meddelt:

Aarhus Kommune, Bygningsinspektoratet, byggningsinspektorat@mtm.aarhus.dk
Aarhus kommune, Ejendomsforvaltningen, ejendomsforvaltningen@aarhus.dk
Niels Jørgen Krøger Jørgensen, Risvangsvej 6, 8530 Hjortshøj.
Asger Obel, Risvangsvej 8, 8530 Hjortshøj.
Allan Jørgensen, Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj.
Jens Bülow Therkildsen, Risvangsvej 18, 8530 Hjortshøj.
Karl Jørgensen, Baskærvej 11, 8370 Hadsten
Niels Jørgen Krøger Jørgensen, Risvangsvej 6, 8530 Hjortshøj.
Asger Obel, Risvangsvej 8, 8530 Hjortshøj.
Sonja Nicolaisen, Spørringvej 37, 8630 Hjortshøj
Rasmus Juhl Rasmussen, Skårupgårdvej 101, 8520 Lystrup
R. Kristian Møller Andersen, Hæstvej 24, 8380 Trige
Mathias Nicolajsen Kjærgaard, Elstedvej 148, 8520 Lystrup
Aarhus kommune, Ejendomsforvaltningen, ejendomsforvaltningen@aarhus.dk
Asger Overgaard, Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj

1.6 Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet inden 4 uger fra annonceringens dato.

Klageberettigede omfatter ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, som nævnt i Husdyrbrugslovens §§ 84 - 87.

Eventuel skriftlig klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men skal indsendes til Aarhus Kommune, Natur og Miljø, Valdemarsgade 18, postboks 79, 8100 Aarhus C eller naturogmiljo@aarhus.dk, som sender klagen videre med sagens øvrige oplysninger.

Klagen skal være Aarhus Kommune i hænde senest den 1. juni 2011 ved kontortids ophør kl. 16.00.

Hvis godkendelsen bliver påklaget, vil det straks blive meddelt ansøger.

En klage over godkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at godkendelsen kan tages i brug fra godkendelsens dato, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve godkendelsen.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 mdr. efter godkendelsens dato.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Natur- og Miljøklagenævnet fremsender en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra Aarhus Kommune. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret

Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

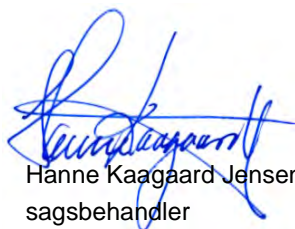
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

En klage har opsættende virkning idet der i godkendelsen er meddelt vilkår efter § 27 stk. 1 nr. 3 og stk. 2. Det betyder, at godkendelsen ikke kan tages i brug i klageperioden. Det betyder endvidere, at hvis der kommer en klage, kan godkendelsen ikke udnyttes før klageinstansen har truffet en afgørelse.

Aarhus Kommune den 3. maj 2011.

Mogens Bjørn Nielsen
Afdelingschef

Hanne Kaagaard Jensen
sagsbehandler

Baggrund for Miljøgodkendelsen

I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdet størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

2 Generelle forhold

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Miljøgodkendelsen gælder for det økologiske kvægbrug på Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj.

Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen, som har CVR nr. 30976231 og CHR nr. 25835.

Ejer af ejendommen, Hanne Therkildsen, Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj, ønsker at udvide den økologiske malkekvægbesætning således, at den ansøgte produktion svarer til 350 malkekøer af tung race, 45 småkalve (0-3 mdr.), 30 kvier (25 mdr. – kælvning) og 175 tyrekalve (optil 65 kg), svarende til 501 DE.

På ejendommen er der i dag en økologisk malkekvægbesætning på 114 malkekøer af stor race, 21 småkalve (0 – 6 mdr.) og 75 kvier (6 mdr. – kælvning), svarende til 196 DE.

Der sker ingen ændringer af de eksisterende bygninger. Der opføres en ny kostald med tilhørende malkecenter ca. 68,5 meter nordøst for den eksisterende bygningsmasse. I tilknytning til den nye kostald opføres to nye gyllebeholdere på hver 2.750 m³. Umiddelbart øst for den eksisterende halm- og foderlade etableres en ny møddingsplads.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger ca. 139 m fra ejendommens nye kostald. Nærmeste by, samlet bebyggelse og byzone ligger hhv. 1.387 m og 1.266 m fra ejendommen.

Udbringningsarealerne ligger i to forskellige oplande: Randers Fjord og Aarhus Bugt. Størstedelen af udbringningsarealer ligger i nitratfølsomt indvindingsopland.

2.2 Gyldighed

Jævnfør Husdyrbrugslovens § 33, stk. 1 skal godkendelser være udnyttet inden to år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelsen. Med udnyttet menes, at ansøgt byggeri er opført og taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til ansøgt produktion.

Der er den 22. juni 2010 søgt om godkendelse efter Husdyrbrugslovens § 14 og § 33 stk. 2 til en trinvis udvidelse. Indenfor de første to år søges der om bygning af ny stald og malkecenter samt et kvæghold svarende til nudriften (114 malkekøer, 75 kvier og 21 kalve). Efter 5 år vil produktionen være på 350 køer med opdræt svarende til det ansøgte.

Der er redegjort for nødvendigheden af den ønskede trinvis udvidelse. De væsentligste argumenter er:

- Besætningen øges delvis vha. eget tillæg.
- Der er ikke fysisk plads til at starte opbygning af besætningen inden de nye bygninger er opført.
- De dyr der skal købes ind, indkøbes som kvier i stedet for køer, for at minimere risikoen for at få sygdomme ind i besætningen.
- Da det er en økologisk drevet bedrift er udbuddet af avlsdyr begrænset, hvorfor en så stor udvidelse skal gennemføres over en årrække
- Den nuværende besætning har en meget høj avlsværdi, hvilket ligeledes stiller store krav til eventuelt indkøbte dyr, og derved begrænser udbuddet.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 2 den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Vilkår:

2.2.1 Den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 5 år fra godkendelsens er meddelt, bortfalder. Dvs., at bygninger skal være taget i brug, og at det ansøgte dyrehold skal være sat ind.

2.3 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 3. maj 2019. Aarhus Kommune kan i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud for godkendelser efter § 12, før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Husdyrbrugsloven.

2.4 Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 17 i Godkendelsesbekendtgørelsen. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i år 2019.

3 Beliggenhed og planmæssige forhold.

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til gældende afstandskrav. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier samt placeringen i forhold til øvrige områder fastlagt i kommuneplanen.

3.1 Beliggenhed og planmæssige forhold

3.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget er placeret i landzone. Der er ca. 139 meter fra den nye stald til nærmeste beboelse uden landbrugspligt (Risvangsvej 10, se bilag 2). Der er ca. 1.266 meter til byzone, som også er den nærmeste samlede bebyggelse, se ligeledes bilag 2.

Cirka 440 meter øst for husdyrbruget er forslag til lokalplan nr. 880 for "Golfbane ved Risvangsvej" under udarbejdelse. Da afstanden til den projekterede golfbane er ca. 440 meter vurderes den fremtidige golfbane ikke at blive væsentligt generet af nærværende kvægbrug.

	Afstandskrav (meter)	Afstand fra nærmeste staldhjørne (meter)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	1.266
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	440
Nabobeboelse	50	139

Tabel 3.1.1. Afstandskrav - jf. Husdyrbrugslovens § 6 - samt aktuelle afstande fra produktionsanlægget.

I følge Husdyrbrugslovens § 8 er der fastlagt afstandskrav ved etablering af stalde og gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder. Afstandskrav i loven og aktuelle afstandskrav er nævnt i følgende tabel.

	Afstandskrav (meter)	Mindste afstand fra nærmeste nye anlæg og stald (meter)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	140
Almene vandforsyningsanlæg	50	1.800
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	130
Afstand til vandløb fra nye gyllebeholdere	100	> 170
Offentlig vej og privat fællesvej	15	15
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>1.000
Beboelse på samme ejendom	15	65
Naboskel	30	30

Tabel 3.1.2. Afstandskrav - jf. Husdyrbrugslovens § 8 - samt aktuelle afstande fra produktionsanlægget herunder gødningsopbevaringsanlæg.

Følgende omkringliggende ejendomme tæt på det nye staldanlæg er uden landbrugspligt: Risvangsvej 10, Risvangsvej 14 og Risvangsvej 18.

De aktuelle afstande fra husdyrbruget til naboer og naboskel fremgår af situationsplanen vedlagt som bilag 2. Alle afstandskrav er overholdt.

3.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Projektet overholder afstandskravene i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 8.

Det nye staldanlæg kan ikke placeres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse af hensyn til beskyttet natur se vurdering i afsnit 6.1 Ammoniak og natur. Det er oplyst af ansøger, at den valgte placering er den eneste realiserbare mulighed. De eksisterende bygninger anvendes fortsat i den ansøgte drift, og det er derfor af afgørende betydning, at det nye staldanlæg placeres på en måde, så der er mulighed for sammenhæng mellem de eksisterende bygninger og det nye staldanlæg. Den valgte placering tillader en driftsmæssig sammenhæng og dermed en fortsat anvendelse af ejendommens eksisterende bygninger.

Til grund for afgørelsen ligger primært det forhold, at der ikke er mulighed for at placere den nye staldbygning i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bygningsmasse af hensyn til beskyttet natur. Desuden vurderer Aarhus Kommune, at de projekterede anlæg kan opføres med den valgte placering uden væsentlige gene for de omkringboende. Generne fra husdyrbruget er desuden behandlet under afsnit 6.

3.2 Placering i landskabet

3.2.1 Miljøteknisk redegørelse

Landskabsbeskrivelse

Ejendommen på Risvangsvej 12 ligger i det åbne land ca. 1,2 km øst for Spørring.

Landskabet er relativt fladt og åbent med store flader. Der er en del hegn og mindre beplantning i umiddelbar nærhed af placeringen for det nye byggeri. Bygningerne vil derfor ikke syne markante i landskabet.

Det nye staldanlæg opføres i dæmpede farver og der etableres en vold nord for anlægget og hegnene nord og syd for det nye anlæg vedligeholdes, hvilket giver en skærmende effekt af anlægget. Jordvolden fremgår af situationsplanen i bilag 2.

Åbeskyttelseslinjen

Den eksisterende bygningsmasse ligger indenfor åbeskyttelseslinjen. Afstanden til åen bliver ca. 114 m. Den nye staldbygning placeres i kanten af beskyttelseslinjen. Ansøger vurderer, at det nye staldanlæg ikke vil ændre de forhold, der ligger til grund for udpegningen, idet den nye staldbygning er skjult af et læhegn, samt opføres i materialer og har en højde, der er tilpasset omgivelserne, hvorved bygningen ikke vil syne dominerende i landskabet.

Indpasning af nye bygninger og anlæg i landskabet

Stalden ønskes placeret uden tæt tilknytning til eksisterende byggeri, fordi den eksisterende produktions placering ikke giver mulighed for udvidelse pga. korte afstand til beskyttet natur og naboer. Afstanden til eksisterende byggeri er oplyst til 68,5 m (bilag 2). Stalden er dimensioneret, så den passer til antallet af kvæg, og der er dermed ca. 11 m² pr ko.

Der er i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse søgt om tilladelse til at placere det nye staldanlæg uden tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Det nye malkecenter bliver på i alt 1.660 m² og bygges i tilknytning til den nye kostald. Kostalden bliver på i alt ca. 3.900 m².

Byggeriet etableres med henblik på at integrere det så meget som muligt i omgivelserne. Byggeriet bliver med en så lille taghældning som muligt. Ligeledes bliver sidehøjden af bygningerne så lille som muligt. Dog skal færdsel med maskiner stadig være muligt. Med etableringen af det øgede dyrehold, ønskes yderligere opbevaringskapacitet for husdyrgødning etableret. Der opføres derfor to nye gyllebeholdere, hver på 2.750 m³. Disse bygges ved de nye bygninger. Der etableres en vold med stedsegrøn beplantning nord for malkecenteret og gyllebeholderne således, at de vil falde så meget i med omgivelserne, som det er muligt.

For at tage mest muligt hensyn til naboerne plantes der et 3-rækket læhegn i skel nord for den planlagte beplantede vold. Beplantningen vil blive vedligeholdt. Der vil blive taget hensyn til udsigten fra Risvangsvej 16,

		Soklens højde målt fra færdigt terræn bliver 15-20 cm Det endelige byggeri bliver max. 9,2 m høj	plads. Omkring malkestalden anvendes isolerede sandwichelementer. I gavl og foroven i siderne anvendes trapezprofilerede, overfladebehandlede stålplader. Vægge udføres i søstenselementer i en grå nuance.	
Nyt malkecenter Består af malkested og opsamlingsplads	1.659 m ²	Malkecenteret bliver 8,7 m højt fra oversiden af soklen. Soklens højde målt fra færdigt terræn bliver 15-20 cm.		

Tabel 3.2.1.1: Bygningsdata omhandlende eksisterende og nye bygninger.

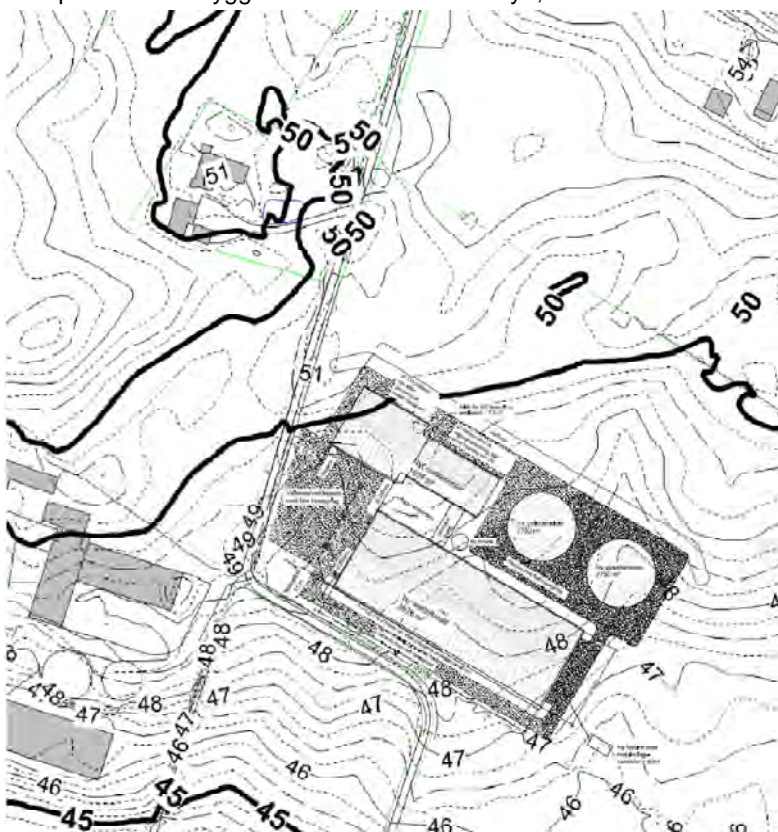
Malkecenteret er opdelt i et malkested og en opsamlingsplads. Taget over opsamlingspladsen bliver lidt lavere end over malkestedet. Dermed bliver opsamlingspladsens højde 7,3 meter højt fra oversiden af soklen.

Der opsættes ikke belysning, der kan virke generende på omgivelserne.

Idet staldene er med naturlig ventilation, kan der forekomme lysudstråling fra bygningerne. Dette bliver dog dæmpet kraftigt af voldanlægget og beplantningerne.

Der er udarbejdet et snit af byggeriet set fra nord mod syd, samt set fra vest. Heraf fremgår, hvordan bygningerne fremstår i landskabet. Bygningen til tagryg bliver 9 m fra oversiden af soklen, hvor soklens højde målt fra færdigt terræn bliver 15-20 cm.

Perspektivsnit af byggeriet set fra nord mod syd, samt set fra vest er vedlagt som bilag.

Figur 3.2.1.2: Bygningernes placering i landskabet. Af snittet fremgår de relative koter.

Lys

Der placeres tre lamper på gavlen af den nye stald ud mod vejen, samt to på malkecenteret, ligeledes på gavlen ud mod vejen. Lamperne styres ved hjælp af censorer.

Lyset sænkes i stalden om natten til vågebelysning, og der er derfor en begrænset fjernvirkning fra anlægget om natten. Lyset i øvrige bygninger er slukket om natten.

Der kommer kun lysplader i kip i taget. Taget vil være isoleret.

Det 3-rækkede hegn nord for den ny stald, samt hegnet mod syd dæmper lyset over mod naboerne. Der forventes derfor ikke nogen fjernpåvirkning fra anlægget som kan genere naboer eller trafikanter.

Ansøger lever op til godt landmandskab og vil gerne have et godt forhold til sine naboer. Lys brænder ikke unødvendigt i stalden, men det er nødvendigt med lys i stalden både dag og aften, især om vinteren. I sommerperioden vil lyset ikke være tændt i samme omfang. Der tænkes i energibesparende foranstaltninger, og lyset er derfor ikke tændt unødigt. Lyset natdæmpes.

Risikoen for lysgener som følge af ejendommens drift er yderligere behandlet under afsnit 6.7.

3.2.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Landskabelige og geologiske interesser

Ejendommen og tilknyttede anlæg ligger udenfor Spørring ådal, der er udpeget som "Geologisk interesseområde" og "Landskabeligt interesseområde" i Kommuneplan 2009.

Kort 3.2.2.1: Særlig landskabeligt og geologisk interesseområde med brunlig skravering og åbeskyttelseslinje med blå. Der er vist 1 m højdekurver

Landskabet falder svagt fra Risvangsvej (kote 53) og ned mod Spørring Å (kote 44) Gårde og ejendomme ligger spredt i området og er typisk omkranset af levende hegn ligesom der i skel er levende hegn eller spredt beplantning af selvsåede træer og buske. Læhegn og træer i markskel er med til at dele landskabet op i mindre rum nord for Spørring Å, mens landskabet åbner mere op syd for Spørring å.

Fortidsminder og diger

Der er ikke beskyttede diger eller beskyttede fortidsminder nær ejendommen.

Kulturhistorie

Der er ikke registreret kulturhistoriske interesseområder.

Vurdering

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

Bygninger og anlæg

Naboer har i forbindelse med foroffentlighedsfasen givet hørings svar vedr. bygninger og anlæg (bilag 5). Der er foretaget en ny visualisering af de nye bygninger og anlæg (bilag 2) og der er foretaget projektilpasninger på byggeriet for at mindske synligheden i landskaber. Benhøjden er reduceret med 20 cm og taghældningen er ændret fra 20 til 15 grader, hvilket medfører at stalden bliver 2 m lavere. Farven på bygningens side og tag er samtidigt ændret fra en lys grå til en mørk grå nuance.

De nye bygninger og anlæg vil ligge mellem kote 49 og 48 i det nuværende terræn. Der er fremsendt en perspektivsnittegning (bilag 2), som viser bygningernes placering i landskabet set fra vest og mellem Risvangsvej og skel til matr. 10 c Spørring By, Spørring.

Der opføres en 2 m høj jordvold med stedsegrøn beplantning nord for bygninger og anlæg, som skærmer for indkig til gyllebeholdere.

Aarhus Kommune vurderer, at der er tale om driftsmæssige nødvendige bygninger.

Vurdering fritliggende byggeri uden tilknytning til eksisterende bebyggelsesareal

De ansøgte driftsbygninger og opbevaringsanlæg vurderes at være nødvendige for jordbrugserhvervet og opfylder derfor nødvendighedskriteriet for at der kan meddeles dispensation til at fravige kravet om tilknytning til eksisterende bebyggelse.

For at bygninger i landzone kan betragtes som værende i tilknytning til eksisterende bebyggelsesareal skal der højst være en afstand på ca. 20 m fra det eksisterende byggeri til det fremtidige. I dette tilfælde er det oplyst, at afstanden bliver 68,5 meter mellem den eksisterende bygningsmasse og det nye staldanlæg. Derudover adskiller en privat fællesvej de to bygningsmasser.

Den nye kostald, malkestald og de to gyllebeholdere vurderes dermed at være placeret uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Der skal i den anledning behandles en ansøgning om dispensation i henhold til Husdyrbrugslovens § 22 og stilles vilkår jf. § 27.

Under sagsbehandlingen har alternative placeringer af det nye staldanlæg været undersøgt se afsnit 9. Arbejdet har vist at staldanlægget ikke med rimelighed kan placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger af hensyn til beskyttet natur langs Spørring Å. Dette er der nærmere redegjort for i afsnit 6.1.

Å-beskyttelseslinien

Den nye kostald ligger i kanten af å-beskyttelseslinien med ca. 140-145 m til Spørring Å. Afstanden fra skel mod nabomatriklen 10 c Spørring By, Spørring mod syd er 30 m. Mod syd er der et eksisterende læhegn, som i dag fremstår med høje træer, som ikke vurderes at give en effektiv afskærmning.

Staldanlægget vurderes at have en landbrugsmæssig karakter, som vurderes at være driftsmæssig nødvendigt. Derfor er staldanlægget ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 16 stk 2, nr. 5, som undertager driftbygninger, som er nødvendige for jordbruget.

Ovenstående undtager ikke, at der skal tages det nødvendige hensyn i forhold til landskabet.

Samlet vurdering

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der i den konkrete sag og under hensyn til husdyrbrugets beliggenhed kan meddeles dispensation jf. Husdyrbrugslovens § 27 stk. 1 pkt. 3, til at placere en ny kostald på 3.878 m², en malkestald på 1.659 m² og to gyllebeholdere på 2.750 m³ uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesareal.

Dette sker på vilkår af, at nye bygninger og anlæg udføres og afskærmes i overensstemmelse med det ansøgte vist i bilag 2 og på figur 3.2.1.1. Det kræver, at det eksisterende læhegn mod syd efterplantes eller at der opsættes et nyt læhegn for at byggeriet afskærmes effektivt.

Såfremt kørearealer og gyllebeholdere med tiden bliver unødvendige for driften, skal disse fjernes.

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af det fremsendte materiale, at det ansøgte staldanlæg kan opføres med den projekterede placering uden væsentlig gene for de omkringboende. Projektet indeholder flere tiltag, som reducerer risikoen for gener fra husdyrbruget, herunder flere tiltag, som afskærmer byggeriet mod omgivelserne.

Vilkår:

- 3.2.2.1 Bygninger og anlæg skal placeres i overensstemmelse med den fremsendte perspektivplan og situationsplan vist som bilag 2. Farver og bygningshøjde skal være i overensstemmelse med de oplysninger, der er fremsendt, og som fremgår af figur 3.2.1.1. Der må ikke anvendes reflekterende materialer på bygninger.
- 3.2.2.2 Ny kostald skal placeres minimum 30 m nord for skel til matr. 10 c Spørring By, Spørring og møddingsplads skal placeres vest for eksisterende gyllebeholdere.
- 3.2.2.3 Højden af de projekterede gyllebeholdere må ikke overstige 2 m over terræn og der må ikke fastmonteres udstyr på gyllebeholderne, som rækker 2 m over terræn.
- 3.2.2.4 Der skal etableres en 2 meter høj jordvold med stedsegrøn beplantning nord for anlægget. Placeringen skal ske i overensstemmelse med det viste på figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2.
- 3.2.2.5 Der skal senest 31. december det år byggeriet afsluttes, plantes et 3-rækket læhegn med egnstypiske træer og buske iblandet stedsegrønt syd for skellet mellem matr. 12 c og 14 c, Spørring By, Spørring i overensstemmelse med figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2. Læhegnets længde skal svare til ca. 170 m målt fra Risvangsvej. Læhegnet skal renholdes og vedligeholdes således, at det opfylder dets formål.
- 3.2.2.6 Den eksisterende træække i skel mellem matr. 12 c og 10 c Spørring By, Spørring skal bibeholdes, efterplantes og vedligeholdes i overensstemmelse med figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2, så det opfylder dets formål. Beplantningens længde skal være ca. 175 m målt fra Risvangsvej. Læhegnet kan udskiftes til et nyt, som skal etableres efter samme vilkår som i vilkår 3.2.2.5.
- 3.2.2.7 Alléen langs Risvangsvej forlænges i overensstemmelse med det viste på figur 3.2.1.1 og beplantningsplanen vedlagt som bilag 2.
- 3.2.2.8 Øst for det nye staldanlæg plantes minimum 4-6 egnstypiske træer og buske, som opnår en højde der kan bryde staldanlæggets facade.
- 3.2.2.9 Begge nye gyllebeholdere skal fjernes, hvis de ikke længere skal bruges i forbindelse med husdyrbrugets drift.
- 3.2.2.10 Udeareal omkring kostald og gyllebeholdere skal holdes rent og ryddeligt.

3.3 Kommuneplan og øvrige planer

Der er i Kommuneplan 2009 ikke udlagt kommuneplanrammer på arealer i området, som har indflydelse på husdyrbrugets udvidelse. Der er heller ikke udlagt perspektivarealer, som på et senere tidspunkt kan blive inddraget som rammeområder.

Det vurderes ikke, at ejendommens udvidelse har betydning i forhold til fastlagte rammeområder i Kommuneplan 2009 for Aarhus Kommune.

Spørring ådalen er i Kommuneplan 2009 udlagt til: Muligt vådområde, naturnetværk, økologisk forbindelse, muligt naturområde og spredningskorridor for vilde dyr. Skovrejsning er uønsket. Det udlagte område ligger syd for det ønskede byggefelt og vurderes ikke at have indflydelse på projektet.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Dette kapitel omhandler husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Produktion på ejendommen er i dag en på 114 malkekøer af tung race og 21 småkalve (0-6 måneder), 75 kvier (6 måneder til kælvning).

Udvidelsen gennemføres i eksisterende bygninger og i en ny kostald på 3.900 m², som bygges 64 m fra den eksisterende stald.

4.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Med denne miljøgodkendelse udvides kvægholdet fra 196 DE til i alt 501 DE.

Den eksisterende malkekvægbesætning ønskes udvidet fra 114 malkekøer af stor race med 95 stk. opdræt til i alt 350 malkekøer med delvis opdræt. Udvidelsen bliver på i alt 308,54 DE, idet der udvides fra ca. 195,94 DE til i alt 500,79 DE.

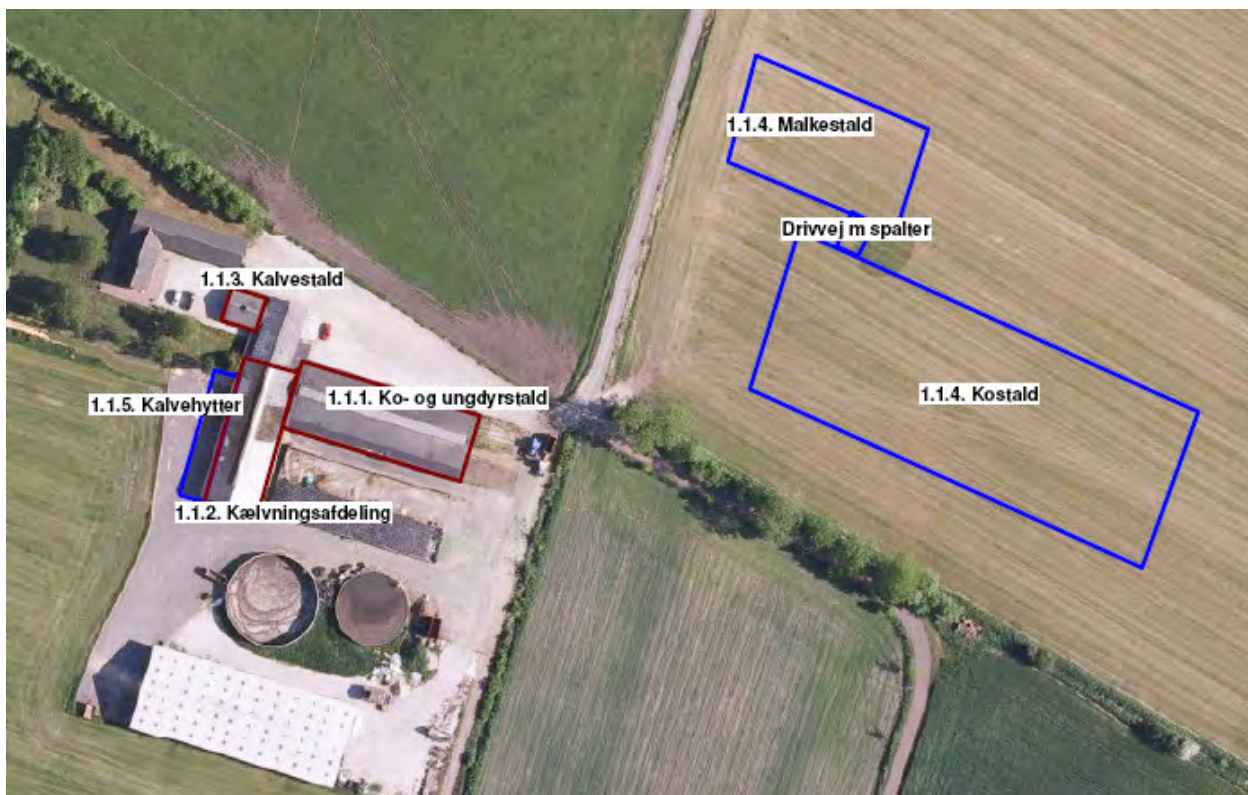
Det miljøgodkendte kvæghold omfatter 350 malkekøer (tung race), 45 småkalve (0-3 måneder), 35 kvier (25 måneder til kælvning), 175 tyrekalve (0-65 kg).

Kalvene transporteres til kviehotel på Mejlbyvej 658, 8530 Hjortshøj, når de er tre måneder gamle og returneres, når de er 25 måneder.

I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført en ny kostald til malkekøerne. Ved kostalden etableres et nyt malkecenter. I den nybyggede stald etableres der fast gulv med dræn. Denne staldtype er miljømæssigt blandt de bedste staldsystemer, idet gulvtypen er med til at sikre, at der sker en hurtig fjernelse af gødning fra de flader, hvorfra der forekommer en fordampning af kvælstof. Det nye byggeri vil således sikre, at der sker en så minimal ammoniakpåvirkning af omgivelserne som muligt.

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift (Alt kvæg er af tung race)	Staldafsnit	Vægt- og aldersgrænser	Antal årsdyr	DE
Kvier, sengestald med spalter/skraber (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.1.1 gl. kostald	Kvier 6 mdr. til kælvning	30	19,79
Goldkøer, sengestald med spalter/skraber (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.1.1 gl. kostald	Goldkøer	35	46,71
Malkekøer, dybstrøelse hele arealet	1.1.2 Kvier/køer	Malkekøer (Kælvningsbokse)	15	20,02
Småkalve, dybstrøelse hele arealet	1.1.3 Småkalve	Småkalve (0-1 mdr.)	15	3,43
Tyrekalve, dybstrøelse (hele arealet)	1.1.3 Småkalve	Tyrekalve (0 mdr.-65 kg)	175	2,86
Køer, sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.4 Ny kostald	Malkekøer tung race	300	400,38
Småkalve, dybstrøelse hele arealet	1.1.5 Kalvehytter	Småkalve (1-3 mdr.)	30	7,6
Summen af dyreenheder (DE)				500,79

Tabel 4.1.1 Oversigt over dyrehold og staldtype for ansøgt drift. Nummereringen af staldafsnit svarer til den angivet på situationsplanen svarer til skitsen nedenfor.

Figur 4.1.1.1: Situationsplan med angivelse af staldafsnit.

Eksisterende stalde ønskes fremover anvendt til kalve, goldkøer og kvier fra 25 mdr. til kælvnings. Der etableres aflastningsbåse samt kælvningsbåse i en del af de eksisterende stalde. Eksisterende stalde ønskes, i det omfang det er muligt, anvendt uden ændringer og renoveres derfor ikke. Dog etableres der skrabeanlæg i sengestald med spalter, hvor der skal skrubes hver 4. time (6 gange i døgnet). Det giver en reduktion på 25 %. Der etableres endvidere yderligere dybstrøelse i aflastnings- og kælveafdelingen.

Det samlede staldanlæg vil efter gennemførelse af det ansøgte projekt se ud som følgende. Staldenes placering fremgår endvidere af bilag 2.

Stald nr.	Anvendelse	opført /sidste renovering	Størrelse i m ²	Staldtype i nudrift	Staldtype i ansøgt drift
1.1.1	Gl. kostald	1975/1999	1500	Sengestald med spalter til køer	Sengestald med spalter og skrabeanlæg med skrabning hver 4. time
1.1.2	Kælvningsbokse	1975/1999		Dybstrøelse i alle bokse	Dybstrøelse i alle bokse
1.1.3	Småkalve og tyrekalve	1975/1999		Dybstrøelse i alle bokse	Dybstrøelse i alle bokse
1.1.4	Ny kostald	2011/-	3.878	-	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
1.1.5	Kalvehytter	2011/-		-	Dybstrøelse i alle bokse

Tabel 4.1.2. Oversigt over bygninger med dyrehold.

Udendørs kalvebokse

Udendørs kalvebokse er opstillet på en plads med fast underlag og afløb til gyllebeholder. Der udmuges ca. hver 14. dag som en del af fluebekæmpelsen.

Malkecenter

Malkecenteret bliver på 1.659 m². Gulvtypen i opsamlingspladsen vil være fast gulv, som skrubes rent mellem hver malkning. Drivvejene er med spalter. Der er naturlig ventilation. Der malkes 2-3 gange om dagen.

Gulvet i malkestalden indgår i henhold til Miljøstyrelsens retningslinjer ikke i ammoniakberegningerne, idet den enkelte ko kun er på arealet i kort tid i løbet af dagen. Der er redegjort for koens påvirkning af miljøet oven i kostalden.

Passage mellem kostald og malkestald

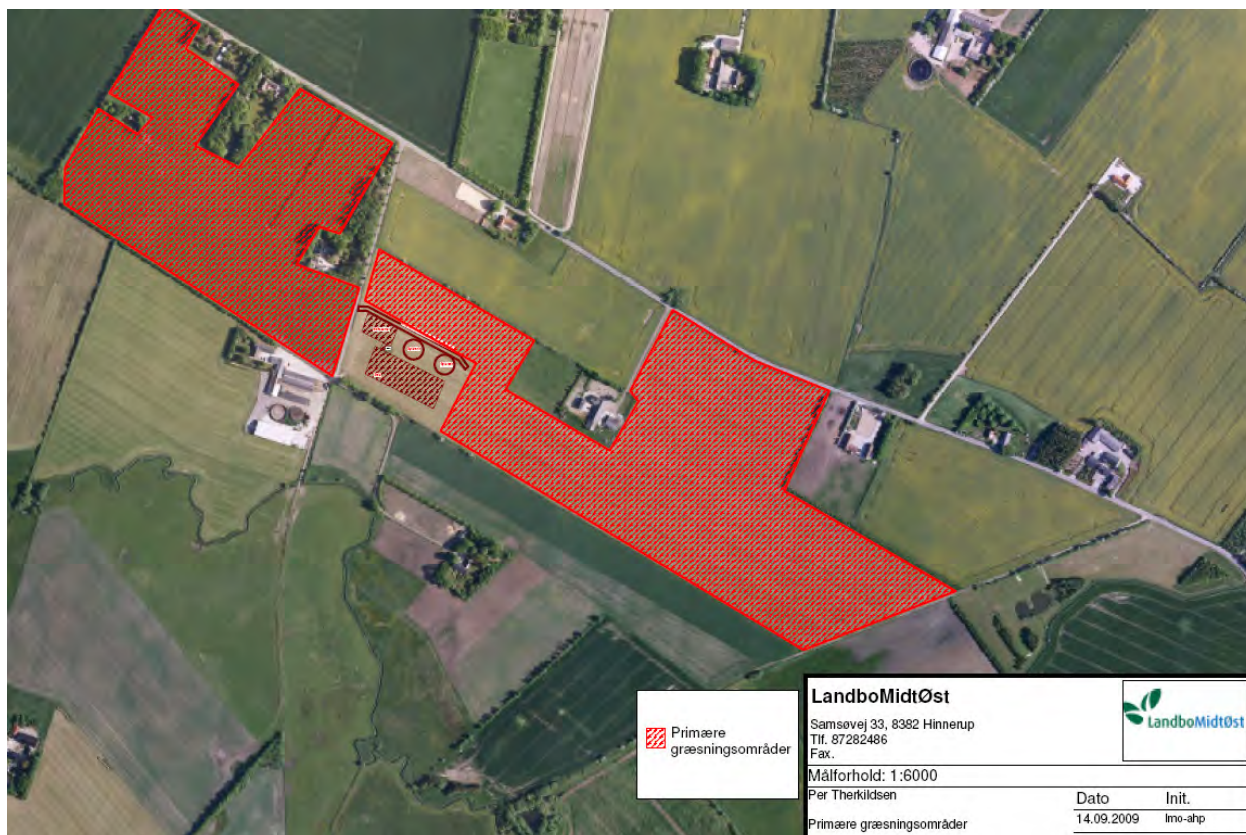
Der er mellem de to bygninger etableret en 4 m bred drivgang udført som spaltegulv.

Malkekøer på græsningsarealer

De primære græsningsområder ligger på hver side af privat fællesvej, se figur 4.1.1.2. Øvrige græsningsarealer afgræsses efter behov.

Køerne er på græs fra sidst i april til sidst i oktober (afhængig af vejret) efter reglerne om økologisk malkekvægbrug. Ifølge de økologiske regler skal økologiske køer være på græs minimum seks timer om dagen i mindst 150 dage om året. Dette svarer til ca. 1 måned.

Køerne drives på græs om morgenen efter malkning og skal tilbage til stalden til aftenmalkning. Hvor køerne skal krydse vejen fejles efter behov.

Kort 4.1.1.2: Primære græsningsarealer og den nye stald og malkecenter til malkekøer. Øvrige græsningsarealer bliver afgræsset efter behov.

4.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at anlæggets indretning og drift kan ske uden væsentlig gene for de omkringboende. Til grund for vurderingen ligger primært, at der ved indretning og drift er

taget hensyn til omgivelserne ved fx at vælge en gulvtype i den nye stald med en lav ammoniakfordampning – se også afsnit 8 om BAT.

De omkringboende må ikke udsættes for gene som følge af afsat husdyrgødning under dyrenes transport mellem stald og græsarealer.

Vilkår

- 4.1.2.1 Drivvej for malkekøer, som krydser vej med offentlig adgang, skal rengøres umiddelbart efter, at malkekøer har passeret.
- 4.1.2.2 Skrabere oven på spaltegulv i stald 1.1.1 skal skrabe hver 4. time.
- 4.1.2.3 Der skal på begge skrabe anlæg føres logbog over årsag til og varighed af driftsstop. Logbog skal opbevares i 5 år.
- 4.1.2.4 Begge skrabe anlæg skal være forsynet med timer.

4.2 Ventilation

4.2.1 Miljøteknisk redegørelse

Alle stalde er naturligt ventilerede. Der er åbent i kip og der er åbne sider med gardiner, som kan hæves og sænkes. Luftindtaget sker i siderne, og udtages i kippen.

4.2.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Naturlig ventilation er ifølge BREF-dokumentet bedst tilgængelig teknologi. Aarhus Kommune vurderer, at ventilationssystemet ikke vil medføre gener for de omkringboende.

4.3 Fodring

4.3.1 Miljøteknisk redegørelse

Der tages analyser af alt grovfoder, og der udarbejdes foderplaner i samarbejde med foderkonsulent efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosfor- og råproteinindholdet i foderet. Fosfor- og råproteinindholdet søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion. Udarbejdelsen af foderplaner sikrer, at der kan tages tiltag til forbedring af sundhed, og at næringsstofindholdet i gyllen altid holdes på det lavest mulige niveau.

Der laves endagsfoderkontroller.

På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

Fodertype	Mængde ansøgt drift	Opbevaring
Græsensilage	1,5 mio. FE	Markstak/silo
Majsensilage	750.000 FE	Markstak/silo
Helsædsensilage	750.000 FE	Markstak/silo
Halm	Ca. 300 ton	Baller
Kraftfoder	50 ton	Foderlade

Oplaget omfatter også grovfoder til kviehotel på Mejlbyvej 658, 8530 Hjortshøj.

Grovfoderrationen er baseret på min 40 % græs.

Kraftfoder og halm opbevares i den eksisterende driftsbygning syd for de eksisterende gyllebeholdere. Kraftfoderet blandes udenfor bygningen. Kraftfoderet er fugtigt, hvilket giver færre støvgener.

4.3.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus Kommune vurderer, at der med udarbejdelse af foderplaner og grovfoderanalyser samt ved samarbejdet med foderkonsulenten tages godt hånd om foderets udnyttelse. Ovenstående tiltag vurderes at sikre en optimal udnyttelse af næringsstofferne.

Opbevaring og håndtering af foder vurderes ikke at medføre gene for de omkringboende.

Vilkår:

- 4.3.2.1 Grovfoderrationen til besætningen skal bestå af minimum 40 % græsmarksafgrøder (græs, græsensilage, hø eller grønpiller) i gennemsnit på årsbasis. Dokumentation for opfyldelse af dette vilkår skal fremgå af foderplaner, foderkontrol eller en effektivitetskontrol, og opbevares i 5 år.
- 4.3.2.2 Der skal laves foderplan mindst én gang om året.
- 4.3.2.3 Der skal foretages analyser af grovfoderet efter hvert slet.

4.4 Ensilage

4.4.1 Miljøteknisk redegørelse

Ensilage opbevares dels i plansiloer med fast bund og fald mod afløb og dels i markstak, der ikke placeres samme sted år efter år. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret.

Anlægstype	Bygge år	Areal m ²	Afløb til beholder	Mængde pr. år inkl. regnvand m ³ /år	Overdækning
Køresilo	2004	320	Gyllebeholder	800	nej
Køresilo	2004	320	Gyllebeholder	800	nej
Markstak	-	-			

Table 4.4.1: Oversigt over opbevaringsanlæg til ensilage placering er angivet på situationsplanen.

Plansiloer ligger syd for den gl. kostald og fremgår af bilag 2.

4.4.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus kommunen vurderer, at opbevaring af ensilage foregår efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

4.5 Energi- og vandforbrug

I dette afsnit redegøres for forventet forbrug af el og vand på årsplan.

4.5.1 Miljøteknisk redegørelse

Energi

Energiforbruget opgøres minimum én gang årligt.

	Nudrift (kWh)	Ansøgt drift (kWh)
Årligt elforbrug	100.000	200.000

Elektricitet bruges til lys, malkemaskine, køleanlæg, skraberanlæg.

Der bruges ikke fyringsolie til opvarmning af driftsbygninger.

Både det nuværende og det forventede fremtidige forbrug må anses for værende lavt. Hovedårsagen til dette er, at der kun i meget begrænset omfang anvendes el til ventilation i staldene. Hovedparten af staldene ventileres med naturlig ventilation, hvilket ligeledes er tilfældet i den nye stald.

Energibesparende foranstaltninger

Generelt vil der i forbindelse med projekteringen og indkøb af teknik blive afsøgt muligheder for at foretage investeringer med mindst mulig energiforbrug.

Ventilation

Stalde er naturligt ventileret, hvilket er med til at holde energiforbruget nede på et minimum.

Lamper

Lamper rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv., der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Der vil i videst muligt omfang blive benyttet energisparepærer. Lyssensorer vil blive monteret på staldens belysningsanlæg, for at sikre, at lyset ikke er tændt, når der er tilstrækkeligt dagslys i stalden.

Der placeres tre lamper på gavlen af den nye stald ud mod vejen, samt to på malkecenteret, ligeledes på gavlen ud mod vejen. Der foretages årligt eltjek. Alt udstyr tilses jævnligt og vedligeholdes og repareres efter behov.

Malkeanlæg

Malkeanlægget bliver nyt. I forbindelse med skift til nyt malkeanlæg etableres et anlæg med frekvensstyret vakuumpumpe. Idet at vakuumpumpen ikke generer konstant undertryk, men blot danner det nødvendige undertryk, sikres et mindre energiforbrug til malkeanlægget. Dermed kører anlæggets kompresser ikke med konstant fuld belastning. Undersøgelser viser, at frekvensstyring af vakuummængden kan spare op til 10 % af elforbruget. Implementering af frekvensstyring mindsker yderligere støjniveauet.

Køling af mælk vil ske med energibesparelser for øje. Drikkevandet vil via en varmeveksler give den første afkøling af mælken. Ved den resterende køling vil varmen fra mælken udnyttes til varmt brugsvand.

Foderblanding og køretøjer

I forbindelse med blanding af foder ol., vil der blive anvendt maskiner af nyere dato. Logistikken i forbindelse med påfyldning af fuldodervogn, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget. Der anvendes nyere maskiner, der har et lavt brændstofforbrug.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Vand

Normtal fra Håndbog i kvæghold 2009 viser, at de nyeste normer for vandforbrug til malkekøer om året er:

Drikkevand	28 m ³
Staldrengøring	3 m ³
Rengøring af malkeanlæg	2 m ³
I alt pr ko	33 m ³
Vask af maskiner	75 m ³

Vandforbrug pr år (ansøgt drift) 11.625 m³

Vandforbrug pr år (nudrift) ved egen boring er ca. 5.000 m³

Vandforbruget i staldene udgøres primært af drikkevand til dyrene samt rengøring af stalde. Her skal naturligvis bruges de fornødne mængder.

Rengøring sker med højtryksrensere.

Der er indsendt ansøgning om fortsat tilladelse til indvinding af vand fra den private boring ved boligen (DGU nr. 79.450). Ansøgningen er indsendt 11. juni 2006 og omhandler 12.000 m³. Der er ikke vandmåler på den private boring, hvilket ikke er et lovkrav om på nuværende tidspunkt.

Derudover er der indsendt ansøgning (11. juni 2006) om brug af Aarhus Vands overvågningsboring (DGU nr. 79.1328) til vanding af dyr på marken. Der er ansøgt om 2.300 m³.

Der er ingen forbindelse mellem de to boringer, ledningsnettet er dermed adskilt. For yderligere oplysninger henvises til BAT redegørelsen i afsnit 8.

Vandbesparende foranstaltninger

Der opsættes vandkar til drikkevand. Dette er med til at reducere vandspildet med drikkevand.

Malkeanlæg installeres med CIP-anlæg for mindsket vandforbrug. Farmtest viser, at det er muligt at reducere vandforbruget til vask med op til 65 % ved brug af CIP teknologi.

4.5.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Elforbrug

Ifølge normtal fra energiselskab må elforbruget helst ikke overstige følgende i en malkekvægsbesætning: 750 – 800 kWh/ko + vanding.

I redegørelsen er det skønnet at elforbruget i ansøgt drift vil være på 200.000 kWh/år. Det svarer til knap 571 kWh pr. ko. Det vurderes derfor, at det ikke er muligt at reducere elforbruget på ejendommen yderligere.

Energiforbruget bør løbende følges, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Bl.a. vil det være i egen interesse rent driftsøkonomisk at mindske forbruget.

Der henvises i øvrigt til afsnit 8 "Bedst tilgængelig teknik".

Vilkår

4.5.2.1 Elforbruget skal registreres 1 gang i kvartalet og forbruget skal føres i et skema, så forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Målinger skal opbevares i 5 år.

Vandforbrug

Husdyrbruget har en indvindingstilladelse til at indvinde 5.000 m³ fra egen boring, som forsyner både stalde og stuehus.

Aarhus Kommune vurderer, at det er vigtigt i forbindelse med ressourceovervågning at vurdere, om vandforbruget kan reduceres. Ifølge normtal fra Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold mv. er vandforbruget på ca. 30 m³/år/ko. Ved 350 stk. malkekøer giver det et vandforbrug på ca. 10.500 m³/år. I redegørelsen er det samlede vandforbrug opgivet til knap 12.000 m³.

Dette medfører endvidere, at indvindingen fra egen boring ønskes øget. Der er søgt om udvidelse af indvindingen. Øget indvinding fra egen boring er betinget af, at der kan meddeles en særskilt vandindvindingstilladelse efter Vandforsyningsloven.

Vandforbruget skal, i den egenkontrol der foretages på ejendommen kunne sammenlignes med tidligere års forbrug, for at se om forbruget varierer og for at opdage lækage. Derfor skal der opsættes individuelle vandmålere til henholdsvis: Gammelt staldanlæg, ny kostald og malkestald. Registreringen skal kunne fremvises ved tilsyn.

For at kunne minimere vandforbruget er det nødvendigt at vide, hvor vandet bruges og om der er variationer i vandforbruget.

Det er i ansøgningen angivet, at en række arealer kunstvandes. Der er også her søgt om at udvide indvindingen af grundvand til vanding af de primære græsningsarealer. Dette er også betinget af en særskilt vurdering og tilladelse efter Vandforsyningsloven.

Vilkår

- 4.5.2.2 Der skal senest i forbindelse med ibrugtagning af ny kostald være etableret vandmåler på vandforsyningsanlægget til husdyrbruget.
- 4.5.2.3 Vandforbruget skal herefter registreres 1 gang i kvartalet og vandforbruget skal føres i et skema, så forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Målinger skal opbevares i 5 år.

Aarhus Kommune vurderer samlet, at det med de nuværende og planlagte tiltag sikres, at vand- og elforbruget holdes på et minimum. Der er ved vurderingen lagt vægt på, at vand- og energibesparende foranstaltninger er implementeret.

4.6 Spildevand herunder regnvand

I dette afsnit behandles spildevandet fra produktionen herunder overfladevand fra tage og belægningsflader. Indretning af vaskeplads, mængder, sammensætning, afløb, opbevaringskapacitet, vask af sprøjte (mark eller vaskeplads).

4.6.1 Miljøteknisk redegørelse

Produktionsspildevand

Spildevand fra produktionen (rengøringsvand og drikkevandsspild) indgår i kapacitetsberegningen for opbevaring af flydende husdyrgødning.

Overgangen mellem stald og malkestald er ikke indregnet med overfladevand til opbevaring i gyllebeholder. Arealet svarer til ca. 80 m² og består af spalter. Der etableres ikke riste ved gyllebeholderne.

Overfladevand fra befæstede arealer

Der ønskes etableret tre riste for afløb af overfladevand/regnvand i det befæstede areal ud for den nye stald. Vandet ledes til den ny faskine med nedsivningskassetter øst for den nye kostald. Der vil blive etableret olieudskiller. Det vurderes ikke nødvendigt at etablere sandfang, idet der generelt er befæstede arealer rundt om ejendommen. Der er endnu ikke foretaget undersøgelse af jordens nedsivningsevne.

Tagvand

Fra den nye stald og malkestald ønskes tagvand ledt til ny faskine med nedsivningskassetter. Der er ikke tagrender på de eksisterende bygninger.

Sanitært spildevand

Sanitært afløb fra mandskabsfaciliteter i den nye stald ønskes ført til en 2,5 m³ lukket samletank.

Den eksisterende bolig har nedsivningsanlæg, der er placeret syd for boligen.

4.6.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde, kalvebokse, malkestald og vaskeplads afledes til opbevaring i ejendommens gyllebeholdere.

Der er på ejendommen gjort meget ud af, at befæste kørearealerne omkring bygninger. Det er vigtigt, at der i belægningen indarbejdes niveauforskelle der sikrer at der ikke kan løbe overfladevand fra arealer, hvor der håndteres husdyrgødning ind på arealer, som anvendes til almindelig kørsel.

Overfladevand fra befæstede arealer, hvor kreaturer færdes samt fra arealer, hvor gødningen håndteres vil indeholde husdyrgødning i mere eller mindre omfang. Det kan derfor ikke betragtes som rent vand, der kan udledes til vandløb eller til nedsivning.

Af § 6 i Godkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at der skal indsendes ansøgning for andre forurenende aktiviteter eller andre tilladelses- eller godkendelseskrævende aktiviteter efter Miljøbeskyttelsesloven, som indgår i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, eller som er teknisk eller foru-

reningsmæssigt forbundet hermed, skal der samtidig fremsendes særskilt oplysning eller ansøgning herom til kommunalbestyrelsen.

Inden projektet kan realiseres, skal der ansøges om tilladelse til bortledning af overfladevand og nedsivning af sanitært spildevand hos Aarhus Kommune. Ansøgning skal indsendes til Bygningsinspektoratet, Aarhus Kommune.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen er betinget af, at ovennævnte tilladelser er meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens § 28.

Vilkår

- 4.6.2.1 Det skal sikres, at der langs drivgangen mellem malkecenter og løsdriftsstald er etableret en opkant, så der ikke kan løbe overfladevand ind på drivgangen eller husdyrgødning ud på det omkringliggende areal.
- 4.6.2.2 Eksisterende dræn og nedgravede rør til tagvand og overfladevand fra vendeplads skal føres i tætte rør indenfor 15 m til nye staldbygninger og opbevaringsanlæg.
- 4.6.2.3 Al vask af maskiner og redskaber, som indgår i driften og hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester, skal ske på en tæt støbt plads eller tilsvarende belægning med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

4.7 Affald

I dette afsnit beskrives affaldstyper, mængder, modtagere, hyppighed for bortskaffelse, faste aftaler (f.eks. DAKA), kommunens regulativer og lign.

4.7.1 Miljøteknisk redegørelse

Døde dyr

Døde dyr henlægges under kadaverkappe ugenert for omgivelserne ved de eksisterende gyllebeholdere, placeringen fremgår af situationsplanen vedlagt som bilag 2. Placeringen er valgt af hensyn til de omkringboende samtidig med, at det sikres, at der ikke kan overføres smitte ved afhentningen.

Der regnes med en dødelighed på 4-5 %. Der er en aftale med DAKA om afhentning af de døde dyr.

Tidsrum for afhentning af døde dyr vil oftest være i dagtimerne. Afhentning finder gennemsnitligt sted 1-2 gange om måneden.

Organisk affald

Foderaffald – f.eks. dårlig ensilage, kraftfoder, som er fjernet fra fodertrug opbevares på møddingsplads, hvor det ligger, til det skal i markstak. Desuden overdækkes det, idet der ikke sker en daglig tilførsel af dybstrøelse.

Fast affald

Forventet affaldsmængde efter udvidelse:

Forbrændingseget	ca. 3,0 t (plastik)
Ikke forbrændingseget	ca. 1,5 t (jern)
Genanvendeligt	ca. 1,5 t (papir og pap)

Ejendommen er tilsluttet kommunal affaldsordning. Derudover bliver papir og pap afleveret på den kommunale genbrugsstation.

Sand fra gyllebeholder

Aflejret sand i gyllebeholdere, som er ført ud via gyllesystemet fra malkekøernes sengebåse, suges op af gylletankene 1-2 gange om året. Sandet bortskaffes herefter til udbringningsarealerne.

Olie- og kemikalieaffald

Ejendommen drives økologisk, hvorfor der ikke forefindes kemikalier og pesticider.

Olieskift bliver foretaget på autoriseret værksted. I de tilfælde hvor olieskiftet foretages på ejendommen, bliver olien opsamlet og afskaffet på kommunal genbrugsstation.

Klinisk affald

Medicinalaffald bliver afleveret til dyrlægen.

4.7.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Landbruget skal være tilsluttet ordningen for klinisk risikoaffald. Her kontaktes "Modtagestationen for Farligt Affald" på tlf. 89 40 16 68. Farligt affald (spildolie mv.) afleveres til "Modtagestationen for Farligt Affald" eller til godkendt modtager, hvilket kræver fritagelse for afleveringspligten.

Øvrigt affald bortskaffes til godkendt modtager. Mindre mængder affald (dog ikke uhygiejnisk) kan afleveres til kommunens genbrugsstationer se www.aarhusommune.dk/portal/erhverv/erhvervsaffald/genbrugsstationer.

Som dokumentation for afleveringen udleveres på opfordring kvittering. Der henvises i øvrigt til Aarhus Kommunes "Regulativ for erhvervsaffald."

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal alt affald fra ejendommen bortskaffes i overensstemmelse med Aarhus Kommunes affaldsregulativ. De gældende affaldsregulativer kan findes på kommunens hjemmeside.

Aarhus Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra husdyrbruget.

Opbevaring af døde dyr skal ske i henhold til de veterinære bestemmelser, så de er afskærmet mod hunde og vilde dyr og på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr.

Aarhus Kommune vurderer, at da der i ovennævnte bekendtgørelse § 3 stk. 4 står, at afhentningsstedet skal ligge i passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej er kørearealet ved gyllebeholderne oplagt. Oplaget skal dog altid placeres sådan, at det ikke virker skæmmende.

Vilkår

4.7.2.1	Flydende og/eller saftagivende organisk affald skal opbevares på fast belægning med opsamling af overfladevand til tæt beholder.
4.7.2.2	Opbevaring af døde dyr skal foregå på fast belægning og efter de veterinære bestemmelser – opbevaring ved gyllebeholderne skal ske på en afskærmet og skyggefuld plads.
4.7.2.3	Olieaffald skal opbevares på en overdækket plads med opkant, som kan rumme indholdet fra den største beholder.

4.8 Råvarer og hjælpestoffer

4.8.1 Miljøteknisk redegørelse

I nedenstående tabel er det årlige oplag af dieselolie..

Produkt	Nudrift mængde/år	Ansøgt drift mængde/år	Opbevaring	Bemærkninger
Dieselolie	20.000	30.000	2.500 m ³ olietank	placeret ved stuehus

Tabel 4.8.1 Forbrug af dieselolie.

Ansøger har oplyst, at der ikke forekommer særlige hjælpemidler i ejendommens drift. Der er angivet en 1.200 l dieselolietank og 12 kørsler med dieselolie.

4.8.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Da ejendommen drives økologisk, vil der ikke være særlige hjælpestoffer, som typisk anvendes på konventionelle brug.

Det skal sikres, at der ved tankning af dieselolie ikke sker spild på jorden.

Vilkår

5.8.2.1 Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles.

4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

4.9.1 Miljøteknisk redegørelse

Risici for uheld minimeres ved at træffe forholdsregler i forhold til forebyggelse af uheld. Gylletanke er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at de hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være begyndende utætheder. De inspiceres ved tømning.

Overførsel af gylle fra stalde til lagertanke sker i dagtimerne, når der er personale i nærheden. Ved udkørsel anvendes sugende udstyr, hvorfor spild ikke forekommer.

Ved konstaterede uheld kontaktes relevante personer, der kan afhjælpe skaderne. Uheld med eksempelvis gylle stoppes med barrierer.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan når byggeriet er tilendebragt. På det tidspunkt vides det præcist, hvor de forskellige ting er placeret.

På landbrugsejendomme kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt
- Oliespild
- Kemikaliespild

For at sikre, at der er procedurer for, hvad der skal foretages i tilfælde af uheld, vil der blive udarbejdet en beredskabsplan.

Beredskabsplanen vil indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag for "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, som skal alarmeres og hvordan
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer
- En opgørelse over materiel, som er tilgængeligt på bedriften, eller som kan anskaffes med kort varsel, som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen vil ligge på en fast plads med nem adgang hertil for bl.a. medarbejdere, som vil blive vejledt i beredskabsplanen.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og deres telefonnumre.

Beredskabsplan fremsendes efter udarbejdelsen.

Af nedenstående fremgår en beskrivelse af mulige uheld med oplysning om, hvilke tiltag der er iværksat for at forebygge uheld, samt oplysning om, hvad der vil blive iværksat i tilfælde af uheld.

Minimering af risiko for uheld

Generelt

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at der sikres korrekt brug og effekt.

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Alle ansatte introduceres grundigt til deres arbejde.

Brand

Forebyggende foranstaltninger: Der forefindes brandslukkere i de enkelte bygninger. Af bilag til beredskabsplanen vil fremgå, hvor brandslukkerne er placeret.

Alle el-installationer efterses hvert 5. år. Produktions- og ventilationsanlæg rengøres jævnligt.

Akut håndtering ved uheld: Ved brand kontaktes brandmyndighederne

Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem

Forebyggende foranstaltninger: Gyllebeholder er stabil og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte. Der er ikke spjæld eller lignende mellem fortank og gyllebeholder, da beholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.

Gyllebeholderne er underlagt 10 års beholderkontrol, hvilket vil minimere risikoen for sprængning af beholderne.

Ved kontrol af flydelaget kontrolleres det, at kapaciteten forsat er tilstrækkelig.

Påfyldning af gylle til gyllevogn foregår under opsyn.

Gylle suges fra gylletank op i gyllevogn. Derved elimineres risikoen for gylleudslip, da man undgår elpumper, som kan fejllaktiveres i forbindelse med gylleopbevaring. Endvidere sikres, at der ikke sker utilsigtet udledning og overpumpning af gylle til transportvogn.

Gyllebeholder er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage gylleudslip til miljøet, hermed er risikoen for utilsigtet gylleudslip minimal.

Pumpning fra en gyllebeholder til en anden gyllebeholder foretages uden timer, men det sikres, at gylleudslip undgås på anden måde, for eksempel ved manuel overvågning.

Gennem overvåget læsning af gyllevogn med læssekran er der minimal risiko for uheld.

Der forefindes rendegraver og minilæsser samt bigballe på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip.

4.9.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen når byggeriet er tilendebragt, og det er oplyst, at medarbejdere og ejer vil være orienteret omhyggeligt om beredskabsplanens indhold. Det er vigtigt at bered-

skabsplanen er nemt tilgængelig, og der opfordres til at der fx ophænges instruks med vigtige oplysninger om beredskabet ved installationer, anlæg og lign., hvor der er risiko for uheld. Ligeledes skal eksternt personale være orienteret om ejendommens beredskabsplan.

Aarhus Kommune vurderer, at der med udarbejdelse af beredskabsplanen træffes de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for uheld. Derudover laves der en plan for beredskabet i forbindelse med eventuelle uheld.

Vilkår

- 4.9.2.1 Der skal senest udarbejdes og indsendes en beredskabsplan til Aarhus Kommune, når byggeriet af det nye staldanlæg står færdigt.
- 4.9.2.2 Leverandører, eksterne entreprenører og personale skal være instrueret i betjening af anlæg. Det skal sikre, at anlæggene betjenes korrekt.
- 4.9.2.3 Eksternt personale skal være orienteret om at ejendommen har en miljøgodkendelse og en beredskabsplan.
- 4.9.2.4 Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld. Tilsynsmyndigheden skal orienteres følgende hverdag, og der skal efter aftale med tilsynsmyndigheden udarbejdes et notat, hvor der redegøres for hændelsesforløbet, og hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre, at en lignende hændelse sker fremadrettet.

5 Gødningproduktion og – håndtering

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og eventuelt afsættes og modtages fra anden side, og om mulighed for modtagelse af større mængder husdyrgødning. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. teknisk forarbejdning indgår også.

5.1 Gødningstyper og mængder

I dette afsnit er der redegjort for den årlige produktion af kvælstof og fosfor i de forskellige typer husdyrgødning på bedriften. Bemærk at produktionen er normerne 2005/2006 og kan afvige i forholdt til aktuelle normer.

5.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Der produceres både gylle og dybstrøelse på ejendommen. I kalve-, kælvnings- og aflastnings-afdelingen er der dybstrøelse for optimal dyrevelfærd, mens der er gyllesystemer til de resterende dyr.

I nudrift produceres ca. 17.893,25 kg N og 3.002,09 kg P. Der hverken afsættes eller modtages husdyrgødning i nudriften.

Gødningsregnskabet for den ansøgte drift er vist i tabellen nedenfor.

Produceret gødning	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Kvæggylle	40.542,17	6.482,19	427,97
Dybstrøelse	3.483,05	472,59	33,91
Afsat ved græsning	3.685,65	581,71	38,91
Afsat gødning			
Asger Overgård, Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj	- 28.230,00	- 4.514,00	- 298,00
Modtaget husdyrgødning	0	0	0
Udbringning på egne og forpagtede arealer	19.480,87	3.022,49	202,79

Table 5.1.1: Oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Hele den producerede mængde af husdyrgødning opbevares på ejendommen indtil udsprengning.

Anlægstype	Bygge år	Rumfang /areal m ² /m ³	næste beholder-kontrol	Afløb til beholder eller pumpe-system fra beholder til gyllevogn	Overdækning
Møddingsplads	Ansøgt	85 m ²	-	Pumpebrønd og gyllebeholder	Kompostdug
Plads ved kalvehytter	Ansøgt	100 m ²	-		ingen
Kanaler i gl. stalde	1999	365 m ³	-		spaltegulv
Fortank	1998	20 m ³	-	Pumpe til eks. gylleholdere	Fast låg
Gyllebeholder	1998	1.000 m ³	2018	Gyllevogn med sugetårn	Flydelag
Gyllebeholder	1992	1.500 m ³	2012	Gyllevogn med sugetårn	Flydelag
Fortank	Ansøgt	125 m ³	10 år efter etablering	Pumpe til ansøgte gylleholdere	Fast låg
Gyllebeholder	Ansøgt	2.750 m ³		Gyllevogn med sugetårn	Flydelag
Gyllebeholder	Ansøgt	2.750 m ³		Gyllevogn med sugetårn	Flydelag

Table 5.1.2: Oversigt over opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Møddingssaft og overfladevand til opbevaring i gyllebeholder

Der er riste ved plansiloer til ensilage hvorfra der er forbindelse til gyllebeholderne. Der vil blive lavet rist med forbindelse til gyllebeholderen ved etableringen af møddingspladsen og kalvehytterne.

Dybstrøelse

Der vil være en årlig produktion af dybstrøelse på knap 300 t. I det dybstrøelsen opbevares i ca. 3 måneder på møddingspladsen inden det køres i markstak skal møddingspladsen være min 85 m².

5.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Møddingspladsen indrettes som en ny møddingsplads og skal opfylde de byggeblade der er gældende for møddingspladser og afløb.

5.2 Flydende husdyrgødning

I afsnittet redegøres for mængde og type af flydende husdyrgødning og opbevaringskapacitet.

5.2.1 Miljøteknisk redegørelse

Håndtering fra stald til opbevaring

Gyllen løber til fortanken, hvorfra den pumpes til gyllebeholderen.

Beholderkontrol

Alle gyllebeholdere er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at beholderne hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Næste kontrol fremgår af tabel 5.1.2.

Opbevaringskapacitet

Der produceres årligt ca. 7.336 m³ gylle. Her skal så fratrækkes 612 m³ fra køer på græs (i minimum 1 måned om året). Hertil skal lægges 900 m³ vand fra ensilage og befæstede arealer, samt vask af maskiner. Det betyder, at der årligt produceres ca. 7.724 m³ på ejendommen Risvangsvej 12.

Der afsættes ca. 4.880 m³ (295 DE) gylle til Asger Overgaard, Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj.
($(7.724 \text{ m}^3 / 466,88 \text{ DE}) * 295 \text{ DE}$)

Der er dermed plads i opbevaringskapaciteten.

Gødningsproduktion:

Årsproduktionen af gylle fra ovennævnte besætning	7.336 m ³
Køer på græs	<u>-612 m³</u>
Gylle til opbevaring	6.724 m ³
Vand fra vask af malkeanlæg, maskiner og stalde	100 m ³
Afløb fra ensilageplads:	800 m ³
Afløb fra befæstet areal	0 m ³
Afløb møddingsplads	<u>100 m³</u>
Samlet mængde tilledt til gyllebeholdere	7.724 m ³

Opbevaringskapaciteten for 9 mdr. er: $(7.724 \text{ m}^3 / 12 \text{ mdr.}) * 9 \text{ mdr.} = 5.793 \text{ m}^3$

Opbevaringskapaciteten er hhv. 2.500 m³ i eksisterende gyllebeholdere og 5.500 m³ i de to nye gyllebeholdere svarende til 8.000 m³. Ved 9 måneders opbevaring af gylle vil der være plads til i alt 6.720 m³ gylle i beholderne. Opbevaringskapaciteten overskrides dermed ikke.

Udkørsel

Gylle udbringes både med egne maskiner og af maskinstation.

5.2.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav om 9 måneders opbevaringskapacitet er opfyldt jf. ovenstående og der er i ansøgt situation plads til 12 mdr. opbevaring

Alle gyllebeholdere er omfattet af 10 års beholderkontrol. Der er ikke fast pumpe på beholderne.

Aarhus Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering sker i overensstemmelse med gældende lovgivning og uden risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

5.3 Gylleforsuring

5.3.1 Miljøteknisk redegørelse

Da ejendommen drives økologisk, kan forsuring med svovlsyre ikke tillades jf. de danske regler om økologi.

5.3.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus Kommune har forespurgt på Videncentret for landbrug, som oplyser, at man søger midler til at iværksætte en række forsøg med eddikesyre, som godt må anvendes på økologiske brug. Der er p.t. ingen tilgængelig viden.

Der er ved godkendelsens meddelelse ikke mulighed for at forsure gyllen på økologiske bedrifter.

5.4 Fastgødning inkl. dybstrøelse

Dybstrøelse produceres i stalde med kælvnings- og kalvebokse samt udendørs kalvehytter.

5.4.1 Miljøteknisk redegørelse

Ved udkørsel af dybstrøelse vil den blive nedpløjet straks. Hovedparten af dyrene går i gyllesystemer mens antallet af dyreenheder på dybstrøelse er ca. 34 DE.

Der produceres 289 m³ dybstrøelse, som opbevares på møddingsplads til det er kompostlignende (ca. 3 mdr.), herefter bringes det i markstak, hvorfra det udspredes.

Kalvebokse og kælvningsbokse tømmes helt hhv. når kalven er 3 måneder og sendes på kviehotel, når tyrekalven har nået salgsvægten og når koen har kælvet og er kommet sig.

Der muges ud og rengøres i kalvehytter hver 14. dag for at bekæmpe fluer. Hytter og bokse får lov at tørre, inden der strøs igen.

5.4.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Dybstrøelse kan først placeres i markstak, når den er kompostlignende. Det betyder, at dybstrøelse skal opbevares på en møddingsplads eller i stalden i 3- 4 mdr. Da der ikke er daglig tilførsel til møddingspladsen, skal dybstrøelsen være overdækket med kompostdug.

Håndtering af markstak kan udgøre en gene, og der skærpes derfor i forhold til Husdyrbrugslovens generelle afstandskrav på 50 m til nabobeboelse. Markstakke skal også være overdækket.

Vilkår:

- 5.4.2.1 Markstak må ikke placeres indenfor 300 m til natur udlagt efter § 7 i Husdyrbrugsloven, § 3 angivet som punkt 1 på figur 6.1.2.1 samt på øvrige arealer, der har mere end 6 graders hældning mod § 3 arealer.
- 5.4.2.2 Markstak må ikke placeres indenfor 100 m til nabobeboelse.

6 Forurening og gener fra husdyrbruget

I dette kapitel beskrives og vurderes ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

6.1 Ammoniak og natur

Dette afsnit beskriver ammoniakemissionerne før og efter samt påvirkningen af naturområder.

6.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Som følge af det større dyrehold på ejendommen vil den samlede fordampning af ammoniak fra ejendommen stige. Den samlede emission af kvælstof fra ejendommen øges fra ca. 1.757 kg kvælstof til ca. 3.125 kg kvælstof. Forøgelsen er således 1.368 kg kvælstof. Tabet pr. produceret dyreenhed reduceres i forbindelse med implementeringen af nyere staldsystemer. I den nuværende drift tabes således ca. 9 kg kvælstof pr produceret dyreenhed, mens der i den ansøgte drift tabes ca. 6 kg kvælstof pr produceret dyreenhed. Implementeringen af nyere staldsystemer vil således mindske det generelle udslip fra husdyrproduktionen.

Efter malkning vil gulvet i malkestalden blive spulet, så det fremstår rent og tørt i den periode dyrene ikke er i malkestalden.

6.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Ammoniakemission fra anlægget

Fra stald og lager samt ved gødningsudbringning sker der et luftbåret tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skov og naturområder.

Ifølge ansøgningsmaterialet øges det samlede ammoniaktab fra stald og lager fra 1.757 kg N/år til ved den ansøgte drift 3.125 kg N/år – forøgelsen svarer til 1.368 kg N/år. I beregningen er indregnet, at malkekøerne er på græs svarende til 1 måned om året.

Inden for en radius af 1.000 m fra anlægget ligger tre bedrifter med mere end 75 DE.

Ved tre anlæg med mere end 75 DE følger det af Husdyrbrugsloven, at den tilladte belastning til naturområder, der er omfattet af Husdyrbrugslovens § 7 må antage 0,3 kg N/ha/år. Dog skal projektets påvirkning til naturområdet herunder øvrige naturarealer bero på en konkret vurdering.

Beskrivelse af naturområderne

Inden for en radius af 100 - 1.000 m ligger der en lang række af naturområder langs Spørring Å bestående af natur- og kulturrenge samt en enkelt moselokalitet. Engene og moselokaliteten er besigtiget i maj og november 2009.

Engene er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

De naturområder, som ligger inden for en radius af 1.000 m, og som vurderes at kunne blive påvirket af projektet, fremgår af Figur 6.1.2.1 og er nummereret fra 1-4.

Eng – punkt 1 på kort

Inden for en afstand af 480 m nordvest for ejendommen ligger nogle særdeles artsrige enge. På baggrund af besigtigelser i 2008 og 2009 er engene vurderet at kunne sidestilles med kvælstoffølsom natur i henhold til Husdyrbrugslovens § 7. Engene indeholder flere partier med rigkær med store bestande af den fredede orkide maj-gøgeurt, ligesom der er registreret den efterhånden sjældne engblomme tillige med en lang række af karakteristiske engarter f.eks.: eng-kabbeleje, græsbladet fladstjerne, eng-nellikerod, kær-padderok, sump-snerre, kær-star, næb-star, top-star, kær-tidse, trævlekrone og trindstænglet star.

Eng – punkt 2 på kort

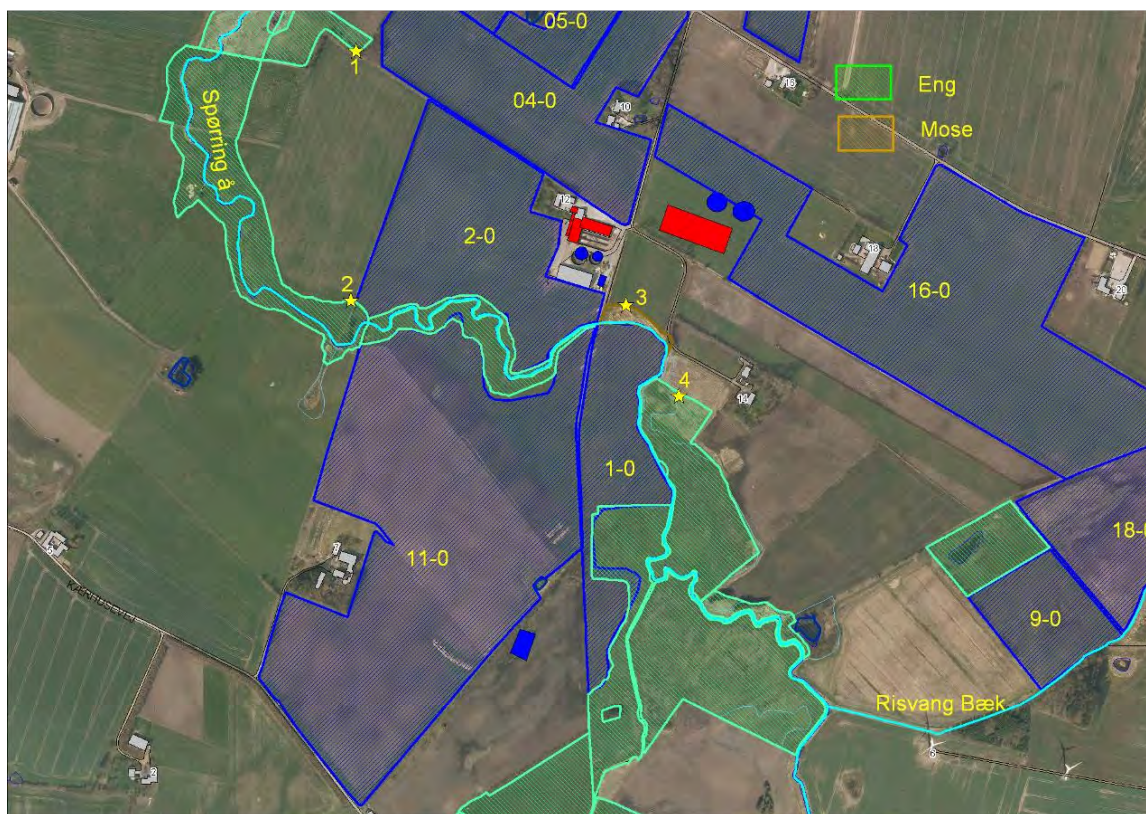
Inden for en afstand af ca. 460 meter fra ejendommen ligger en eng. Engen er besøgt den 17. juni 2009. Engen indeholder både mere tørre og fugtige partier og afgræsses af kvæg. Engen bærer spredt præg af at være omsået med kulturgræsser/-kløver. Samlet kan engen betegnes som næringsrig natureng med en veludviklet engvegetation som: Kær-dueurt, fløjlsgræs, vellugtende gulaks, kryb-hvene, eng-kabeleje, sump-kællingetand, eng-nellikeroed, kær-ranunkel, almindelig star, hare-star, manna-sødgræs og trævlekrone.

Mose – punkt 3 på kort

Inden for en afstand af 110 meter syd for ejendommen ligger en mose. Mosen er besøgt den 11. november 2009. Mosen kan betegnes som højstaudemose med dominans af fugtigbundsplanter og spredt forekomst af vedvegetation i form af pil og ask. Naturtypekarakteristiske arter er: Krybende baldrian, kær-dueurt, kær-fladstjerne, sump-forglemmigej, eng-kabeleje, kattehale, almindelig mjørdurt, bittersød natskygge, eng-nellikeroed, sideskærm, kær-star, toradet star, kær-tidse, sværtevæld, kåltidse og røgræs.

Eng - punkt 4 på kort

Inden for en afstand af ca. 210 meter ligger en eng. Engen er besøgt 18. juni 2009. Der er tale om et engstrøg med varieret fugtigbundsforhold indeholdende partier med fin karakteristisk botanik, f.eks. Kær-dueurt, fløjlsgræs, vellugtende gulaks, almindelig kamgræs, glanskapslet siv, sump-kællingetand, kær-ranunkel, almindelig star, toradet star, næb-star, nikkende star og manna-sødgræs.

Figur 6.1.2.1 Naturpunkterne 1-4

Vurdering

Ferske enge har en tålegrænse på 15 – 25 kg N/ha/år. Moser har en tålegrænse på 5- 25 kg N/ha/år. Derfor er angivet den vurderede tålegrænse for de enkelte lokaliteter. Vurderingen er foretaget ud fra de aktuelle plantelister.

Eng punkt 1: ca. 15 kg N/ha/år
Eng punkt 2: ca. 20 kg N/ha/år

Mose punkt 3: ca. 20 kg N/ha/år
Eng punkt 4: ca. 20 kg N/ha/år

Baggrundsbelastningen i området er ifølge DMU 2007 16-18 kg N/ha/år.

Merbelastningen med kvælstof er beregnet til naturområderne og er angivet nedenfor:

Eng punkt 1: 0,2 kg N/ha/år
Eng punkt 2: 0,1 kg N/ha/år
Mose punkt 3: 0,7 kg N/ha/år
Eng punkt 4: 0,4 kg N/ha/år

De nordligst beliggende enge er A-målsat jf. Kommuneplan 2009. En A-målsætning indebærer, at der normalt kun gives tilladelse til indgreb, der understøtter naturtypen. De øvrige naturområder er B-målsat, hvilket indebærer, at der kun i særlige tilfælde gives tilladelse til mindre indgreb efter en konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen.

Eng 1

Ved tre anlæg med mere end 75 DE følger det af Husdyrbrugsloven, at den tilladte belastning til naturområder, der er omfattet af Husdyrbrugslovens § 7 må antage 0,3 kg N/ha/år. Dog skal projektets påvirkning til naturområdet herunder øvrige naturarealer bero på en konkret vurdering.

Med en baggrundsbelastning på 16 – 18 kg N/ha/år er tålegræsen for engen overskredet. Det er dog Natur og Miljø vurdering, at en merbelastning på 0,2 kg N/ha/år hverken i sig selv eller i kumulation med den eksisterende kvælstofbelastning, vil påvirke naturområdet i væsentlig grad.

Eng 2 og 4, Mose 3

De øvrige naturområder, som er moderat kvælstoffølsomme vurderes heller ikke at blive påvirket væsentligt af det konkrete projekt, idet tålegræsen ikke er overskredet og da bidragene i sig selv eller i kumulation med den eksisterende kvælstofbelastning ikke vurderes at påvirke naturområderne væsentligt.

Mose 3 har artstypiske planter for en højstaudemose. Mosen vil aldrig kunne udvikle sig til en højmose og dermed være sammenlignelig med § 7 natur i Husdyrbrugsloven.

Samlet vurdering

Udelukkende engarealet "Eng 1" er ved besigtigelse i området vurderet at være sammenlignelig med natur omfattet af Husdyrbrugslovens § 7.

6.2 Lugt

I dette afsnit redegøres der for dyreholdets lugtafgivelse, naboers placering samt eventuelle forudsatte gener for de omkringboende.

6.2.1 Miljøteknisk redegørelse

I Miljøstyrelsens ansøgningssystem er beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsetyper jf. tabel 6.2.1. De aktuelle afstande er ligeledes angivet.

Områdetype	Lovens krav- minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)	Den aktuelle afstand (m) /Byens navn eller enkelt boligens adresse
Byzone	343,24 m	-	1.266 m / Spørring
Samlet bebyggelse	227,83 m	-	1.387 m / Spørring
Enkelt bolig	95,92 m	-	151 m / Risvangsvej 10 (fra ny stald)

Tabel 6.2.1: Lugtgeneafstande fra ansøgningssystemet samt de aktuelle afstande til hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig.

Projektet overholder kravene til lugt. Der er ingen enkeltboliger samlet bebyggelse, byzone eller sommerhusområder indenfor 1,2 gange lugtgeneafstanden.

Cirka 1.100 meter vest for ejendommen ligger et lokalplanlagt område (nr. 800 – boligområde, Plan ID 1041141). Den beregnede geneafstand fra produktionsanlægget til byzone er ca. 1.266 meter. Udvidelsen af produktionen på ejendommen forventes derfor ikke at påvirke boligområdet.

6.2.2 Kommunens bemærkninger og vurderinger

Lugtgener fra staldanlæg

Det fremgår af ansøgningssystemets lugtgeneberegning, som er foretaget efter den nye beregningsmodel, at lugtgenekriterierne er overholdt. Nærmeste nabobeboelse Risvangsvej 10, som er registreret som beboelsesejendom ligger ca. 139 meter nordvest for kostalden. Beboelsen og afstandsangivelsen fremgår af kortet vedlagt som bilag 2.

Naboejendommene Risvangsvej 14 og 18 er også registreret som beboelsesejendom, mens Risvangsvej 16 er registreret med landbrugspligt.

Lugtgener fra gyllebeholdere

Nærmeste gyllebeholder ligger i forbindelse med staldbygninger. Der forventes ikke, at være lugtgener fra gyllebeholderne, da kvæggylle generelt danner et tæt flydelag. Lugtgener kan opstå i forbindelse med omrøring og udkørsel af gylle samt tømning af gyllebeholder. Der føres kontrol med flydelaget, og registreringerne føres i logbog.

Lugtgener fra udbringning af husdyrgødning

Ejendommens udbringningsarealer fremgår af bilag 1. Der kan opstå lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringning på marker indenfor Husdyrbekendtgørelsen krav kan ikke opfattes som væsentlige gener.

Markerne 07, 08, 10, 20, 22, 23, 30-0, 30-1, 30-2, 31-0, 31-1 og 31-2 er omfattet af § 24 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, da de grænser op til byzone i henholdsvis Spørring, Trige og Elsted.

Selv om hele udbringningsarealet ikke ligger indenfor 200 m til byzone, skal det opfattes som et sammenhængende areal og det vurderes, at udbringning af husdyrgødning på hele arealet er omfattet af Husdyrbekendtgørelsen regelgrundlag i § 24:

”Husdyrgødning må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Stk. 2. Udbringning af flydende husdyrgødning må kun ske ved slangeudlægning, nedfældning eller lignende.

Stk. 3. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Stk. 4. Udbringning af flydende husdyrgødning eller flydende husdyrgødning blandet med vand må ikke ske med vandingskanon.

Stk. 5. Udbringning af husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand må ikke give anledning til unødige gener.”

Vilkår

6.2.2.1 Hele mark 07, 08, 10, 20, 22, 23, 30-0, 30-1, 30-2, 31-0, 31-1 og 31-2 er omfattet af § 24 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.2.2.2 Risvangsvej 10 og 14 skal adviseres i forbindelse med udkørsel af gylle.

6.3 Fluer og skadedyr

6.3.1 Miljøteknisk redegørelse

Fluer og andre dyr bekæmpes først og fremmest ved renholdelse af udendørsarealer og kælvbokse.

Der anvendes ikke desinficeringsmidler i driften, idet ejendommen drives økologisk.

Fluer

Der holdes rent i stald og omgivelser. Dette sikrer, at fluerne ikke har mulighed for at lægge æg, der kan udklækkes. Der muges ud i dybstrøelsesboks ca. hver 14. dag. Der vil være gødningsdug over gødningen på møddingspladsen. Gyllebeholdere vurderes ikke at udgøre et særligt problem.

Rotter

Ejendommen fremstår pæn og ryddet, hvilket er med til at mindske rotteplager. Ejendommen er således ikke plaget af rotter. Ved konstateret plage iværksættes tiltag for at fjerne plagen.

Ejendommen er tilmeldt den kommunale rottebekæmpelse, og rotter vil blive bekæmpet efter gældende forskrifter for økologiske brug.

6.3.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Karakteristisk levested for stuefluelarven er gødning – især svine- og kalvegødning, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig og stilles derfor som krav. I sommermånederne regner man med 2 uger som minimum for en fluegeneration.

Statens Skadedyrslaboratoriet angiver en række afprøvede metoder og deres hjemmeside opdateres løbende www.dpil.dk "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr". Der er ud over kemiske bekæmpelsesmetoder også beskrevet, hvordan der forebygges og hvordan der kan bekæmpes med henholdsvis mekaniske og biologiske metoder.

Bekæmpelse af rotter er fastlagt i en bekendtgørelse. Aarhus Kommunen skal kontaktes, hvis der konstateres rotter på ejendommen.

Med de stillede vilkår vurderes det, at der ved den angivne drift ikke vil være væsentlige gener fra skadedyr for de omkringboende og at bedriftens skadedyrsbekæmpelse er i orden.

Vilkår

6.3.2.1 Kalvehytter skal som minimum tømmes og renholdes hver 14. dag.

6.3.2.2: Fluebekæmpelsen skal som minimum ske i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde og i overensstemmelse med reglerne for økologi.

6.4 Transport

6.4.1 Miljøteknisk redegørelse

Antallet af transporter til og fra ejendommen forventes at stige i forbindelse med produktionsudvidelsen.

	Nu	Ansøgt drift	Bemærkninger
Mælk	183	365	
Foder (lastbil)	24	36	Tre gange pr. måned
Grovfoder (traktor)	105	250	
Grovfoder til Mejlbyvej 658	550	285	Oplag af grovfoder til kviehotel, Mejlbyvej 658, 8530 Hjortshøj
Husdyrgødning (lastbil)	-	175	Der køres med 35 tons pr. gang
Husdyrgødning (traktor)	110	110	
Diesellole	12	12	
Levende dyr	80	110	
Døde dyr	52	52	Gennemsnitligt én gang pr. uge
I alt	1.116	1.395	

Tabel 6.4.1: Transporter til og fra ejendommen Risvangsvej 12.

Udbringning af husdyrgødning sker over en begrænset periode, primært i foråret. De fleste arealer ligger i nærheden af ejendommen, hvilket nedsætter transporttiden og brændstofforbruget.

Til fjerntliggende marker og til gyllemodtager transporteres gylle med lastbil. Der er ca. 175 transporter med gylle i lastbil á 35 m³, hvilket svarer til en transport af 6.125 m³ gylle. Der er ca. 110 transporter med gylle i traktor á 20 m³, hvilket svarer til en transport af 2.200 m³ gylle. $6125 + 2200 = 8.325$ m³ gylle. Der produceres ca. 8.224 m³ gylle. Antallet af transporter er hermed en smule overestimeret, men i perioder kan det være passende mens det i andre perioder er lidt for mange estimerede transporter.

Transportrute til gylletransporter og transportrute til Mejlbyvej 658 fremgår af bilag 3.

Transporter vil normalt foregå i dagtimerne, dog må der påregnes transporter udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde ved eksempelvis ensilering, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.

Som følge af den øgede aktivitet på ejendommen, vil der i forbindelse med transport være øgede gener, da det totale antal af transporter øges. I forbindelse med ensilering og gyllekørsel vil frekvenser af transporter øges. Indkørslen til ejendommen er asfalteret, hvilket mindsker støvgener fra denne vej. Grundet asfalt synes støvgener at være minimeret så meget som muligt.

Transporterne væk fra ejendommen vil oftest ske via den asfalterede indkørsel til ejendommen. Antallet af transporter vurderes at stige med ca. 25 % i forbindelse med den øgede produktion. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor normal arbejdstid mens hovedparten af leverancerne vil ske i dagtimerne. Der er fast belægning på hovedparten af færdselsarealerne omkring ejendommen, hvorfor støvgener er minimeret. Der anvendes nyt materiel, hvor støjemissionen er lav.

Den asfalterede del af Risvangsvej vil blive vedligeholdt efter aftale med de andre ejere af vejen samt efter størrelsen på den part af vejen ejet af Risvangsvej 12. Vejen vil blive rengjort hvis landbrugsmaskinerne efterlader megen skidt på vejen. Ansøger rydder allerede i dag sne på den asfalterede del af Risvangsvej.

Det er ikke muligt at finde en alternativ vej til offentlig vej fra ejendommen. Trafikken vil i øvrigt så vidt muligt foregå inden for normal arbejdstid.

6.4.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Støj fra trafik på privat fællesvej og offentlig vej er undtaget støjvilkårene ligesom krav til kørsel på offentlig vej er omfattet af anden lovgivning.

Trafik bør hovedsageligt ske indenfor normal arbejdstid dvs. kl. 7-18. Der skal ved transport til og fra ejendommen tages vidtrækkende hensyn til de omkringboende. Der opfordres til, at man informerer de nærmeste naboer forud for perioder, hvor transporten koncentrerer som følge af sæsonbestemt arbejde.

Som en del af egenkontrollen skal det faktiske antal transporter på årsbasis registreres på de forskellige poster angivet i skema 6.4.1. Såfremt det anslåede årlige antal transporter, som fremgår af skema 6.4.1 overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes for at vurdere, om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Kommunen vurderer, at transport til og fra ejendommen kan ske uden væsentlig gene for de omkringboende. Stigningen af transporter er gennemsnitligt kun 1 pr. dag. Alle transporter udenfor ejendommen foregår på privatfællesvej eller offentlig vej.

Ejendommen ligger i landzone, der som udgangspunkt betragtes som landbrugets arbejdsområde. De planlagte initiativer i forhold til færdsel samt asfaltering og renholdelse af kørearealer vurderes at minimere generne som følge af projektet.

Regulering af trafik på privat fællesveje og offentlig veje er omfattet af Færdselsloven.

6.5 Støj fra anlægget og maskiner

6.5.1 Miljøteknisk redegørelse

Støj forekommer fra malkeanlæg, foderblanding, gyllepumpning samt intern transport. Malkning sker morgen og aften. Tidsforbruget er ca. 1-2 timer pr. gang.

Støjkilde	Placering	Driftstid	Tiltag mod støjkilder
Ventilationsanlæg	Naturlig ventilation	Ingen støj	Naturlig ventilation i alle staldafsnit
Kompressor til malkeanlæg		Der malkes 2-3 gange dagligt i ca. 2 timer, morgen og aften. Udstyret er relativt støjsvagt	Der vil blive investeret i et malkepumpelanlæg, som bl.a. vil blive valgt efter at være støjsvag.
Højtryksrensere		Efter behov i dagtimerne	
Mælkekøling	Malkestald	Dagligt	
Kornvalse	Indendørs i sydligste driftsbygning	Morgen	
Traktordreven fuldodervogn	Sydligste driftsbygning	Morgen. Der blandes primært foder om formiddagen (indenfor normal arbejdstid)	I forbindelse med blanding af foder og lign. vil der blive anvendt maskiner af nyere dato, hvor støjemissionen er begrænset. Gældende støjgrænser vil blive overholdt.
Kørsel med ensilage		Brugen af traktor er normalt begrænset til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbetonet arbejde, eksempelvis ensilering	
Håndtering af gylle		Der vil være periodisk støj ved omrøring og pumpning af gylle	
Håndtering af dybstrøelse		Der vil være periodisk støj ved læsning af dybstrøelse	
Transport til og fra ejendommen		Brugen af traktor er normalt begrænset til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbetonet arbejde ved eksempelvis ensilering, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken	Der undgås så vidt muligt tomgangskørsel. Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde ved eksempelvis ensilering, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.

Skema 6.5.1.1: Støjkilder på ejendommen.

Foderblanding sker om formiddagen. Tidsforbruget til blanding og fodring er op til 1,5-2 timer. I forbindelse med blanding af foder vil der blive anvendt maskiner af nyere dato, hvor støjemissionen er begrænset. Der blandes primært foder om formiddagen (indenfor normal arbejdstid). Gældende støjgrænser vil blive overholdt.

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger og det forsøges så vidt muligt, at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

6.5.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

De aktiviteter, som foregår på ejendommen, skal overholde de støjgrænser, som er udmeldt af Miljøstyrelsen. Brugen af landbrugsredskaber i marken og kørsel på offentlig og privat fællesveje er undtaget.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Skema 6.5.2.1: Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, som skal overholdes ved aktiviteter på ejendommen.

Aarhus Kommune vurderer, at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Der vil normalt kun blive stillet krav om dokumentation i forbindelse med klage over støj eller hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at grænseværdierne kan være overskredet.

Med overholdelse af de stillede vilkår vurderer Aarhus Kommune, at driften af ejendommen ikke giver anledning til væsentlige støjgener for omkringboende.

Vilkår

6.5.2.1 Kontrol af støj

Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne vist i skema 6.5.2.1 er overholdt.

Dokumentationen skal senest 3 måneder efter, at kravet er fremsat, tilsendes tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen.

6.5.2.2 Krav til støjmåling

Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984, Måling af ekstern støj og nr. 5/1993, beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Ved anmodning om støjmåling skal denne foretages, når husdyrbruget er i fuld drift eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Dokumentationen skal udføres af et målefirma, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømålinger ekstern støj".

Støjdokumentationen skal gentages, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves én årlig støjbestemmelse. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

6.5.2.3 Definition af overholdelse af støjgrænser

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end eller lig med grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

6.6 Støv fra anlæg og maskiner

6.6.1 Miljøteknisk redegørelse

Kraftfoder og halm opbevares i den eksisterende driftsbygning, håndtering af halm vil pga. afstanden til naboer ikke medføre støvgener hos de omkringboende. Fuldfoderet blandes udenfor bygningen. Fuldfoderet er fugtigt, hvilket giver færre støvgener. Eventuelt støv afbødes af et levende hegn og den lange afstand til nabo. Der vurderes dermed ikke at være generende støvgener for naboer.

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade.

Vejen til og fra Risvangsvej 12 er asfalteret, hvilket også gælder for områderne omkring bygningerne. Støv fra transport og veje vil dermed være i så små mængder, at det ikke forventes at være til gene for naboer.

Da støv ikke tidligere har været et problem, forventes det heller ikke fremover.

6.6.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af det fremsendte herunder oplysninger om anlæg og håndtering af potentielt støvfremkaldende processer, at aktiviteterne på ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener.

6.7 Lys

6.7.1 Miljøteknisk redegørelse

Udvendig belysning er udelukkende tændt ved arbejde udenfor bygningerne. Der vil blive opsat lysensorer både inde og ude. Der er natdæmpning på lyset i stalden.

Det nye byggeri etableres uden lysplader, hvilket mindsker lysudstrålingen fra bygningerne. Der er åbent i kip, hvorfra der er minimalt lysudslip. Der er åbne sider i stalden, hvorfra der er lysudstråling.

Der placeres tre lamper på gavlen af den nye stald ud mod vejen, samt to på malkecenteret, ligeledes på gavlen ud mod vejen.

Ved eksisterende bygninger er der ophængt lamper ved stuehus og ved kostalde. Der er lys ved siden af værksted og stuehus i indkørslen til stuehuset. Desuden på gavlen af stald, værksted og driftsbygning med foder. Lyset tændes efter behov.

6.7.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at lys fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig gene for de omkringboende. Der er implementeret lysdæmpende foranstaltninger såsom censorstyret lys, afskærmende beplantning og natdæmpning af lys i stalden. Ligeledes opføres stalden uden lysplader i taget for at minimere risikoen for potentiel gene af omgivelserne.

7 Påvirkning fra arealerne

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan driften af markerne og tab af kvælstof og fosfor påvirker søer, vandløb, fjord, hav og grundvand.

7.1 Udbringningsarealerne

Det samlede areal, som godkendes med ejendommen Risvangsvej 12 udgør 145,16 ha, hvoraf 69,4 ha er ejet af ansøger, og 75,76 ha er forpagtet areal.

7.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Ejendommens arealer drives økologisk.

Dræning

Følgende marker er ifølge oplysningerne dræned: 19-0, 31-2, 9-0, og 25-0.

Sædskifte og jordtype

Standardsædskiftet er K6 på alle marker i både referencesædskiftet og ansøgt drift. Jordtypen er JB4 til JB6

Nedenstående tabel viser, hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	Nitrat-klasse 0	Nitrat-klasse 1	Nitrat-klasse 2	Nitrat-klasse 3	NFI	Fosfor-klasse 0	Fosfor-klasse 1	Fosfor-klasse 2	Fosfor-klasse 3
Ejede og forpagtede arealer (ha)	145,16	145,16	0	0	0	56,65	131,28	13,88	3,12	0

Skema 7.1.1: Oplysninger om udbringningsarealerne tilhørende ejendommen, Risvangsvej 12.

Der er indgået gylleaftale med ejeren af ejendommen Tinghøjvej 57, 8530 Hjortshøj svarende til udbringning af husdyrgødning hos tredjemand på 452,68 ha. Ejer af ejendommen Tinghøjvej 57, Asger Overgaard har fået en arealgodkendelse efter Husdyrbrugslovens § 16. Der er godkendt udbringning af husdyrgødning fra 298 DE på tredjemandsarealer.

Kort over det samlede udbringningsareal er vedlagt som bilag.

Udbragt husdyrgødning

På egne og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning som kvæggylle og dybstrøelse, hvilket omfatter 203 DE svarende til 19.481 kg N og 3.022 kg P.

Kvælstof

Projektets udbringningsarealer ligger udenfor statens udpegede nitratklasser (nitratklasse 0). Ifølge beregninger i ansøgningssystemet overholdes Husdyrbrugslovens generelle beskyttelsesniveau.

Fosfor

Det er i ansøgningsmaterialet oplyst, at arealerne tilføres 20,4 kg P/ha/år og fraføres 25,3 kg P/ha/år svarende til et fosforunderskud på -4,9 kg P/ha/år.

7.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Miljøstyrelsen anfører, at det er en forudsætning i Husdyrbrugsloven, at det samlede husdyrhold i et opland ikke øges væsentligt, men at udvidelser af husdyrhold nogle steder modsvares af reduktioner andre steder.

Randers Kommune har fået foretaget en analyse, som viser, at husdyrtætheden indenfor Randers Fjords opland i perioden 2001 – 2006 har været svagt faldende. Samtidig viser basisanalysen, at både kvælstof- og fosfortilførslen til Randers Fjord har været faldende siden 1980'erne. (Notat Randers Kommune, 2009).

I Aarhus Kommune er der i perioden fra 2007 til 2009 set et samlet fald i antallet af dyreenheder. Strukturudviklingen i landbruget går i retning af, at husdyrene samles på færre men større husdyrbrug. Helt i tråd med strukturudviklingen på landsplan er det typisk kommunens små og mellemstore husdyrbrug, som lukker.

Vurdering af aftalearealerne.

Aarhus Kommune har modtaget en ansøgning (ansøgning nr. 10243) om arealgodkendelse af aftalearealerne i henhold til Husdyrbrugslovens § 16.

Vurdering af dræn og jordbundstype

Det vurderes, at de oplyste JB-nr. ligger indenfor de oplysninger, der er i den landsdækkende jordklassificering. Jordbundstyperne ligger i kategori 3 svarende til JB-nr. 3 og 4 samt kategori 4 svarende til JB-nr. 5 og 6. De anvendte jordbundstyper har betydning i forhold til fosforbalance.

Det vurderes, at arealerne generelt er drænedede. Ansøger har i ansøgningen angivet, hvilke marker der er drænedede. Det vurderes, at mark 13-0, 12-0, 01-0, 11-0, 16-0, 16-1, 22-0, 18-0, 07-0, 10-0, 34-0 og 35-0 også kan være drænedede, idet de fremgår af drænkort udarbejdet af Hedeselskabet.

Vurdering af husdyrtryk og sædskifte

Harmonitallet for ejendommen er 1,4 DE/ha. Husdyrtrykket er holdt på 1,4 DE/ha. Der er i ansøgningen valgt referencesædskiftet K6 på alle udbringningsarealer.

Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne og natur

Der ligger ingen naturarealer beskyttet i henhold til Husdyrbrugslovens § 7 i tilknytning til ejede eller forpagtede arealer. Det skal bemærkes, at alt flydende husdyrgødning fra den 1. januar 2011 skal nedfældes på sort jord og græsmarker uanset afstand til beskyttet natur.

Vurdering af fosfor

17 ha ligger i fosforklasse 1 eller 2 øvrige arealer ligger ikke i fosforklasse. Arealer i fosforklasse er angivet som drænedede.

Der er et fosforunderskud på driftsniveau på – 4,9 kg P/ha.

Kvælstof udvaskning til grundvand

Vurderingen af kvælstofudvaskningen til grundvand foretages i afsnit 7.6.

Kvælstof udvaskning til overfladevand:

I henhold til beregninger i ansøgningssystemets beregningsmodul (Farm-N) er det totale overskud af kvælstof i ansøgt drift på 20,00 kg N/ha uden jordpulje.

Aarhus Kommune vurderer, at det i forhold til kvælstofudvaskningens størrelse er væsentligt, at medtage ændringen i jorden organiske N-pulje og ikke udelukkende bero vurderingen på den "aktuelle udvaskning". Grundlaget for dette er at sikre, at der ikke sker en opbygning af jordens organiske kvælstofpuljer, som vil kunne bidrage til en væsentlig merudvaskning på lang sigt eller ved ændret drift i forhold til det ansøgte. Jordpuljen kan endvidere være negativ.

Det reelle udvaskningsniveau udgøres derfor af det beregnede kvælstofoverskud samt ændringen i jordens organiske kvælstofpulje svarende til en udvaskning på 13,7 kg N/ha.

Kvælstofoverskuddet er aflæst i "kolonne 3" i FarmN. Det skyldes, at der ikke bliver tildelt kunstgødning. Tildelingen af kvælstof svarer til 52 % af den gældende norm. Det fremgår af nudrift også kaldet referencedriften, at N-normen er 100 %. Det skyldes, at der i nudrift automatisk tilføres kunstgødning op til normniveau i FarmN. Derfor fremstår kvælstofoverskuddet til at være 49,5 kg N/ha inkl. N-puljen, selvom det også i nudrift er et økologisk drevet landbrug.

Ansøgning	Version 10	Bemærkninger
Dyretryk-reel (DE/ha)	1,4	Da dette er et øko- logisk husdyrbrug er der ikke tilført kunstgødning.
Udspretningsareal (ha)	145,16	
Aktuel udvaskning	19,7	
Ændring i jordens organiske N-puljen	-6,0	
I alt (kvælstofoverskud fra marken)	13,7	

Skema 7.1.2: Farm-N beregning hvor kvælstofoverskuddet fra marken udgøres af aktuel udvaskning samt ændringen i jordens organiske N-pulje. (Kilde: Farm N fra ansøgning 7813, version 10)

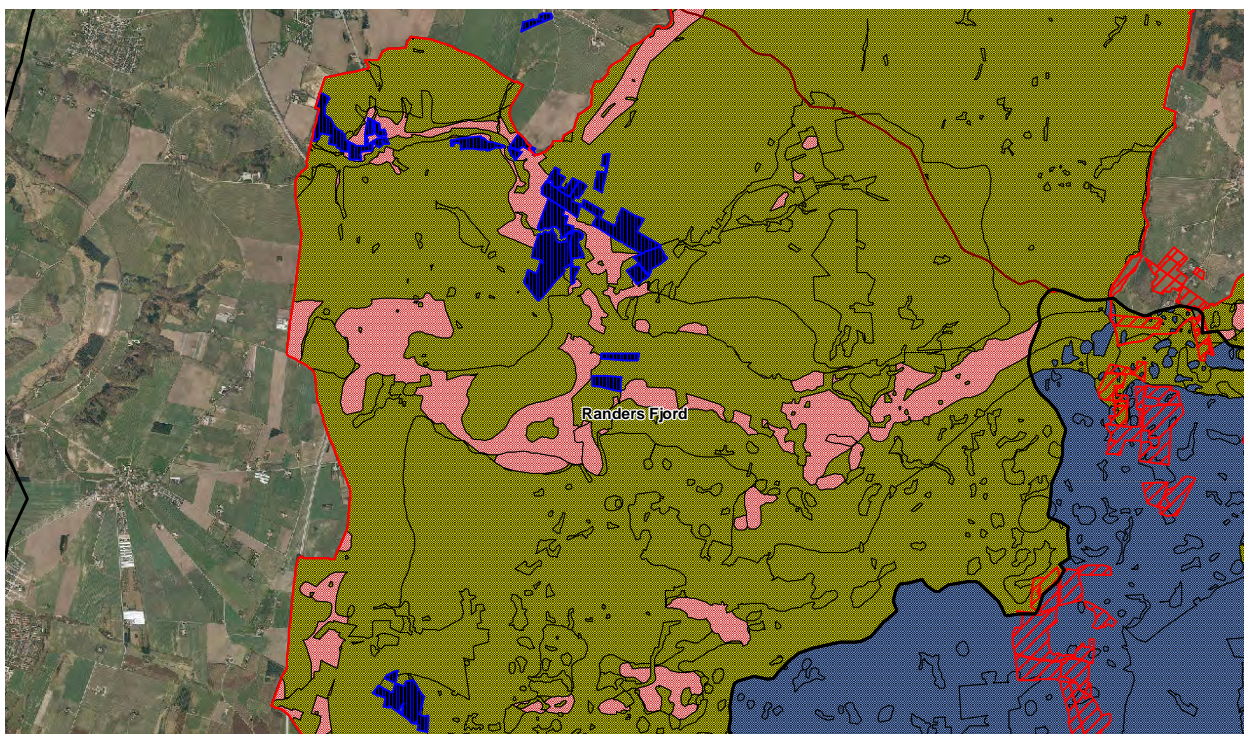
Kvælstofreduktion mellem rodzone og vandområde

Udbringningsarealerne ligger ikke indenfor statens udpegede nitratklasser. Reduktionen fra udspretningsarealerne til oplandet Randers Fjord ligger jf. statens kortmateriale mellem 76 - 100 % og i oplandet til Aarhus Bugt/Kalø Vig mellem 51 – 75 %.

De generelle regler fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Vurdering af kvælstofudvaskning

Der inddrages ny viden i vurdering af kvælstofudvaskningen til habitatområdet Randers Fjord.

Figur 7.1.1: Reduktionspotentialekort (Niras 2008), som er anvendt indenfor Randers Fjord oplandet. Reduktionspotentialerne er opdelt i 0-25 % blå områder, 26-75 % røde områder og 76–100 % gule områder. Afgrænsningen af kystplande er vist med en kraftig sort linje med Randers Fjord beliggende nordvest.

Reduktionspotentialekortet vist ovenfor (Niras 2008) er mere finmasket og viser større variation end det statslige kort. Kortet vurderes at være nyeste viden på området. Af hensyn til forsigtighedsprincippet anvendes nyeste viden, når der er tale om en potentiel udvaskning til Natura 2000-områder i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens hensigt.

Supplerende ny viden er udelukkende genereret for arealer i Aarhus Kommune. Statens reduktionspotentialekort er derfor anvendt for arealer i Favrskov Kommune. Der er anvendt 82 % reduktion ud fra et forsigtighedsprincip på arealer i Favrskov Kommune. For markerne, som ikke afleder til habitatområde er der ud fra et forsigtighedsprincip anvendt 51 % reduktion.

Mark	Hektar	Kommune	N red pot. i %	Kg N	Opland
01-0	3,74	Aarhus	60	20,50	Randers Fjord
11-0	18,65	Aarhus	66	86,87	Randers Fjord
02-0	6,91	Aarhus	76	22,72	Randers Fjord
04-0	6,91	Aarhus	71	27,45	Randers Fjord
05-0	1,61	Aarhus	66	7,50	Randers Fjord
06-0	1,97	Aarhus	66	9,18	Randers Fjord
16-0	14,57	Aarhus	66	67,87	Randers Fjord
19-0	8,50	Aarhus	66	39,59	Randers Fjord
20-0	2,57	Aarhus	76	8,45	Randers Fjord
22-0	0,97	Aarhus	76	3,19	Randers Fjord
23-0	1,01	Aarhus	76	3,32	Randers Fjord
24-0	1,09	Aarhus	76	3,58	Randers Fjord
18-0	4,94	Aarhus	60	27,07	Randers Fjord
15-0	2,65	Aarhus	66	12,34	Randers Fjord
07-0	2,07	Aarhus	76	6,81	Randers Fjord
08-0	0,82	Aarhus	76	2,70	Randers Fjord
10-0	4,60	Aarhus	71	18,28	Randers Fjord
24-0	0,18	Aarhus	76	0,59	Randers Fjord
34-0	3,60	Aarhus	60	19,73	Randers Fjord
35-0	2,41	Aarhus	60	13,21	Randers Fjord
9-0	2,32	Aarhus	68	10,17	Randers Fjord
25-0	2,17	Farvskov	82	5,35	Randers Fjord
1-0	3,74	Aarhus	60	20,50	Randers Fjord
31-2	0,89	Aarhus	56	5,36	Randers Fjord
31-0	13,25	Aarhus	60	72,61	Randers Fjord
30-0	4,19	Aarhus	74	14,92	Aarhus Bugt
30-jan	6,83	Aarhus	74	24,33	Aarhus Bugt
71-0	4,7	Aarhus	74	16,74	Aarhus Bugt
70-0	11,35	Aarhus	61	60,64	Aarhus Bugt
71-1	4,7	Aarhus	61	25,11	Aarhus Bugt
total	143,91			656,68	bedriftsniveau
	112,14	Samlet udvaskning	4,59	514,93	Randers Fjord
	31,77	Samlet udvaskning	4,46	141,75	Aarhus Bugt

Skema 1: Udspretningsarealer med reduktionspotentiale og udvaskning af N til overfladevand. I oplandet til Randers Fjord er modelberegning (Niras 2008) anvendt og til Aarhus Bugt/Kalø Vig er Reduktionspotentialekortet på Miljøportalen anvendt.

Den samlede kvælstofudvaskning fra bedriften beregnes med ovenstående forudsætninger til 657 kg N, som fordeles med 515 kg N til Randers Fjord og med 142 kg N til Aarhus Bugt.

Fosfor

Der tilføres 20,4 kg P/ha/år i ansøgt drift. I henhold til sædskiftenotatet fraføres der med det valgte K6 sædskifte 25,3 kg P/ha/år. Det vil således være muligt at opretholde fosforbalance. Det samlede fosforoverskud på bedriften er – 4,9 kg P/ha/år.

Samlet vurdering af aftalearealerne

Tredjemand har ansøgt om arealgodkendelse til udbringning af husdyrgødning fra nærværende bedrift.

Vurdering af ejede og forpagtede arealer

Nærmere vurdering af egne og forpagtede arealer foretages i afsnittene 7.2 - 7.5.

7.2 Påvirkning af natur fra arealer

7.2.1 Miljøteknisk redegørelse

Flere af udbringningsarealerne grænser op til § 3 beskyttet natur.

7.2.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Aarhus Kommune har foretaget en vurdering af de enkelte udbringningsarealer.

Flere af udbringningsarealerne grænser op til § 3 beskyttet natur, og enkelte af udbringningsarealerne vurderes at kunne påvirke naturområder væsentligt, hvis de belastes med husdyrgødning fra det konkrete projekt. Neden for er gennemgået påvirkningen til naturarealer fra udbragt husdyrgødning.

Udbringningsarealernes placering fremgår af Kortbilag 1.

Mark nr. 19-0

Marken grænser mod syd op til et beskyttet overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrevet er endvidere omfattet af Husdyrbrugslovens § 7 om kvælstoffølsom natur og kaster en 1.000 m bufferzone inden for hvilken, der er krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på bar mark samt på fodergræsmarker. Udbringningsarealet har på den nederste del en hældning på minimum 6 grader mod overdrevet.

Overdrevet er besigtiget den 16. juni 2009. Overdrevet er afgræsset med kreaturer og har stedvis forekomst af buske, træer og i øvrigt en urtevegetation tilhørende kalkoverdrev. Enkelte steder er overdrevet præget af udsivende kalkholdigt grundvand med forekomst af rigkær.

Af karakteristiske overdrevsarter er bl.a. registreret: almindelig agermåne, bakketidsel, blåhat, bølget bunke, djævelsbid, hvidtjørn, almindelig- og stor knopurt, knold-ranunkel, almindelig kællingetand, vellugtende gulaks, lav tidsel, hare-star, pille-star, hunde-viol og roseslægten.

Af karakteristiske rigkærarter er bl.a. registreret: Eng-nellikerod, kær-dueurt, krybende læbeløs, trævlekro-ne, knop-siv, eng-kabbeleje, glanskapslet siv og almindelig mjørdurt.

Der er tale om et artsrigt og kvælstoffølsomt naturområde, som vurderes at kunne påvirkes væsentligt fra udbringning af husdyrgødning.

For at undgå direkte afstrømning eller randeffekt på naturområdet er der stillet vilkår om at der som minimum skal etableres en 10 meter bred gødningsfri bræmme i overensstemmelse med kortet nedenfor. Dette forhold gælder i øvrigt generelt langs levende hegn mv. ifølge forpagtningskontrakt med Aarhus Kommune.

Figur

7.2.2.1: Viser den bræmme mellem mark nr. 19-0 og det beskyttede overdrev hvor der ikke må udbringes gødning.

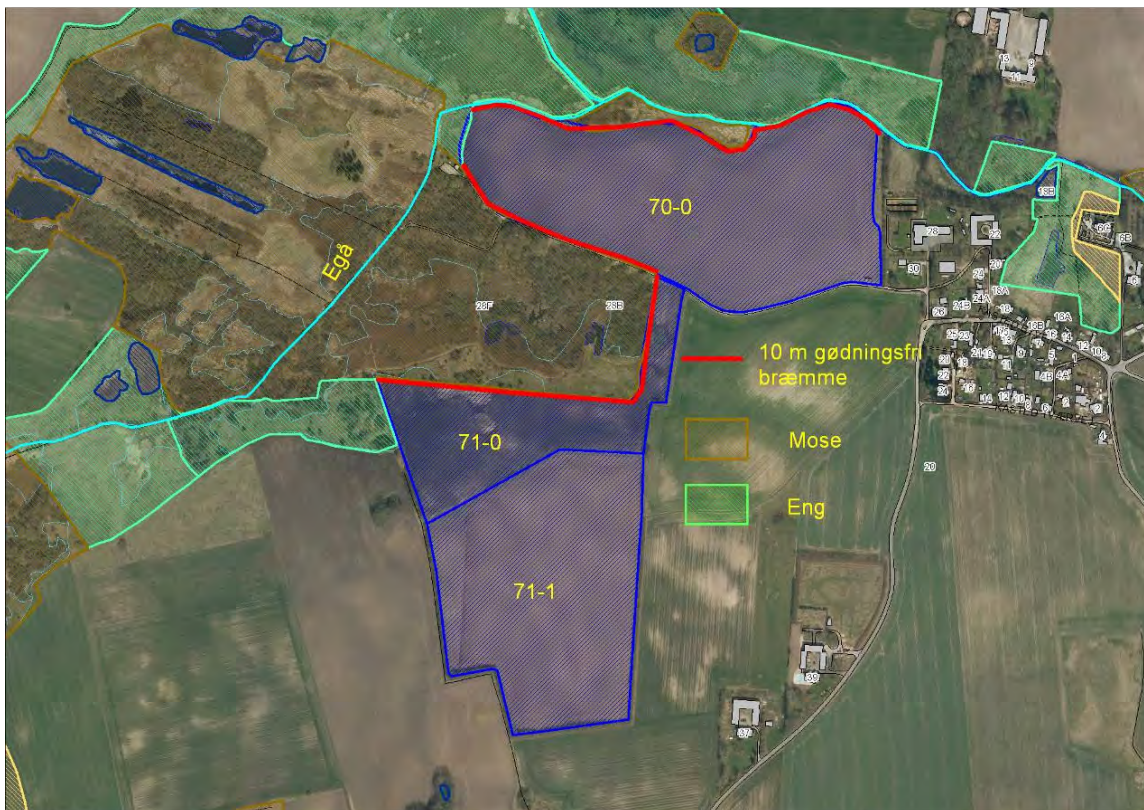
Mark nr. 70-0 og 71-0 der grænser op til Geding-/ Kasted Mose

Udbringingsarealerne nr. 70-0 og 71-0 grænser op til en del af Geding-/Kasted mose. Geding-/Kasted mose udgør et stort lavbundsområde, som gennemskæres af Egå og Buk Bæk. Mose- og englokaliteterne er særdeles artsrige, og området er gennem mange år prioriteret højt med hensyn til naturpleje. I dag afgræsses en del af området med kødkvæg.

Geding-/Kasted mose har særlig stor lokal interesse, og det er afgørende for diversiteten i naturområdet, at der ikke tilføres næringsstoffer fra den tilgrænsende markdrift. De ansøgte marker skrånede mod naturområdet og Egå. I naturområderne er der bl.a. registreret engblomme, engskær og store bestande af den fredede maj-gøgeurt. Anvendelse af husdyrgødning på mark nr. 70-0 og 71-0 vurderes at kunne påvirke naturområderne i Geding-/Kasted mose væsentlig.

For at sikre naturområderne i Geding-/Kasted mose mod næringsstofpåvirkning som følge af udbragt husdyrgødning er der stillet vilkår om, at der skal etableres en 10 meter bred gødningsfri randzone dels langs Egå, hvor der også ligger en sti og dels langs naturområderne. I øvrigt fremgår det af forpagtningskontrakten med Aarhus Kommune, at der skal holdes 10 meters afstand til levende hegn.

De øvrige § 3 områder, som grænser op til udbringingsarealer, vurderes ikke at blive væsentligt påvirket som følge af udbragt husdyrgødning.

Figur

7.2.2.2: Viser den bræmme mellem hhv. mark 70-0 og mark 71-0 og dels Egå og dels naturområderne, som er en del af Geding-/Kasted mose, hvor der ikke må udbringes gødning.

Vilkår

- 7.2.2.1 Der må ikke udbringes husdyrgødning på mark nr. 19-0 i en afstand af 10 meter fra det beskyttede overdrev syd for pågældende mark. Den gødningsfrie bræmme fremgår af figur 7.2.2.1.
- 7.2.2.2 Der må ikke udbringes husdyrgødning på markerne 70-0 og 71-0 i en afstand af 10 meter til dels Egå og dels naturområderne, som er en del af Geding-/Kasted mose. Den gødningsfrie bræmme fremgår af figur 7.2.2.2.

7.3 Påvirkninger af søer og vandløb

7.3.1 Miljøteknisk redegørelse

Flere af udbringingsarealerne ligger i umiddelbar nærhed af vandløb. Vandløbslovens generelle regler om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb efterlevs i alle tilfælde.

7.3.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløb

Mark nr. 30-0, 30-1 og 30-3 ligger ned til Ellebæk og mark 08-0 ligger ned til Spørring å, som begge er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der ikke må foretages ændringer i vandløbenes tilstand. Vandløb er generelt følsom overfor direkte afstrømning af husdyrgødning, idet gødningens ammoniak selv i små mængder kan skade vandløbets smådyr og fisk. Mark 30-0, 30-3 og 08-0 skråner kun svagt mod vandløbet, og der vurderes ikke at være væsentlig risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning til vandløbet. Det forudsættes, at vandløbslovens § 69 om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer til vandløbet overholdes.

Hældning mod bækken er for mark 30-1 større end 6 grader. For udbringningsarealer, der har hældning mod vandløb større end 6 grader, gælder ifølge § 26 stk. 3 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, at der indenfor 20 meter til vandløbets øverste kant ikke må udbringes flydende husdyrgødning.

Mark nr. 9-0 og 18-0 ligger ned til Risvangbæk. Risvangbæk er ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Da det er et naturligt vandløb, er den omfattet af Vandløbslovens bestemmelser om 2 meter bræmmer, som vurderes tilstrækkelig til at sikre vandløbet mod overfladisk afstrømning.

Søer

Der er ingen søer i forbindelse med udbringningsarealer.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Aarhus Kommune samlet, at projektet hverken vil påvirke vandløb eller søer.

7.4 Kvælstof og fosfor til Randers Fjord og Aarhus Bugt

7.4.1 Miljøteknisk redegørelse

Udbringningsarealerne ligger dels indenfor oplandet til Randers Fjord og dels indenfor oplandet til Aarhus Bugt/Kalø Vig.

Randers Fjord er en del af et større Natura 2000-område: EF-habitatområde nr. 14, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsarområde: Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.

7.4.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealerne ligger indenfor to forskellige hovedoplande - henholdsvis oplandet til Randers Fjord og oplandet til Aarhus Bugt/Kalø Vig. Randers Fjord er udpeget som habitatområde.

I oplandet til Randers Fjord afvander markerne via Gudenåsystemet. Markerne ved Trige afvander til Holmkærgården, Rønbækken og Lilleåen, som udløber i Gudenåen ved Langå. Markerne omkring ejendommen Risvangsvej 12 og markerne nær Spørring afvander til Spørring Å som udløber i Lilleåen syd for Hadsten.

I oplandet til Aarhus Bugt afvander markerne ved Kasted til Egåen, som løber gennem Egå Eng sø. Egå Eng sø er et projekt under vandmiljøplan II. Markerne ved Elsted afvandes via Ellebækken til Egå Eng sø og videre til Egåen.

Egåen løber ud i Aarhus Bugt indenfor deloplandet Kalø Vig.

Overfladevand til habitatområder (Randers Fjord)

I henhold til Habitatbekendtgørelsen må der ikke gives tilladelse til projekter, der vil skade internationale naturbeskyttelsesområders integritet, og der skal i den forbindelse foretages en konkret vurdering.

Habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 2:

"Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte".

Overholdelse af Husdyrbrugslovens generelle krav, som er opfyldt i denne sag, fritager ikke for en konkret vurdering af projektet efter habitatreglerne.

Før der kan træffes afgørelse skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt.

En nærmere konsekvensvurdering er betinget af:

- At der foreligger sandsynlighed eller risiko for at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt,
- At det på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke, habitatområdet væsentligt og/eller
- At projektet risikerer at påvirke habitatområdet væsentligt, hvis projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

Vurderingen gælder både for kvælstof (N) og fosfor (P).

Natura 2000 områder

I det følgende gennemgås grundlaget for habitatudpegningen og det kendskab der er til vandområdernes tilstand. Habitatområder er omfattet af internationale beskyttelsesbestemmelser og bliver også benævnt Natura 2000-områder – samlet betegnelse over EF-habitatområder, EF- fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-områder. Randers Fjord er fra Møllerup og til Udbyhøj en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11. Fra Uggelhuse er fjorden en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord".

Miljømålsloven

Ifølge "Lov om miljømål" for vandområder og internationale naturbeskyttelsesområder skal alt overfladevand have opnået en god økologisk og kemisk tilstand inden år 2015.

Udpegningsgrundlaget

Udpegningsgrundlaget for de marine naturtyper i Habitatområde 14 er: Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, kystlaguner* og strandsøer og større lavvandede bugter og vige. (*Prioriteret naturtype)

Habitatområdet 14 er udpeget af hensyn til seks arter: Havlampret, flodlampret, stavsild, odder og spættet sæl.

Randers Fjord udgør Østjyllands eneste naturtype, som kan betegnes flodmunding.

Miljøtilstanden i området er kraftig påvirket af forhøjede tilførsler af næringsstoffer fra Gudenåens opland. Ålegræsset, som er et markant element i naturtypen, er næsten helt forsvundet, og artsrigdommen af bundfauna i området er lav. De biologiske forhold er præget af eutrofiering og periodevis iltsvind med forringede forhold for vegetation, bunddyr og fisk.

Effekten af eutrofieringen på de marine naturtyper forventes ikke ophørt inden 2015. (Aarhus Amts basisanalyse del II).

Målsætning

Den yderste del af Randers Fjord, fra Grund Fjord til Hevring Bugt, er udlagt med en skærpet målsætning (A), hvilket hovedsageligt skyldes fjordens status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Grund Fjord er udlagt med en generel målsætning (B).

Målsætningsopfyldelse

Områderne udlagt med skærpet og generel målsætning opfylder langt fra målsætningen. En opfyldelse af den skærpede målsætning forudsætter, at der ikke sker nogen kulturbetinget påvirkning af det naturlige plante- og dyreliv og at den diffuse næringsstofftilførsel søges mindsket mest muligt. Den generelle målsætning forudsætter, at der kun sker en svag kulturbetinget påvirkning af det naturlige plante- og dyreliv og at fosfortilførslen fra alle kilder reduceres mest muligt.

En opfyldelse af De fastlagte målsætninger kan kun opfyldes ved at kræve yderligere reduktioner i næringsstofftilførslen til Randers Fjord.

Tilførsel

Randers Fjord får tilladt næringsstoffer fra hele Gudenåens og Allingå's afstrømningsområde.

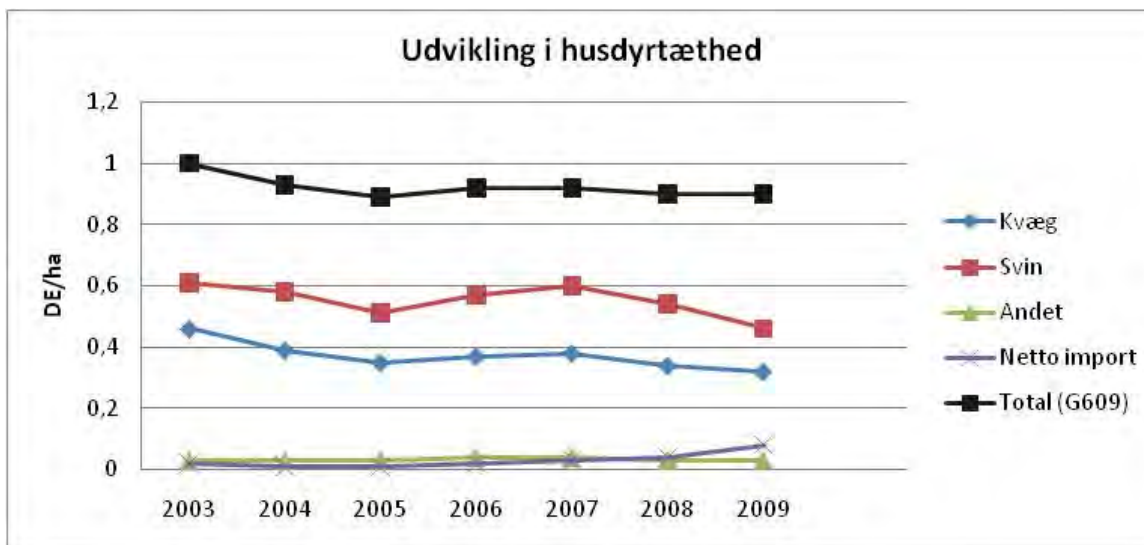
Ifølge udkast til Vandplan for Randers Fjord bliver der udledt 3.641 tons kvælstof til Randers Fjord. Størstedelen af kvælstofafstrømningen fra Randers Fjords opland udgøres af diffus udledning fra dyrkede landbrugsarealer. Fra det samme opland tilføres 124 tons fosfor til Randers Fjord.

Vurdering af risikoen for påvirkning af Randers Fjord

Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i Miljøstyrelsens Vejledning.

Husdyrtryk

Aarhus Kommune har undersøgt husdyrtrykket i oplandet til Randers fjord, som vurderes ikke at være stigende i perioden 2007-2009. Husdyrtrykket er beregnet ud fra tilgængelige oplysninger i CHR og GLR.

Miljøstyrelsen har i den supplerende vejledning af 28. februar 2011 offentliggjort et digitalt kortværk over udviklingen i husdyrtrykket indenfor de enkelte kystoplande i perioden 2007 – 2010. I Randers Fjord oplandet fra Randers til Møllerup er husdyrtrykket faldet med 2,6 %.

Kvælstof

Da Randers Fjord er en del af et større Natura 2000 område er kommunen forpligtet til at inddrage nyeste viden ved risikovurdering af projekters eventuelle risiko for at påvirke i beregningen af kvælstofudvaskningen. Aarhus Kommune har derfor anvendt et reduktionspotentialekort, som er mere finmasket og viser større variation end det statslige kort. Kortet er udarbejdet af Niras for Aarhus Kommune i 2008. Kortet vurderes at være nyeste viden på området. Af hensyn til forsigtighedsprincippet anvendes nyeste viden, når der er tale om en potentiel udvaskning til Natura 2000-områder i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens hensigt.

Da udspretningsarealet ikke ligger kystnært, vil der ske en reduktion af kvælstoffet undervejs fra rodzonen til vandområdet. Reduktionsprocenterne ligger indenfor intervallet 56-82 %.

Det konkrete projekt vurderes at bidrage med ca. 515 kg N. Da den samlede kvælstofudvaskning til Randers Fjord er 3.641 tons kvælstof vil bidraget fra det konkrete projekt udgøre 0,14 % af den samlede udvaskning. Arealkoefficienten er beregnet til 4,59 kg N/ha. Arealkoefficienten er et udtryk for den arealbaserede udvaskning, når reduktionens betydning er indregnet. Til sammenligning er den naturlige baggrundsbelastning i størrelsesordenen 5-10 kg N/ha.

Aarhus Kommune vurderer, at projektets kvælstofbidrag ikke vil medføre en forringelse af vandkvaliteten og naturtyperne i udpegningsgrundlaget for Randers Fjord, da det samlede projekt bidrager med under 1 % af den samlede kvælstofbelastning.

Nærværende projekt vurderes ikke at forringe vandkvaliteten eller eutrofieringen generelt, hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

Fosfor

Fosforoverskuddet er beregnet i ansøgningssystemet. Fosforoverskuddet er differencen mellem fosfor tilført med husdyrgødning og fosfor fraført med afgrøderne. Der er fosforunderskud ved den valgte markdrift. Fosforunderskuddet er beregnet til -4,9 kg P/ha.

Risikoen for at Randers Fjord påvirkes negativt som følge af projektet vurderes at være minimal, da der fjernes mere fosfor fra jorden end der tilføres.

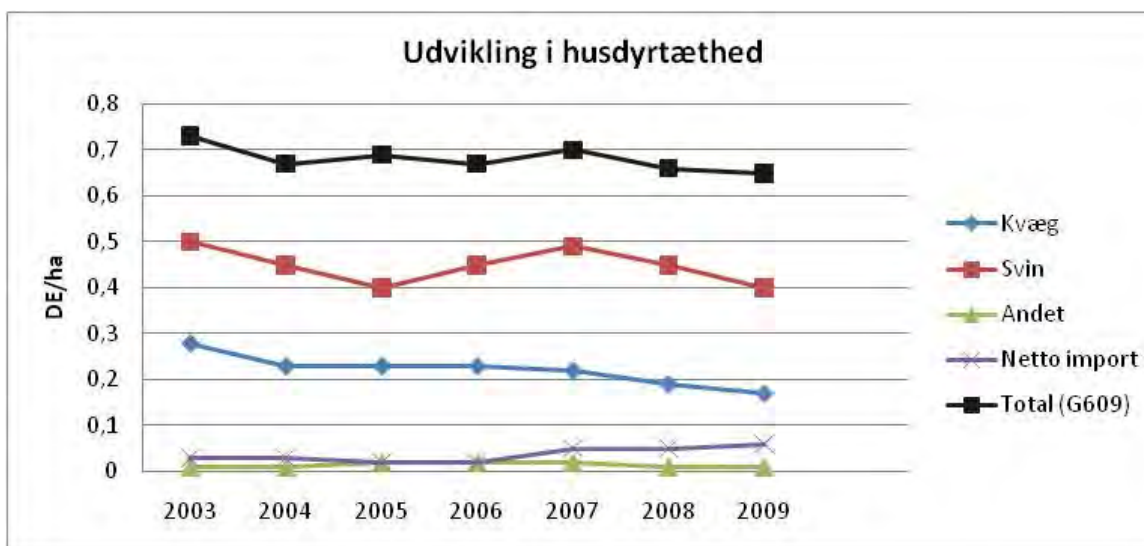
Projektet vurderes ikke at bidrage til fosforbelastningen af Randers Fjord.

Vurdering af risikoen for påvirkning af Aarhus Bugt

Af ejendommens samlede udbringningsareal ligger 32 ha i oplandet til Kalø Vig/Aarhus Bugt. Aarhus Bugt er ikke udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde.

Husdyrtryk

Aarhus Kommune har undersøgt husdyrtrykket i oplandet til Aarhus Bugt, som vurderes at være faldende i perioden 2007 -2009. Husdyrtrykket er beregnet ud fra tilgængelige oplysninger i CHR og gødningsregnskab.

Miljøstyrelsen har i den supplerende vejledning af 28. februar 2011 offentliggjort et digitalt kortværk over udviklingen i husdyrtrykket indenfor de enkelte kystoplande i perioden 2007 – 2010. I Aarhus Bugt oplandet er husdyrtrykket faldet med 7,4 %.

Kvælstof

Indenfor oplandet til Aarhus Bugt er statens reduktionspotentialekort anvendt. Kortet kan tilgås via Danmarks Miljøportal.

Under forudsætning af, at det samlede dyretryk i et opland ikke stiger, vil der gennem godkendelser efter Husdyrbrugsloven ske en gradvis reduktion af det samlede tab af kvælstof og fosfor.

Aarhus Kommune har fået udarbejdet en opgørelse over husdyrproduktionsudviklingen i oplandet til Aarhus Bugt i perioden 2001 – 2008. Den viser at der er en svagt falden tendens i perioden af det totale dyrehold.

Med miljøgodkendelse følger generelt en reduktion af næringsstofbelastningen. Væsentlighedskriteriet og det forhold, at der ligger mange husdyrbrug indenfor et opland er indarbejdet i Husdyrbrugslovens beskyttel-

sesniveauer. Beskyttelsesniveauet skærper harmonikravet i områder, hvor risikoen for belastning af vandmiljøet er størst og nedsætter derved næringsstofbelastningen på oplandsniveau.

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau i forhold til kvælstofudvaskningen er overholdt.

Staten har ikke udlagt nitratklasser i oplandet til Aarhus Bugt. Reduktionen fra ansøgningens udspretningsarealer i oplandet Aarhus Bugt ligger jf. statens kortmateriale mellem 50-75 %. Aktuelt for ejendommens udbringningsarealer er reduktionspotentialet opgivet til hhv. 61 % for en del af arealerne og 74 % for de øvrige arealer indenfor oplandet: Det betyder, at hhv. 61 eller 75 % af kvælstofoverskuddet fjernes ved naturlige processer under transporten fra marken til recipienten.

Den potentielle kvælstofudvaskning fra rodzonen er beregnet i FarmN, som er en integreret del af det elektroniske ansøgningssystem. Beregningen resulterer i en potentiel kvælstofudvaskning på 13,7 kg N/ha inkl. jordpulje.

Da markoverskuddet reduceres under transporten er arealkoefficienten beregnet. Arealkoefficienten er aktuelt beregnet til 4,46 kg N/ha i oplandet til Aarhus Bugt med den ansøgte markdrift. Arealkoefficienten er et udtryk for den arealbaserede udvaskning, når reduktionens betydning er indregnet.

Fosfor

Fosforoverskuddet er beregnet i ansøgningssystemet. Fosforoverskuddet er differencen mellem fosfor tilført med husdyrgødning og fosfor fraført med afgrøderne. Der er fosforunderskud ved den valgte markdrift. Fosforunderskuddet er beregnet til -4,9 kg P/ha.

Risikoen for at Aarhus Bugt påvirkes negativt som følge af projektet vurderes at være minimal, da der fjernes mere fosfor fra jorden end der tilføres.

På baggrund af en konkret vurdering af projektet, er det Aarhus Kommunes opfattelse, at projektet ikke vil påvirke Aarhus Bugt væsentligt - hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

7.5 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav

I dette afsnit redegøres for registreringen af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).

7.5.1 Miljøteknisk redegørelse

På EF-habitatdirektivets bilag IV er der opført en række plante- og dyrearter, der er strengt beskyttede i hele EU. Arterne kaldes i daglig tale for "bilag IV-arter". Den strenge beskyttelse omfatter arterne og deres levesteder, både inden for og uden for Natura 2000-områderne. Det betyder, at der skal tages særligt hensyn, hvis der planlægges projekter, som kan påvirke arterne eller deres levesteder.

7.5.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

I Geding-/Kasted mose er der registreret Spidssnudet Frø på en eng vest for Egåen. I efteråret 2009 har Aarhus Kommune etableret to nye vandhuller til Spidssnudet Frø i mosen. De konkrete udbringningsarealer indeholder ikke lavninger eller potentielle levesteder for Spidssnudet Frø. Udbringning af husdyrgødning vurderes ikke at kunne påvirke Spidssnudet Frø, hverken som art eller dens levesteder.

I den nordlige del af Aarhus Kommune er der registreret stor vandsalamander. Der er ikke registreret stor vandsalamander i de konkrete vandhuller, der er delvist omkranset af udbringningsarealerne 05-0, 06-0 og 12-0. Vandhullerne er omkranset af bevoksning og de ligger på forholdsvis plant terræn. Vandhullerne vurderes ikke at blive påvirket med næringsstoffer fra det konkrete projekt. Udbringning af husdyrgødning vurderes ikke at kunne påvirke stor vandsalamander, hverken som art eller dens levesteder.

7.6 Kvælstof til grundvand

7.6.1 Miljøteknisk redegørelse

Jorden drives økologisk. Kvælstofoverskuddet er beregnet til i alt 13,7 kg N pr ha. Kvælstofudvaskning i den ansøgte drift er beregnet og viser, at der udvaskes 19 mg nitrat pr liter for hovedparten af arealerne, mens udvaskningen for mark 70-0, 71-0 og 71-1 er 20 mg nitrat pr liter. Merbelastningen sænkes dog med -42 til -44 mg nitrat pr. liter.

Hovedparten af den jord, der anvendes til udspreddning af husdyrgødning ligger i drikkevandsområde.

7.6.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Ejendommen er beliggende i et nitratfølsomt indvindingsområde. Selve produktionsanlægget forventes ikke at kunne give anledning til påvirkning af grundvandet. Konstruktioner udført i henhold til gældende regler og normer vil give den nødvendige beskyttelse af grundvandet.

Da bedriften drives økologisk, må der ikke anvendes kunstgødning og sprøjtemidler. Dermed er risiko i forbindelse med håndtering af disse ting fjernet, ligesom der ikke kan opstå punktfureurening.

På ejendommens udspreddningsarealer ligger 3 boringer. DGU nr. fremgår af afsnit 4.4. Aarhus Kommune gør opmærksom på, at der i anden lovgivning kan være fastlagt afstandskrav til udspreddning af husdyrgødning og stillet krav til hegning.

Nitratudvaskning

Den gennemsnitlige nitratudvaskning for den ansøgte udvidelse er beregnet til 19-20 mg nitrat/l, svarende til ca. 13,7 kg N/ha. Referencesædskiftet (nudrift) har en beregnet udvaskning på 73,0 mg nitrat/l. Tages usikkerheden på beregningen i betragtning estimeres nitratudvaskningen fra det ansøgte projekt til 38,1 mg nitrat/l (27 kg N/ha).

Projektet har arealer i Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), hvor der er vedtaget en indsatsplan for sikring af drikkevandsinteresserne i området. Der er i indsatsplanen vedtaget en retningslinje, som skal iagttages ved vurdering af godkendelser af husdyrbrug. Derudover findes der arealer hvor der skal udarbejdes en indsatsplan på baggrund af den nuværende kortlægning i området.

Projektet er vurderet konkret i forhold til grundvandsressourcens betydning som drikkevandsressource - herunder nuværende indvindinger, målsætningerne for grundvandets kvalitet og set i sammenhæng med områdets øvrige landbrugsarealer og belastningen herfra.

På baggrund af nitratudvaskningen på 38,1 mg nitrat/l er der ikke udarbejdet en konkret vurdering, idet nitratudvaskningen fra markerne i områder, hvor der er vedtaget en indsatsplan, overholder retningslinjerne i Indsatsplanerne, som tilskriver at der højst på udvaskes 50 mg nitrat/l inkl. usikkerhed. I Selling Indsatsområde, hvor der endnu ikke er vedtaget en indsatsplan, vil nitratudvaskningen ikke give anledning til en miljøbelastning, der vil indebære en væsentlig risiko for, at miljømålene ikke kan sikres eller genoprettes.

Vurdering

Det ansøgte projekt vurderes pga. den lave nitratudvaskningen på 38,1 mg/l (inkl. jordpulje og usikkerhed) ikke at udgøre en risiko for grundvandsressourcerne, som er vurderet af stor betydning for den nuværende og fremtidige drikkevandsforsyning i Aarhus Kommune.

Det er derfor Aarhus Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlig påvirkning af grundvands- og drikkevandsressourcen i området.

7.7 Arealer i anden kommune

7.7.1 Miljøteknisk redegørelse § 21 høringssvar

Husdyrbrugets mark nr. 25 og delvis mark nr. 7-0 ligger i Favrskov Kommune. Favrskov's høringssvar er i det følgende indsat i sin helhed:

"§21 høringssvar på udvidelse af husdyrbrug på Risvangvej 12 i Aarhus Kommune

Hermed fremsendes Favrskov Kommunes høringssvar på jeres skrivelse af 7. april 2010. Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af IT-ansøgningskema 7813 version 8 af 25. februar 2010.

Favrskov Kommune har foretaget en vurdering af påvirkningen fra udbringningsarealet nr. 25-0 beliggende helt i Favrskov Kommune, samt nr. 19-0, der grænser til Favrskov kommune og nr. 07-0 ligger en lille del i Favrskov Kommune.

I følge det oplyste er tale om udvidelse af en kvægbesætning fra 195 (nye) dyreenheder til 500 (nye) dyreenheder. I ansøgt drift drives bedriften økologisk. Udspretningsarealet er oplyst til 148,95 ha.

Grundvand

OSD: Mark 25-0 ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

NFI: Marken ligger uden for nitratfølsomme indvindingsoplande.

Boringer: Der ligger ingen boringer på arealet.

Vurdering: Det vurderes, at den ansøgte husdyrudvidelse ikke giver anledning til væsentlig forringelse af grundvandskvaliteten.

§ 7 naturarealer med bufferzone

Udbringningsareal 25-0 og del af 07-0 er ikke beliggende indenfor bufferzone i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 7.

§ 3 beskyttede terestiske naturtyper, søer og vandløb

Der er foretaget en gennemgang af arealer med § 3 beskyttet natur og vandløb i tilknytning til udbringningsarealerne beliggende i Favrskov kommune.

Udbringningsareal 25-0 ligger helt i Favrskov Kommune. Midt i udbringningsarealet ligger en sø, (B-målsat). Søen indgår ikke i udbringningsarealet. Hele arealet er registreret som et lavbundsområde uden okkerrisiko.

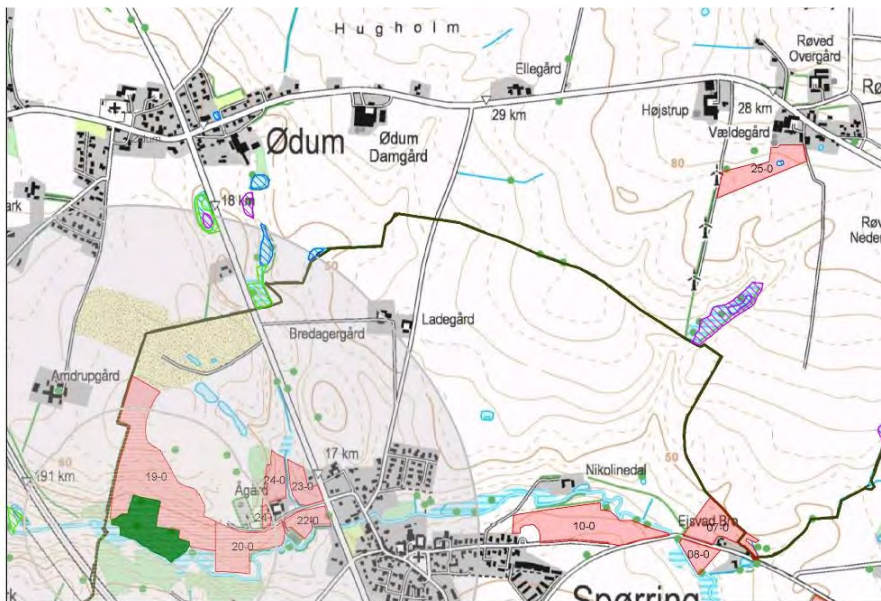
Søen vurderes ikke at være næringsfølsom.

Udbringningsareal 19-0, der grænser til Favrskov kommune: Spørring Å løber umiddelbart syd for udbringningsarealet og er i Favrskov Kommune A-målsat.

Udbringningsareal 07-0: en lille del er beliggende i Favrskov Kommune.

Vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt med særlige vilkår, så længe udbringning foretages i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Kort 1. Udbringningsareal 25-0 samt arealer beliggende op til kommunegrænse. § 7areal og ammoniakbufferzoner

Særligt beskyttede arter (bilag IV, sjældne arter).

Ifølge EF-habitatdirektivets artikel 12 skal der sikres en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, b.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere om merbelastningen med ammoniak, nitrat og fosfor vil skade yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede arter på direktivets bilag IV. Herudover har kommunalbestyrelsen i hht. Rio-konventionen en generel forpligtelse til at stoppe tilbagegangen i biodiversitet.

Der er ikke kendskab til bilag IV arter i tilknytning til udbringningsarealerne beliggende i Favrskov Kommune.

Fredede fortidsminder

Udbringningsarealerne omfatter ingen beskyttede diger eller fredede fortidsminder.

I henhold til Kommuneplan09 for Favrskov Kommune er arealerne langs Spørring Å udpeget som område med særlig geologiske interesser, særlig landskabelig interesse og potentiel natur.

Arealerne beliggende umiddelbart vest for udbringningsareal 19-0 indgår som skovrejsningsområde.

Kommuneplan 09

I henhold til retningslinje 15 skal der inden for områder af særlig landskabelig interesse tillægges stor vægt på landskabshensyn. Inddragelse af arealer til formål, der har negativ påvirkning af landskabets kvaliteter, skal så vidt muligt undgås.

Indenfor områder af særlig geologisk interesse skal hensyn til geologien tillægges særlig stor vægt. Byggeri og anlægsarbejder, beplantning med videre, som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal undgås i områder af særlig geologisk interesse.

I henhold til retningslinje 14.3 skal levesteder for vilde dyr og planter bevares og om muligt forbedres i områder med potentiel natur. Inddragelse af arealer i de potentielle naturområder til formål, der kan forringe naturindholdet, skal så vidt muligt undgås.

I henhold til retningslinje 13. udpeges skovrejsning hvor grundvandsressourcen skal beskyttes, hvor bynære friluftinteresser skal styrkes, eller hvor skov kan fremme den biologiske mangfoldighed i landskabet. Skovarealet i kommunen skal øges med henblik på at fremme løvskov, hvortil der er god tilgængelighed.

Habitatområdet ved Randers Fjord

Mark nr. 25-0 ligger afvander til Spørring Bæk, der er løber til Lilleåen nord for Sandby i Favrskov Kommune. Lilleåen afvander til Gudenåen og videre til Randers Inderfjord og habitatområdet ved Randers yderfjord.

Den potentielle udvaskning af kvælstof fra rodzonen ligger 20,0 kg N/ha/år i ansøgt drift og 47,4 kg N/ha/år i nudrift.

Kvælstof

I følge IT-ansøgningssystemets Farm-N beregninger tilføres der i nudrift 120,1 kg N/ha/år og i ansøgt drift 134 kg N/ha/år i form af husdyrgødning. Men da bedriften drives økologisk sættes reduktionen af N-norm i forhold til tilladt ekstra tilførsel af handelsgødning 100 % i ansøgt drift imens systemet regner med 0 % i nudrift.

Ifølge Farm-N beregningerne betyder dette, at den potentielle udvaskning af kvælstof fra rodzonen er 47,4 kg N/ha/år i nudrift og til 20,0 kg N/ha/år i ansøgt drift. En 100 % reduktion af N-normen ved økologisk drift fungerer således som en projektilpasning i IT-ansøgningssystemet med en reduktion af N-udvaskningen med 27,4 kg N/ha/år i forhold til konventionel drift af arealerne.

Vurdering

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at projektet vil kunne gennemføres uden udledningen af kvælstof giver anledning til en væsentlig mervirkning eller en forringelse af habitatområdet indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger.

Fosfor

Mark 25-0 ligger i P-klasse I-III. Arealet skråner ikke over 6 grader og der er ikke åbne vandløb i tilknytning til arealet.

Vurdering

Det vurderes, at mark 25-0 ikke er et særligt risikoareal i forhold til en evt. skærpelse af husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau. Jordtypen er JB6 og arealet kan indplaceres i fosforklasse I eller III efter arealets P-tal."

Bilag 1 til Favrskov Kommunes § 21 høringssvar fremgår af godkendelsens bilag 4.

7.7.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til Favrskov Kommunes vurdering skal der ikke stilles vilkår til særlige natur, miljø, eller planlægningsmæssige forhold i Favrskov Kommune. De vilkår, der stilles til arealmæssige forhold i godkendelsen, som er stillet på bedriftsniveau, vil derfor også være gældende i Favrskov Kommune. Favrskov kommune gør i sit høringssvar opmærksom på, at der skal foretages en Habitatvurdering i forhold til Randers Fjord. Dette er Aarhus Kommune enig i og de arealer, som ligger i Favrskov Kommune, indgår i den samlede Habitatvurdering, som fremgår af afsnit 7.4.

8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

8.1 Ansøgers BAT-redegørelse

Management

Den daglige drift af ejendommen drives efter princippet om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest gener for omgivelserne.

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der efter behov gennemgår driften. Der udarbejdes årligt foderplaner, så en optimal fodring i forhold til dyr og miljø sikres.

Der er fast dyrlægeaftale.

Mejeriets kvalitetsprogram efterleves.

Der føres løbende journal over vand- og energiforbrug. Vand- og energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der udarbejdes i forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen årligt en opgørelse over producerede mængder af næringsstoffer i besætningen. Denne opgørelse er en del af den samlede mark- og gødningsplanlægning for hele bedriften, herunder markerne, og tilsigter en optimal gødskning under hensyntagen til miljøet af markerne. Der føres journal over aktuel spredning af husdyrgødning på markerne, disse oplysninger indgår i følgende års planlægning.

Der udtages jordprøver i markerne til analyse for næringsstoffer som fosfor.

Affaldsmængderne opgøres.

Der laves beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med eksempelvis gylle eller brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov, ligesom anlægget rengøres jævnligt.

Ansatte indgår i teams, hvor sammensætningen med erfarne og nyansatte sikrer oplæringen. Alle ansatte orienteres om miljøgodkendelsens indhold og ser beredskabsplanen, og hvor den er placeret på bedriften.

Anlægget er tilrettelagt på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Foder

Der tages analyser af alt grovfoder og der udarbejdes foderplaner i samarbejde med foderkonsulent efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosfor- og råproteinindholdet i foderet. Fosfor- og råproteinindholdet søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion. Udarbejdelsen af foderplaner sikrer, at der kan tages tiltag til forbedring af sundhed og at næringsstofindholdet i gyllen altid holdes på det lavest mulige niveau.

Der laves endagsfoderkontroller.

Ensilage opbevares dels i plansiloer med fast bund og fald mod afløb og dels i markstak, der ikke placeres samme sted år efter år. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret. Der opbevares maksimalt 7000 m³ ensilage.

Kraftfoder og halm opbevares i den eksisterende driftsbygning. Kraftfoderet blandes udenfor bygningen. Kraftfoderet er fugtigt, hvilket giver færre støvgener. Eventuelt støv afbødes af et levende hegn og den lange afstand til nabo.

Staldindretning

Den nye kostald opbygges med et fast gulv med etableret dræn samt hyppige skrab for hurtig bortledning af ajle. Ajlen indeholder en stor andel af den samlede ammoniak mængde. Denne fraktion af husdyrgødningen er meget flygtig, og derved disponeret for fordampning. Ved at sikre, at denne del af husdyrgødningen opsamles hurtigt, mindskes tabet af ammoniak fra stalden. Dette gulv lever op til kravene for BAT og er beskrevet i BAT byggeblad nr. 107.04-51. Det er således BAT at benytte sig af denne gulvtype.

I sengebåsene vil der være sand.

Alternativt til ovenstående staldtype med fast drænet gulv, kan der etableres spalter i stedet for fast gulv. Gyllen under spalterne kan forsures, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 50 % i denne staldtype, og derudover kan der etableres spalteskrapere ovenpå spalterne. Denne staldtype vil give en større reduktion af ammoniakken. Men da ejendommen drives økologisk kan forsuring af husdyrgødning jf. de danske regler om økologisk drift, ikke tillades.

Den eksisterende kostald, som i ansøgt drift skal anvendes til goldkøer og højdrægtige kvier er etableret med spalter og ringkanal med rundskyld. I den ansøgte drift etableres der skrabere oven på spalterne med skrabning hver 4. time, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 25 %. Antallet af DE i dette staldafsnit er minimalt, hvorfor det ikke vurderes proportionalt at totalrenovere stalden med henblik på etablering af BAT gulv. Anlægget lever desuden op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser. Reduktionen på 25 % er ikke indregnet i IT-ansøgningen, da tiltaget er indføjjet i ansøgers høringsperiode.

Energiforbrug

Der bruges energisparepærer, hvor det er muligt. Alle lamper rengøres jævnligt.

Det årlige eftersyn af malkeanlægget udføres, hvilket sikrer at anlægget kører driftsmæssigt forsvarligt i forhold til energiforbruget.

Malkeanlægget bliver nyt. I forbindelse med skift til nyt malkeanlæg etableres et anlæg med frekvensstyret vakuumpumpe. I det at vakuumpumpen ikke generer konstant undertryk, men blot danner det nødvendige undertryk, sikres et mindre energiforbrug til malkeanlægget. Dette ved at anlæggets kompresser ikke kører med konstant fuld belastning. Undersøgelser viser, at frekvensstyring af vakuummængden kan spare op til 10 % af elforbruget. Implementering af frekvensstyring mindsker yderligere støjniveauet. I forbindelse med blanding af foder ol. vil der blive anvendt maskiner af nyere dato, hvor støjemissionen er begrænset. Der blandes primært foder om formiddagen (indenfor normal arbejdstid). Gældende støjgrænser vil blive overholdt.

Drikkevandet til køerne anvendes til forkøling af mælken. En varmeveksler sikrer hurtig nedkøling af mælken. Drikkevandet opnår en temperatur på 13-14 grader og mælken afkøles tilsvarende. Energiforbruget til køling af mælken falder betragteligt ved at anvende drikkevandet til køling. Der er hermed tale om genanvendelse af energiressourcer.

Logistikken i forbindelse med påfyldning af fuldfodervogn er indrettet så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Der foretages et årligt eltjek, udstyr vedligeholdes og efterses regelmæssigt.

Vandforbrug

Vandforbruget opgøres minimum årligt. Vandforbruget i staldene udgøres primært af drikkevand til dyrene, samt rengøring af malkemaskiner. Rengøring af stalde sker med højtryksrensere.

Stalde og systemer tilses dagligt, vedligeholdes og repareres efter behov. Der vil blive tilkaldt service, hvis der er behov for det.

Opbevaring af husdyrgødning

Da der er tale om:

- Stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- At beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at de kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring og tømning
- At lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- At beholderens bunde og vægge er tætte
- At der ingen spjæld er, men alt overpumpes til beholderen via neddykket rør
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning.
- At der konstant er flydelag
- At beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrol
- At beholderne lever op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaring af flydende husdyrgødning vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring.

Efter omrøring kontrolleres det, at der senest 14 dage efter atter er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene.

Der bliver kun dybstrøelse fra småkalve og kælvningsbokse og sygestier tilbage, når ansøgt drift er fuldt gennemført. Der er derfor tale om små mængder. Dybstrøelsen bliver udmuget jævnlige af hensyn til velfærd, hvorfor det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at undgå mellemlager. Dybstrøelse opbevares på møddingsplads. Det sikres, at dybstrøelsen er af en sådan beskaffenhed, at det kan opbevares i markstak. Markstakken etableres på en ny mark hvert år.

Ansøger har fravalgt fast overdækning af gylletanke, da der almindeligvis ikke er problemer med etablering af et tykt, dækkende flydelag.

Det skal endvidere bemærkes, at valg af sand i sengebåse vanskeliggør fast overdækning af gylletanke, idet tankene skal kunne tilgås med materiel, der kan tømme tankene for aflejret sand. Det skal endvidere bemærkes, at eksisterende tanke ikke er forberedt til montering af fast overdækning.

Sandet suges op af gylletanken 1-2 gange om året og kun når gylletanken er tom for gylle.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødning afpasses afgrødernes behov. Det udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstofferne. Husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab. Der tages dermed hensyn til naboer, byområder osv.

Der produceres både gylle og dybstrøelse på ejendommen.

I kalve, kælvnings- og aflastnings-afdelingen er der dybstrøelse for optimal dyrevelfærd, mens der er gyllesystemer til de resterende dyr.

Ved udkørsel af dybstrøelse vil den blive nedpløjet straks, mens flydende husdyrgødning enten udbringes med slæbeslanger eller nedfældes. Hvor det er muligt, vil nedfældning være den foretrukne udbringningsform for flydende husdyrgødning.

Transportveje for udbringning af husdyrgødning fremgår af kortet vedlagt som bilag 3.

8.2 Kommunens vurdering af anvendelse af BAT:

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle gener fra stalde og husdyrgødningsopbevaringsanlæg mm.

Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

Husdyrbrugene skal som minimum redegøre for:

Management

1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:

2. Foder
3. Staldindretning
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring/behandling

8.2.1 Vurdering af Management

Aarhus Kommune vurderer, at BAT mht. management og egenkontrol er daglige tilsyn, samt løbende service og vedligeholdelse, journal over el-, vand- og foderforbrug samt gødningsregnskab.

Uddannelsesplaner for medarbejdere, beredskabsplan, logbog over flydelag, foderplaner og affaldshåndtering vurderes ligeledes i forbindelse med kommunens vurdering af bedriftens efterlevelse af BAT mht. management og egenkontrol.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget overholder lovens krav om BAT indenfor management. Kommunen har ved vurderingen primært lagt vægt på at:

- Medarbejdere orienteres om nærværende godkendelse og dens indhold.
- Der er egenkontrol på følgende områder: Forbrug af vand, energi og næringsstoffer.
- Der er daglig tilsyn med dyr og tekniske installationer.
- Ejendommen har en politik i forhold til bortskaffelse af affald.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring bygninger og siloer foretages jævnligt.
- Ejendommen drives i overensstemmelse med godt landmandskab.
- Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Beredskabsplanen udarbejdes når byggeriet er tilendebragt. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommen ansatte og andre der arbejder på ejendommen.

8.2.2 Vurdering af foder

Aarhus kommune vurderer, at BAT mht. foderhåndtering er praktisk håndtering af foder, således at risikoen for spild af foder og dermed risiko for forurening af grundvand og overfladevand minimeres.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget overholder lovens krav om BAT indenfor foderhåndtering. Til grund for vurderingen ligger primært at alt grovfoder opbevares i plansilo eller i i markstak i overensstemmelse med gældende lov. Risikoen for forurening af grundvand og overfladevand vurderes at være lav.

Aarhus Kommune vurderer, at BAT mht. fodring og foderudnyttelse er at sikre en optimal udnyttelse af foderet og dermed minimere mængden overskydende næringsstoffer.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget overholder lovens krav om BAT indenfor fodring og foderudnyttelse. Kommunen har ved vurderingen primært lagt vægt på, at der udarbejdes foderplan i samarbejde med konsulent til sikring af optimal udnyttelse af næringsstofferne. Der vurderes at være basis for en optimal udnyttelse af næringsstofferne.

Vilkår:

- 8.2.2.1 Der skal mindst én gang om året udarbejdes en foderplan i samarbejde med en konsulent. Foderplaner skal opbevares i 5 år.

8.2.3 Vurdering af staldindretning

Kravet om anvendelse af BAT gælder for såvel nyanlæg som eksisterende anlæg.

Den nye kostald opbygges med et fast gulv med etableret dræn samt hyppige skrab for hurtig bortledning af aje. Dette gulv lever op til kravene for BAT og er beskrevet i BAT byggeblad nr. 107.04-51.

Aarhus Kommune finder, at staldanlæg beskrevet i BAT-blad 107.04-51 er bedst tilgængelig teknologi i malkekvægstalde.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget lever op til lovens krav om BAT for så vidt angår staldindretning. Ved vurderingen har kommunen vægtet højt, at den nye stald er opført med en gulvtype, som anses for at repræsentere den bedst tilgængelige teknologi, og at der etableres skraber ovenpå spalterne i den eksisterende stald for at reducere ammoniakfordampningen

Vilkår:

- 8.2.3.1 Skrabere oven på spaltegulv i stald 1.1.1 skal skrabe hver 4. time.
- 8.2.3.2 Der skal på skrabe anlæg i begge staldanlæg føres logbog over årsag til og varighed af driftsstop. Logbog skal opbevares i 5 år.
- 8.2.3.3 Begge skrabe anlæg skal være forsynet med timer.

8.2.4 Vurdering af vand- og energiforbrug

Aarhus Kommune vurderer, at BAT mht. vand- og energiforbrug er genbrug af vand hvor det er muligt, kontrol af vandinstallationer samt registrering af vand- og energiforbrug. Derudover er det Aarhus Kommune vurdering, at naturlig ventilation i kvægstalde er BAT, da energiforbruget herved holdes nede. Varmegenindvinding fra mælkekølingsanlæg, lavenergibelysning og sensorstyret lys vurderes ligeledes at være BAT.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget lever op til lovens krav om BAT for så vidt angår vand- og energiforbrug. Følgende har haft væsentlig betydning for vurderingen:

- Der installeres frekvensstyret vakuumpumpe i den nye malkestald
- Vand- og energiforbruget registreres.
- Staldene har naturlig ventilation
- Udendørs lys er styret af en bevægelsessensor.
- Varmen genindvundet ved nedkøling af mælken anvendes til at opvarme brugsvand.

Der er ovenfor stillet vilkår om egenkontrol af vand- og energiforbruget.

8.2.5 Vurdering af opbevaring/behandling af husdyrgødning

Aarhus Kommune vurderer, at BAT for så vidt angår opbevaring og behandling af husdyrgødning er opbevaring af husdyrgødning i stabile, tætte beholdere, som er tilmeldt 10 års beholderkontrol. Det er ligeledes BAT at føre logbog over flydelaget, samt sørge for at der til stadighed er tætsluttende flydelag på gyllen. Desuden er det BAT kun at omrøre gyllen umiddelbart inden tømning af tanken. Med hensyn til opbevaring og håndtering af dybstrøelse anser Aarhus Kommune retningslinierne i husdyrgødningsbekendtgørelsen for at være BAT.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget lever op til lovens krav om BAT med hensyn til opbevaring og behandling af husdyrgødning. Ved vurderingen er der lagt særlig vægt på følgende:

- Gyllen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- Beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse cirka én gang om året.

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der føres logbog over flydelaget. Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

8.2.6 Vurdering af udbringning

Aarhus Kommune vurderer, at BAT for så vidt angår udbringning af husdyrgødning er overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen samt udarbejdelse af mark og gødningsplan.

Aarhus Kommune vurderer i øvrigt, at husdyrbruget lever op til lovens krav om BAT for så vidt angår udbringning af husdyrgødning. Ved vurderingen er der lagt særligt vægt på husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for så vidt angår udbringning af husdyrgødning overholdes.

8.2.7 Samlet vurdering

Aarhus Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik, set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

9 Alternative løsninger og 0-alternativet

I dette kapitel vurderes alternative løsninger evt. alternative metoder og teknologier, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2.

0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nudriften).

9.1 Alternative løsninger

9.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Alternative løsninger har været kraftigt overvejet.

Det har været undersøgt, om det var muligt at placere stalden nær de eksisterende bygninger.

Alternativ 2

En placering nordvest for stuehuset har været under overvejelse, idet der allerede i dag er et eksisterende læhegn, der kan afskærme byggeriet mod nord. Denne placering er fravalgt.

En af hovedårsagerne til at fravælge denne placering er Aarhus Kommunes registrering af natur, samt ligestillelse af denne naturs beskyttelsesniveau med beskyttelsesniveauet for § 7 natur. Herved opstår der bufferzoner. Ved at placere stalden i den alternative placering, vil stalden komme indenfor 300 meter til naturområdet og dermed være i bufferzone 1.

Kvælstofdepositionen må ikke øges indenfor bufferzone 1. En beregning i IT-ansøgningssystemet viser, at der vil ske en forøgelse af kvælstofdepositionen til naturområdet, hvis de nye anlæg bygges på den alternative placering.

Alternativ 1 – den valgte placering

Ved at placere det nye anlæg på det ansøgte sted kommer anlægget ud i bufferzone 2, hvor ammoniakdepositionen til naturområdet højst må være 0,3 kg N pr år, idet antallet af ejendomme indenfor 1.000 m med over 75 DE er tre.

Beregninger fra IT-ansøgningssystemet viser, at merdepositionen til naturområdet er 0,2 Kg N pr år. Da det generelle ammoniakreduktionskrav samt resultatet af lugtgeneberegningen er overholdt, er den ansøgte placering eneste mulighed for placering af den nye stald.

En anden vigtig årsag er de økologiske regler krav om, at køerne dagligt skal på græs. Logistisk set er det en stor udfordring ved den fravalgte placering, idet køerne udenfor stalden ikke har mulighed for at spredes naturligt på afgræsningsarealet. De er nødsaget til at foretage et skarpt sving for at komme på arealet, eksempelvis på den anden side af åen.

Gangene vil blive slidt, hvilket vil medføre, at køerne efter regn vil skulle gå gennem pløre for at komme på græs, hvilket anses for u hensigtsmæssigt og giver et dårligt dyrevelfærd. Der er desuden en risiko for en sænket mælkeproduktion, som følge af et glat underlag, idet en ko ikke tør gå, hvor underlaget er glat. Dermed kan den komme galt af sted, eller den vil vælge slet ikke at gå ud på marken. Derved får den ikke den mængde foder, der skal til for at opretholde mælkeproduktionen.

Ved den valgte placering ligger de primære afgræsningsområder nord og nordvest for de eksisterende bygninger.

Ved den fravalgte alternative placering ville det være vanskeligt at benytte sig af disse arealer, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt at placere de nye driftsbygninger vest for stuehuset.

Hvis køerne lettere skulle kunne benytte sig af græsningsområderne på den anden side af åen, vil det blive nødvendigt at etablere en ekstra overgang over åen. Græsningsarealerne på den anden side af åen er imidlertid ikke de primære græsningsområder, og der ønskes derfor ikke en ny overgang over åen. Af hensyn til miljøet i og omkring åen, vil det også være at foretrække at undgå en ekstra overgang.

I forhold til afgræsningsmarkernes arrondering vil den ansøgte placering være mest hensigtsmæssigt, idet kørerne lettest og hurtigst muligt vil kunne afgræsse omkringliggende marker.

Alternativ 3

Det har også været overvejet at flytte den ansøgte stald væk fra ejendommen. Det har dog ikke været muligt at finde en placering på de ejede arealer, hvor anlægget vil kunne opfylde afskæringskriterierne for naboer og natur.

9.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Ansøgninger efter § 12 stk. 2 skal præsentere en oversigt over de væsentligste alternativer, som ansøger har undersøgt, og oplysninger om de vigtigste grunde til valg af disse alternativer, under hensyn til virkningerne på miljøet. Kravet er opfyldt med ovenstående.

Alternativ 2

Argumenterne for fravalget af den alternative placering er drøftet med Aarhus Kommune under sagsbehandlingen. Placeringen vil være i konflikt med § 3 arealerne – sidestillet med § 7 natur - beskrevet i afsnit 6.1.2 og benævnt "Enge – punkt 1". Staldbygninger vil kunne placeres tæt på de eksisterende driftsbygninger – dog vil bygninger ligge meget åbent i landskabet mod syd.

Alternativ 3

Aarhus Kommune har ikke indgået i en drøftelse af en 3. placering. Jf. Husdyrbrugslovens § 24 er der ikke pligt til at undersøge alle tænkelige alternativer.

Overordnet vurderet, er det hensigten i loven, at driftsbygninger skal placeres tæt på de eksisterende driftsbygninger for at undgå en spredning af driftsbygninger i det åbne land. Dette kriterie er ikke opfyldt ved de to følgende placeringer.

- A) En placering syd for Spørring Å vil være meget synlig i landskabet. Endvidere vil det betyde, at en stor del af kørslen skal passere nye boligområder i Spørring. Der er også her spredt bebyggelse, som vil blive berørt af en udvidelse.
- B) Ved en placering længere mod øst end alternativ 1 kommer driftsbygninger tæt på et område, som i Kommuneplan 2009 er udlagt til golfbane. Golfbaner betragtes som rekreative arealer, der har en lugtgeneafstand svarende til samlet bebyggelse. Der er også her spredt bebyggelse og ingen umiddelbar vejadgang.

Samlet vurdering

Alternativ 1 er samlet vurderet den bedste placering, især på baggrund af sin nærhed til de eksisterende driftsbygninger.

9.2 0-alternativ

0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nudriften).

9.2.1 Miljøteknisk redegørelse

0-alternativet er at fortsætte uændret med den eksisterende produktion. Dermed vil implementering af renere teknologi ikke være muligt. Det bliver således ikke muligt at mindske tabet pr produceret enhed, hvilket en produktionsændring vil medføre. Implementeringen af de nye staldeknologier, vil medføre en halvering af ammoniaktabet pr produceret enhed.

Den nye driftsbygning vurderes endvidere at være nødvendig for ejendommens eksistens på langt sigt. Med den nuværende udvikling i landbruget mod færre og større ejendomme, er det nødvendigt med en stor produktion for at kunne klare sig i konkurrencen. Hvis udvidelsen ikke kan ske, kan ansøger imødesee en afvikling af produktionen på langt sigt.

En miljøgodkendt produktion overholder alle nye og strenge krav til udledning af næringsstoffer m.m., og en miljøgodkendelse er derfor en miljømæssig fordel frem for den nuværende produktion.

9.2.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

0-alternativet er beskrevet ovenfor. Aarhus Kommune har ingen bemærkninger i øvrigt.

10 Husdyrbrugets ophør

Aarhus Kommune skal sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget, foretages de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand.

10.1.1 Miljøteknisk redegørelse

Ved ophør vil stalde og lagre blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommens bygninger blive vedligeholdt eller eventuelt fjernet, så ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderne blive fjernet, når ejendommen ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, med mindre andet aftales med kommunen.

10.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til Husdyrbrugsloven skal de to gyllebeholdere, som etableres i forbindelse med miljøgodkendelsen fjernes, når de ikke længere er nødvendige for driften. (Se i øvrigt afsnit 3)

Øvrige bygninger kan ikke kræves fjernet. I forhold til anden lovgivning kan der være krav om at en ændret benyttelse vil kræve en godkendelse. Det drejer sig f.eks. om Planloven.

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning og stalde i sig selv skal være rengjorte, så de ikke udgør en risiko for forurening. Det vurderes i øvrigt ikke at være anlæg der kan indebære forurening idet ejendommen drives økologisk.

11 Egenkontrol og dokumentation

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan ansøger agter at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere at vilkår i miljøgodkendelsen er overholdt.

11.1.1 Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskab foretages der årlig opgørelse over husdyrproduktionens størrelse, herunder opgørelse over næringsstoffer tilført udspretnings-arealerne.

Udstyr til brug i produktionen efterses og kontrolleres min. én gang årligt.
Årligt sikkerhedstjek af udstyr foretages af sagkyndig.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab for dokumentation og optimal udnyttelse af de i marken tilførte ressourcer.

Forbruget af råvarer dokumenteres og opgøres min. en gang årligt i forbindelse med udarbejdelse af driftsregnskabet. Ligeledes for vand og energi.

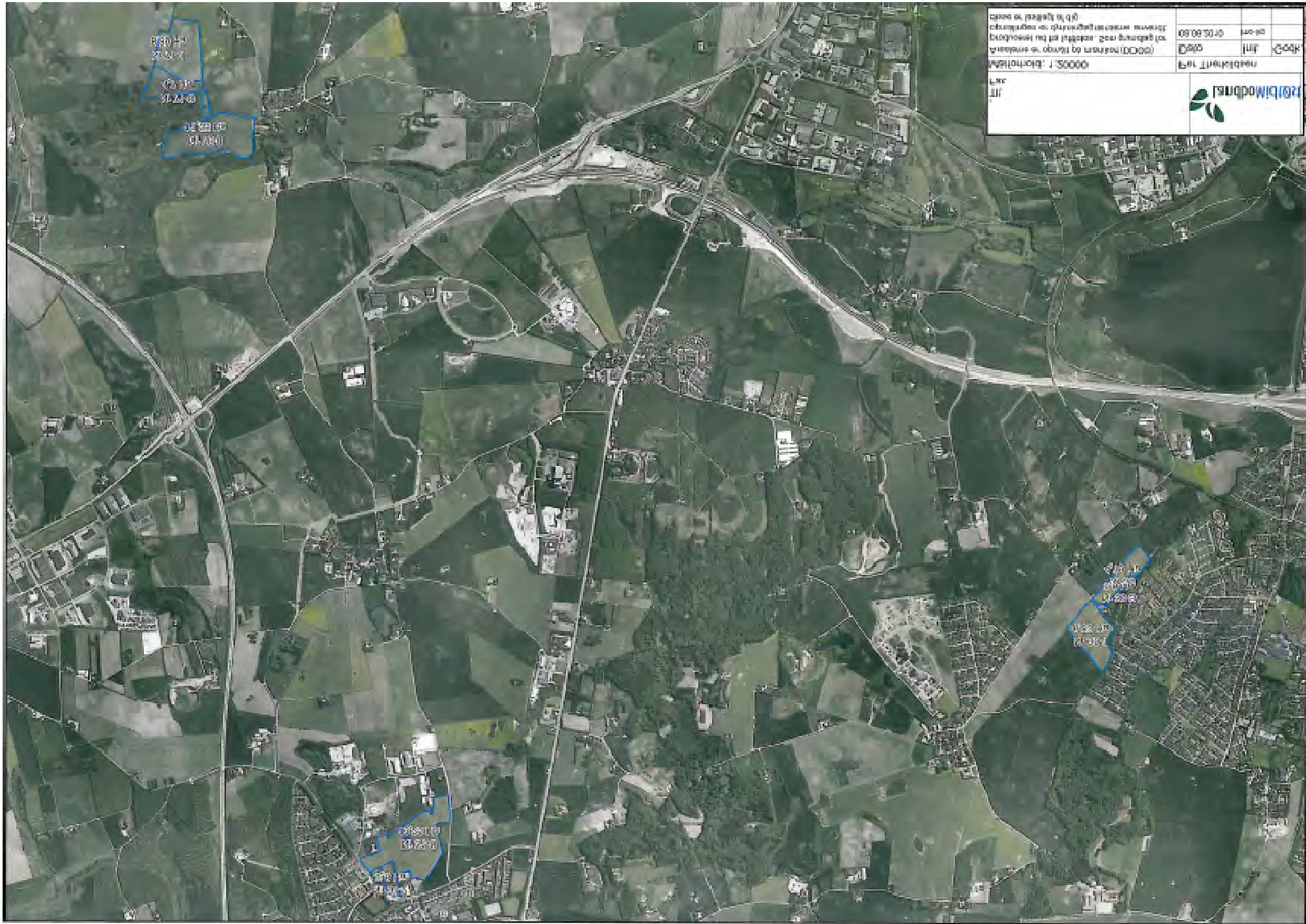
11.1.2 Kommunens bemærkninger og vurdering

Derudover er husdyrbruget omfattet af regler om:

APV (for bedrifter med ansatte)

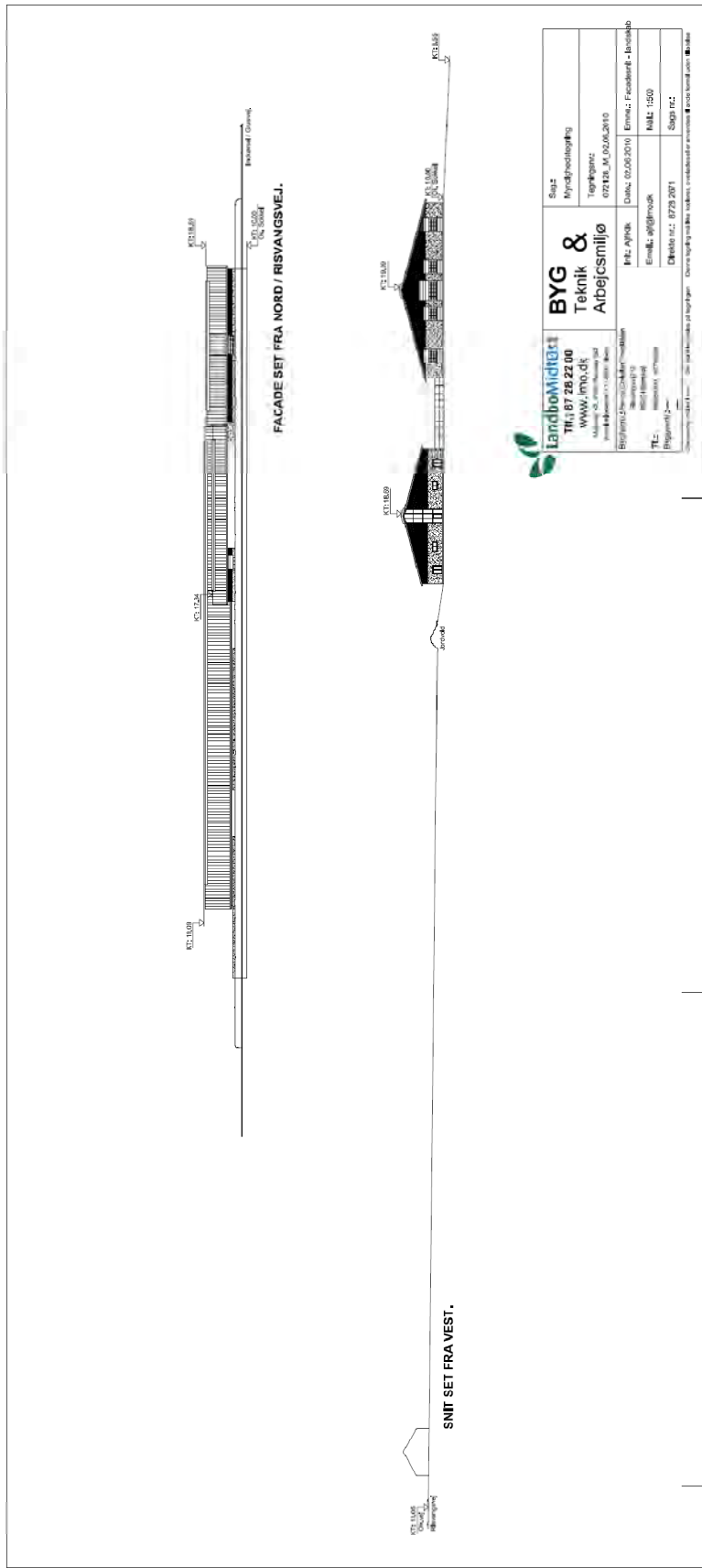
Der er tidligere i godkendelsen stillet vilkår til egenkontrol.

I forbindelse med tilsyn på husdyrbruget vil denne dokumentation blive anvendt, som en del af det almene tilsyn, hvor det er relevant for at føre tilsyn med husdyrbrugets vilkår.

	
04 88 00 01 000 04 88 00 02 000 04 88 00 03 000 04 88 00 04 000	04 88 00 01 000 04 88 00 02 000 04 88 00 03 000 04 88 00 04 000

04 88 00 01 000
 04 88 00 02 000
 04 88 00 03 000
 04 88 00 04 000

Tlf: 87 28 22 00
 www.tmo.dk
 Bygningsteknik og
 miljøteknik

**BYG &
 Teknik
 Arbejtsmiljø**

Bygningsteknik og
 miljøteknik
 Høje Taastrup
 Tlf: 87 28 22 00
 E-mail: byg@tmo.dk

Sagsnr.:
 Afsjætningsnr.:
 Dato: 02.06.2010
 Emne: Facaderif - Isolering

Mål: 1:500
 Sagsnr.: 8729 2071

© 2010 LandboMidtbyen. Alle rettigheder forbeholdes. Dette dokument er udelukkende beregnet til brug som teknisk dokumentation og må ikke offentliggøres uden tilladelse fra LandboMidtbyen.

Visualisering med mørkt tag og facadebeklædning.

Set fra syd fra Kærhusevej

Syd for hækken ved Risvangsvej 16

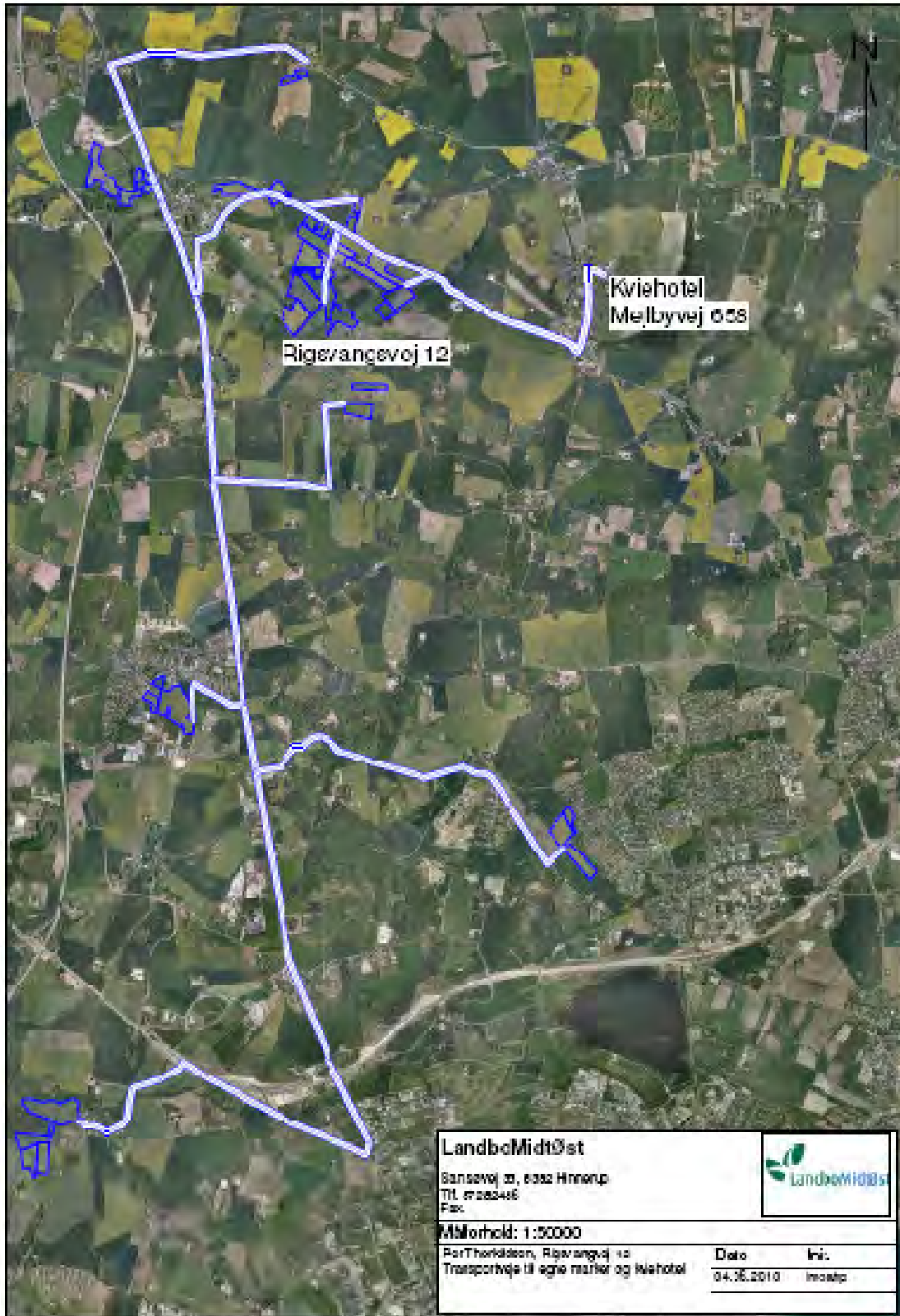
Visualiseringer af staldanlægget med den nye sorte tagflade, nu med hældning på kun 15 grader.

Der er indlagt det kommende læhegn nord for bygningerne, således at der fra nordsiden kun ses den sorte tagflade samt det øverste af væggen. Hvis man ønsker det, kan læhegnet plantes allerede når projektet er godkendt, således at det hurtigt kommer op og bryder synsfeltet.

Der er vedlagt en visualisering fra et nyt punkt, syd for hækken ved Risvangsvej 16, bredden af billedet er lagt så det ca. svarer til det samlede synsfelt når man står på positionen.

Det bør bemærkes at den nye stald ligger i samme synfelt som de nuværende stalde gør, derfor bliver udsigten ned over engen ikke reduceret så meget som de tidligere billeder gav indtryk af.

Bilag 3 – Oversigtskort over transportveje

Bilag 4 – Bilag til udtalelse fra Farvskov Kommune

Høringssvaret fremgår af afsnit 7.7.2. Bilag 1 til høringssvaret er indsat i dette bilag.

Baggrund for vurderinger af belastningen af habitatområdet ved Randers Fjord

Basisanalyserne for Randers Fjord har vist, at Randers Fjord og Grund Fjord er i risiko for ikke at opfylde vandmiljømålene i 2015. Årsagen hertil er især en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land.

Fra Uggelhuse og til udmundingen i Hevring Bugt indgår Randers Fjord som en del af Natura 2000 områder (EF-habitatområde nr. 14, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsarområde nr. 11).

Fra Mellerup og udad er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområdet nr. 15 og Ramsarområde nr. 11. Fra Grund Fjord er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord."

Randers Yderfjord er derfor under international beskyttelse p.g.a. dets bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter og specielle naturtyper. Målsætningen for de internationale naturbeskyttelsesområder er, at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at beskytte.

I henhold til §§ 7 og 8 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (habitatbekendtgørelsen), samt habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 skal der i forbindelse med tilladelser og godkendelser efter husdyrloven foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000 område, herunder habitatområde væsentligt. Såfremt dette er tilfældet kan der ikke meddeles tilladelse/godkendelse til det ansøgte.

Tidligere EU-domstolsafgørelser

Af overordnet betydning for kommunens administration af husdyrgodkendelsesloven i forhold til habitatdirektivet findes der bl.a. følgende domstolsafgørelser.

- Waddenzee-dommen fra EF af 7. september 2004 i sag C-127/02 bl.a. refereret i flere nyere Miljøklagenævnsafgørelse efter husdyrgodkendelsesloven – se f.eks. MKN-130-00027 af 27. februar 2009 .
- Hjertemuslingedommen fra EF-domstolen i forbindelse med sag C-127/02 af 7. september 2004.

Farvskov Kommune anvender disse principielle afgørelser i forbindelse med administration efter husdyrgodkendelsesloven.

Udpegningsgrundlag for EF-habitatområde 14 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord er bl.a. habitatnaturtyperne "Flodmundinger (1130)", "Mudder- og sandflader blottet ved ebbe (1140)", samt "Kystlaguner og strandsøer (1150)". Lige uden for fjorden optræder habitatnaturtyperne "Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110)", samt "Større lavvandede bugter og vige (1160)".

For alle 5 habitatnaturtyper fremgår det af DMUs rapport "Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper" at eutroficeringsniveauet har negativ effekt på naturtypernes sammensætning af flora og fauna. Det bemærkes i rapporten at eutroficeringsniveauet bør falde mod mere naturlige niveauer, så bundvegetation og fauna kan genoprettes.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 "Randers og Mariager Fjorde og Ålborg bugt" er et stort antal fuglearter. Af DMU's rapport "Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektiv og fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektiv" fremgår det, at forudsætningen for gunstig bevaringsstatus for arterne

knobsvane og lysbuget knortegås er, at der findes store bevoksninger af bundvegetation inden for fuglebeskyttelsesområdet. For arterne gravand, edderfugl, sortand og fjølsand, som lever af bunddyr primært blåmuslinger er det en forudsætning for gunstig bevaringsstatus, at der findes store områder med blåmuslinge-banker og anden bundlevende fauna. Alle de nævnte arter indgår i udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15.

Miljøtilstanden i Randers Fjord er sårbar, da forekomsterne af rodhæftet vegetation af havgræs og ålegræs er meget lille. Øget tilførsel af næringsstoffer med afstrømningen via vandløbene fra Favrskov Kommune kan medføre øget vækst af enårige grønalger og epifyter. Masseopblomstring af enårige alger er uønsket, da algerne skygger for blomsterplanter, som vokser på bunden, og derved får disse planter dårligere vækstbetingelser.

Hypigt tilbagevendende iltsvind og enkeltstående kraftige eutroficeringsbetingede iltsvin har en negativ effekt på bundvegetation og bundfauna på kort sigt. For ålegræssets vedkommende har kraftige iltsvind en negativ effekt på lang sigt p.g.a. skyggeeffekten fra masseopblomstringen af alger.

Det nuværende eutroficeringsniveau og yderligere tilførsel af næringsstoffer til Randers Fjord vurderes således, at kunne være til skade for EF-fuglebeskyttelsesområdet, idet gunstig bevaringsstatus for de nævnte fuglearter vedkommende ikke kan sikres.

Basisanalyserne

Ifølge basisanalyserne lå husdyrtætheden i Gudenåens opland på 0,8 DE/ha i 2005.

Eksempel:

For et svinebrug med et harmonikrav på 1,4 DE/ha vil nitratklasse II f.eks. svare til et husdyrtryk på 0,91 DE/ha og nitratklasse III til et husdyrtryk på 0,7 DE/ha. For et kvægbrug med et harmonikrav på 1,7 DE/ha vil nitratklasse II f.eks. svare til et husdyrtryk på 1,1 DE/ha og nitratklasse III til et husdyrtryk på 0,85 DE/ha.

Det vil således kun være arealer indplaceret i nitratklasse III, hvor der samlet set måske vil blive tale om et fald i husdyrtrykket i forhold til udgangspunktet for basisanalyserne. I hele Gudenåens opland findes der kun arealer indplaceret i nitratklasse III helt ud til Randers Fjord i Nord Djurs Kommune.

Årsvariationer på N og P udledning til Randers Fjord (tallene for 2005 stammer fra basisanalyserne og tallene for 2004 og 2006 er oplyst af MC Aarhus).

År	Tons N	Tons P
2006	3.816	144
2005	4.600	100
2004	4.100	130

Vand og naturplaner

Staten udarbejder i øjeblikket forslag til Vand- og Naturplaner i henhold til vandrammedirektivet.

Indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger skal kommunen inddrage den tilgængelige viden om natur- og miljøtilstanden i sagsbehandlingen med henblik på at undgå at etablering eller ændringer af et husdyrbrug give anledning til en miljøpåvirkning, der vil indebære en væsentlig risiko for, at natur- og miljømålene ikke kan sikres eller genoprettes.

Indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, har kommunerne pligt til at sikre, at der ikke sker en forringelse af habitatområdet, jf. habitatbekendtgørelsen. Når Vand- og Natura 2000 planerne efter miljømålsloven foreligger, erstatter disse de beskyttelsesniveauer der er fastlagt i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, Bilag 3.

Kommunen ser derfor primært på merpåvirkningerne, idet den nedbringelse af næringsstofudledningen, der er nødvendig for sikring af gunstig bevaringsstatus først er kendt, når Vand- og Naturplanerne foreligger.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at nogle af miljøgodkendelserne muligvis skal tages op til revurdering, når disse planer foreligger. Dette vil dog afhænge af hvilke andre metoder og tiltag, der iværksættes med henblik på nedbringelse af næringsstofudledningen til Randers Fjord inden udgangen af 2015.

Begrundelse for skærpelse af kravene i forhold til Favrskov Kommunes indplacering i nitratklasse 0
For Favrskov Kommune er der ikke fastlagt nitratklasser til en generel beskyttelse af habitatområdet imod udledning af fosfor og kvælstof, jf. husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau. Hele kommunens arealer er således indplaceret i nitratklasse 0.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der ikke findes faglig dokumentation for at nitratklasserne i deres nuværende omfang og udformning reelt medvirker til et fald i den samlede kvælstofudledningen til f.eks. habitatområdet ved Randers Fjord.

Det reelle husdyrtryk er forskelligt fra harmonikravet (1,4 DE /ha eller 1,7 DE/ha) i mange vandoplande.

For eksempel lå husdyrtætheden i Gudenåens opland på 0,8 DE/ha i 2005 ifølge basisanalyserne.

Citat: " Husdyrtætheden er 0,8 DE/ha (beregnet i forhold til det samlede blokareal), hvilket er lidt større end landsgennemsnittet på 0,7 DE/ha. Husdyrproduktionen er fordelt på 57 % svin, 40 % kvæg og 3 % anden produktion."

Kilde: http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I_5_Randers_Fjord.htm#7

Nitratklassificeringen er baseret på reduktioner i husdyrtrykket i forhold til harmonikravet. Det er Favrskov Kommunes vurdering at nitratklasserne skal baseres på det faktiske husdyrtryk i oplandet til Randers Fjord for at kunne få den tilsigtede effekt.

Samtidig åbner nitratklassificeringen op for at det er muligt at udvide fra 0 DE/ha til fuld harmonitryk i områder med nitratklasse 0 uden regulering, hvis en kommune alene følger husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau.

Nitratklasse:	0	II	III
Svinebrug	1,4	0,91	0,7
Kvægbrug	1,7	1,1	0,85

Tabel: Oversigt over nitratklassers betydning for tilladt husdyrtryk.

I praksis vil det kun være arealer indplaceret i nitratklasse III, hvor der samlet set måske vil blive tale om et fald i husdyrtrykket (afhængig af forholdet i mellem brugstyper), i forhold til udgangspunktet for basisanalyserne. I hele Gudenåens meget store opland findes der kun arealer indplaceret i nitratklasse III helt ud til Randers Fjord.

Der er således meget velbegrundede årsager til at antage, at den nuværende nitratklassificering ikke sikrer gunstig bevaringsstatus af Randers Fjord. Det er Favrskov Kommunens vurdering at nitratklasse 0 og II tværtimod vil kunne være med til at øge næringsstofudledningen til habitatområdet.

Det er samtidig Favrskov Kommunes vurdering at arealerne i Favrskov Kommune er langt mere sårbare end der berettiger en indplacering i nitratklasse 0.

Årsagen er, at Favrskov Kommune består af mange vandløbsnære arealer med kun få indskudte søer med en naturlig rensende effekt, og at Favrskov Kommune samtidig er beliggende på den næstsidste del af Gudenåens udløb til Randers Inderfjord og Allingå udløb til Grund Fjord. Nogle af kommunens arealer afvander via Tange Sø til Randers Inderfjord. I nitratklassekortet er der regnet med 30 % kvælstofreduktion for alle søer og 2 % reduktion for vandløb uanset vandløbets længde. Kvælstof-reduktionen i Tange Sø er af Gl. Århus Amt f.eks. tidligere vurderet til at ligge på omkring 20 %.

Nitratklassificeringen bygger desuden på meget store oplande, hvilket gør at klassificeringen ikke er egnet til de konkrete vurderinger, som der i henhold til habitatdirektivet bestemmelser skal foretages.

I 2. version af nitratklassekortet er der tilsyneladende ikke foretaget en kvalitetssikring af data fra gammel Århus Amt for Favrskov Kommune. Gl. Århus Amt regnede med reduktionsfaktorer på 35 % - 65 % for Favrskov Kommune. Ovenstående indikerer at arealerne i Favrskov Kommune burde være indplaceret i nitratklasse II eller III. For meget vandløbsnære arealer kan reduktionen i visse tilfælde være tæt på nul eller omkring de 2 % reduktion, som sker i vandløbene.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der under henvisning til Waddenzee-dommen fra EF domstolen af 7. september 2004 i sag C-127/02, ikke er anvendt bedste videnskabelige viden i forbindelse med fastsættelse af kravene til reduktion af husdyrtrykket i forbindelse med nitratklassificeringen, idet oplysninger om husdyrtrykket i Randers Fjords opland fra basisanalyserne ikke er anvendt og alle data om reduktionsforholdene fra de gamle amter ikke er medtaget i DMUs kvælstofreduktionskort.

Det er samtidig Favrskov Kommunes vurdering, at der under henvisning til Waddenzee-dommen foreligger tilstrækkelig sandsynlighed eller risiko for, at nitratklassificeringen i den nuværende form kan have skadelige virkninger på habitatområdets integritet - d.v.s. udpegningsgrundlaget.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der under henvisning til hjertemuslingedommen er en direkte sammenhæng imellem næringsstoffudledning fra den enkelte mark og næringsstoffbelastningen af habitatområdet ved Randers Fjord og at der ikke uden rimelig tvivl kan fastslås at nitratklassificeringen i den nuværende form ikke er til skade for habitatområdet.

På baggrund af usikkerheden omkring de faktiske kvælstofreduktioner i Favrskov Kommune, samt den manglende anvendelse af det faktiske husdyrtryk i oplandet til Randers Fjord i nitratklassificeringen, er det Favrskov Kommunes vurdering, at der jf. hjertemuslingedommen skal anvendes forsigtighedsprincippet i forbindelse med de vurderinger, der skal foretages efter habitatdirektivets bestemmelser.

Favrskov Kommune anvender derfor, den potentielle udledning af kvælstof fra projektet, og den potentielle merudledning af kvælstof i vurderinger efter habitatdirektivets bestemmelser. Herved skærpes vurderinger i forhold til Randers Fjord til fordel for sikring af gunstig bevaringsstatus af habitatområdet. Dette er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet.

Favrskov Kommune skal på baggrund af ovenstående enten skærpe kravene til kvælstofudledningen til Randers Fjord i forhold til det generelle beskyttelsesniveau eller meddele afslag, jf. § 11 stk. 1 og 5 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Bilag 5 - Indkomne bemærkninger i offentlighedsfasen

I offentlighedsfasen modtog Aarhus Kommune 4 henvendelser, som i følgende er indsat i deres helhed:

- Lokalforeningen af DN ved Poul-Henrik Knuhtsen, (bilag 5-1)
- Allan Jørgensen, Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj, (bilag 5-2)
- Thomas Petersen, Risvangsvej 14, 8530 Hjørshøj, (bilag 5-3)
- Sascha Christensen & Bo Ø. Christensen, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj (Bilag 5-4)

Bilag 5-1

Tak for det tilsendte og din hurtige reaktion. Jeg har hørt, at vi skal komme med evt. oplysninger hurtigt, formentlig så det kan indgå i jeres videre sagsbehandling. Med den tid (og det vejr) der er til rådighed, må vi så tage et foreløbigt forbehold (er der fastsat et tidspunkt som sidste frist for at vore bemærkninger kan indgå i jeres overvejelser/ afgørelse ? og hvad er det i givet fald ??).

Foreløbigt skal vi gøre opmærksom på følgende:

1. Ejendommen og den meget store udvidelse ligger meget tæt på Spørring å (åbeskyttelseslinie) og det store nybyggeri vil selvsagt virke voldsomt i det meget åbne landskab. Mørke tagflader vil normalt være bedre end de lyse(jvf. også visualiseringerne), ligesom det planlagte rytterlys i tagrykken (21 m høj bygning) vil blive dominerende især i vinterhalvåret, hvor der anvendes meget indendørs belysning. Vi antager, at malkekvæget ikke skal på græs, men skal kalve eller andre dyr på ejendommen det, og hvor i givet fald??

2. Ejendommen har mange arealer ned til åen og på begge sider af denne og sågar arealer der grænser til nordsiden af åen øst for landevejen. Disse arealer er i stort omfang omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, men selvom ansøger ikke er bekendt med særlige naturinteresser i disse områder, er vi selvsagt meget interesseret i hvordan naturhensynene vil blive varetaget specielt ved tilførsel af gylle og om der gøres særlige tiltag for at sikre å og enge ved uheld. Åen er som bekendt et fint fiskevand med udløb i Lilleåen og videre i Gudenåen. I det nyeste Kommuneplanforslag er områderne langs Spørring å udpeget som muligt vådområde og som økologisk forbindelsesområde (s. 160 og 162). Også for arealet langs Ellebæk (lige vest for Lystrup) kan der blive problemer ved udbringning af gylle.

For de øvrige udbringningsarealer, som vist på map-infokortet (tak for det) kan der selvsagt være §3-vandhuller flere steder, som der skal tages hensyn til. Det er godt nok store afstande der skal køres med gylle, men så kræves det foretaget i lukket tankvogne, hvilket også er indlysende rigtigt, når man ser den meget bynære beliggenhed disse mange arealer har. Egentlig burde der kunne stilles krav om, at i stedet for de mange aftalearealer og den deaf følgende megen kørsel, at gyllen blev afleveret i Spørring Biogas anlæg. Er det ikke muligt??

3. Ifølge ansøgningen skal der ikke indføres nyere teknologier (ammoniak- og lugtbegrænsning) i den nye kæmpestore stald og det kan undre, selvom man ikke kan anvende (den gammelkendte teknologi) med gylleforsuring ved økologisk drift. Det virker meget betænkeligt, ligesom fordampning fra gyllebeholderne så også bliver et stort problem.

mvh

Poul-Henrik Knuhtsen
medl. af DN bestyrelse

PS Hvis det har interesse (og kan vente til foråret) supplerer vi gerne ovennævnte med oplysninger om naturindhold i området.

Spørring d. 5. januar 2007

Århus kommune
Natur og Miljø
Valdemarsgade 18
8100 Århus C

Angående udvidelse af dyrehold Risvangsvej 12, 8530 Hjortshøj

Jeg har forståelse for, at Per Therkildsen udvider bedriften af hensyn til et økonomisk bæredygtigt landbrug fremadrettet. Jeg kan i princippet tilslutte mig den planlagte beliggenhed vest for min ejendom.

Med en så kraftig udvidelse af bedriften, må det formodes at kørslen på den nyligt anlagte fællesvej, som jeg har betalt halvdelen af, vil få et meget større slid. Jeg anser det derfor for nødvendigt, at der oprettes en vejfond, hvor de parter der benytter vejen, indbetaler et beløb hvert år, der fordeles efter aftale og som modsvarer de enkelte brugeres slid på vejen.

Af yderligere tiltag skal der i projektet indarbejdes følgende:

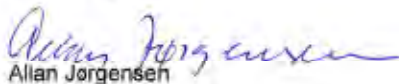
1. Tagbelægningens farve skal ændres fra lys til mørk.
2. Der skal etableres en jordvold af det afgravece jord vest og nord for bygningerne ca. 4 meters højde. Jordvolden beplantes og der etableres læbælte.
3. At der, i stedet for flydelag, etableres en egentlig overdækning af gylletankene, da dette må være den bedste løsning af hensyn til at begrænse mængden af fluer.
4. Der skal i projektet udarbejdes tiltag, der på enhver måde giver den optimale løsning med hensyn til begrænsning af flueplage.

Jeg mener i øvrigt, at visualiseringen fra kamera 2 er misvisende, idet mælkestalden på 1659 m² med tilhørende tagkonstruktion, som ligger 50 m nordligere end det viste, ikke er med på billedet. Mælkestalden ligger trods alt kun 40m fra min grund.

Da jeg er vidende om, at der kommer voldsomme protester fra mine naboer, Risvangsvej 14 og i særdeleshed Risvangsvej 16, kan jeg ikke forstå, at udvidelsen ikke som alternativ er forsøgt placeret vest for den eksisterende gård, hvor afstanden til åen mv. ikke er mindre, end hvor den nu er planlagt. Yderligere er der et eksisterende læbælte, som er 10 – 12 år gammelt mod nord, som vil afhjælpe mange gener for de omkringliggende naboer.

Jeg er sikker på at den placering vil gøre det meget lettere at få projektet gennemført i en overskuelig fremtid.

Med venlig hilsen

Allan Jørgensen

Risvangsvej 10, 8530 Hjortshøj

Vedr. indsigelse mod udvidelse af dyrehold Risvangsvej 12 8530 Hjortshøj
Per Therkildsen
Mrk. Journal nr. NM/08/00533

Da jeg er blevet opmærksom på nyopførelse af byggeri igennem Århus onsdag den, 17 December 2009, som ejer af naboejendommen Risvangsvej 14 8530 Hjortshøj mat. Nr. 10 I

Vil jeg hermed gøre kraftig indsigelse imod denne udvidelse af dyrehold, som nærmest grænser til den største industri i miles omkreds.

Jeg har i samme forbindelse bedt om aktindsigt sammen med Bo Øllegaard Risvangsvej 16 8530 Hjortshøj mandag den, 29 December 2008 hos Teknik og Miljø Natur og Miljø - Vandmiljø og Landbrug Valdemarsgade 18 Postboks 79 8100 Århus C.

Jeg har siden 1994 boet på denne ejendom, renoveret denne, samt valgt stedet grundet stilheden, naturen herude med rådyr, fiskehejre, fasaner samt dejlige omgivelser mm. samt vores børns opvækst på landet.

Jeg er i denne forbindelse også opmærksom på en væsentlig værdi forringelse, hvis denne udvidelse forekommer. Dette er jeg jo selvfølgelig ikke tilfreds med, og vil i en given salgssituation gøre Per Therkildsen eller ejeren af Risvangsvej 12 personlig ansvarlig for tabet af denne forringelse på ejendommen her med øjeblikkelig erstatning.

Da jeg købte Risvangsvej 14 drev Per Therkildsen hans ejendom med normalt drift som øvrige landmænd i området. Efterfølgende er der så udvidet, til gene for os og naturen herude. Efter udvidelsen, omlægning til Økologisk og ombygningen sidste gang, har dette givet en konstant kørende med maskiner snart i alle døgnets timer. Trafikken med store lastbiler med gylletanke, lastbiler med mælketransport samt et væld af forskellige traktorer med redskaber der kører også om natten. Hvor er det økologiske her ?? Samtidig går der nu dusinvis af køer på markerne der brøler og jager hinanden. Oven i det er alle elektriske lys udvendige som indvendige tændt døgnets 24 timer på ejendommen. Mere støj fra malkænlæg osv. Vores ellers så smukke omgivelser med dyreliv blev siden dengang formindsket med mindst 50 % på grund af denne udvidelse/aktivitet.

Vores børn som skal benytte vejen til og fra skole, passerer normalt Per Therkildsen's ejendom flere gange om dagen. Efter at Per's søn har erhvervet ejendommen i Hårup/Mejlby, er trafikken med store køretøjer med høj hastighed forøget væsentligt med daglige transporter imellem ejendommene. Dette har medført at vi i dag ikke tør lade vores børn benytte deres cykler og kører derfor børnene i bil. Det betyder samtidig også, at de ikke i den forbindelse får besøg af andre børn udefra. Deres forældre snakker om den tunge hurtige trafik og tør ikke lade deres børn cykle herved.

Det betyder også, at vejen altid er fyldt med mudder, ler, ko-sasser eller døde dyr. Samtidig er vi jævnligt udsat for at vejene har været spæret af. Mht. den forøgede gyllebeholder dengang, er vi dagligt plaget i sommerperioden markant med flere fluer også lugten kan vi ikke se os fri af. Denne irritation gør, at vi har skulle være opmærksom på at holde døre og vinduer lukket udover hvad vi ellers har været vant til. Godt nok bor vi på landet, men alle skal vel være her.

Hvad når nu dyreenhederne markant forøges. Skal vi så købe nyt tøj hver måned ?? for som alle jo ved, er den tjære fra fluernes ekskrementer ikke til at fjerne ej heller på alt andet. Og slet ikke hvis dette 4 dobles.

Fa udvidelse med dyrehold, bygninger i det nye omfang vil være en katastrofe i disse ellers så dejlige omgivelser. 100 til 200 meter er ikke meget til en total ændret hverdag.

Hvad ville en større industri betyde for os på Risvangsvej 14 8530 Hjortshøj

Mindre dyr i naturen heromkring.

Flere døde dyr liggende i vejkanten

Generelle mere møj beskidte veje

Flere fluer/ ekskrementer

Større lugt gener

Støj fra malkeanlæg

Mere kørende med lastbiler

Mere kørende med traktorer i aften, nat og week-end timerne

Spærrrende veje af i tide og utide

Synet af et mastodontisk fabrik i naturen

Oplyste større stalde både udvendige som indvendige

Børnenes trafik på vejene

Værdi forringelse af ejendommens handelspris

Kort sagt, mindre eller ingen hensyn til os eller naturen hernede.

Mine børn bliver jaget hjem, når der skal være rundvisning på Per Therkildsens ejendom, så må de ikke benytte vejen. Vi bliver ikke adviseret om at der kommer flere tusinde mennesker på besigtigelse med trafik problemer for os. Utætte vandslanger gør at vores vej bliver endevendt.

Døde dyr ligger og gære i vejkanterne og venter op til flere dage på DAKA. Der køres med maskiner/maskinstationer også om natten. Dyrene i naturen bliver reduceret. Vejene bliver ikke rengjorte efter passage af køer til markerne. Det betyder, at vi kan vaske biler hver/hver anden dag.

Vi bliver totalt ignoreret af familien Therkildsen som i den forbindelse mener, at de ejer alle rettigheder på og omkring vejen og deres marker.

Jeg er derfor ikke enig i at, en bedrift udvidelse på Per Therkildsens ejendom finder sted, med alle de gener de pådrager både os som naboer, men i særdeleshed også naturen med CO₂ udslip fra både dyr og maskiner.

Det kan undre os som naboer:

Man ikke har økonomi til at investere i et tæt udstødningsrør til sin frontlæsser, så man bla. starter week-enden med at larme tidlig om morgenen og vækker alle naboer. Når man har planer om byggeri til mere end 25 mill. kr.

Herudover er det da mærkværdigt, at man i ansøgnings skemaet bilag. 1. side 9. antyder, at det ikke er andre der benytter vejen end en selv. Hvilket jo da er mærkeligt, når vi bor i nr. 14 og dagligt op til flere gange passerer den ansøgte udvidelses placering fra nr. 12. Faktisk at vi kommer til at køre igennem en slags gådsplads til nr. 12.

En generel udvidelse vil betyde store gener for nr. nr. 14 og dennes beboer, om end der bygges på det ansøgte eller et andet sted på matriklerne tilhørende nr. 12.

Hvis der på en eller anden måde dispenseres for udvidelsen af en eller anden grund, burde byggeriet udføres vest for deres egen stuehus.. med alt hvad et moderne byggeri kræver.

Læg på gylle beholdere, daglig renholdelse omkring ejendommen/vejene. Støjgener der er tålelige/lovlige osv. osv. Som i alle andre moderne industrivirksomheder blive opfyldt for naboer og love mm. for at tilgodese alle i det lokale samfund. Samtidig med at der evt. fores en vej direkte fra stald/mælkeanlæg til Risvangsvej mod nord.

Dette er ikke en accept fra Risvangsvej 14 mht. naboer om nybyggeri ansøgningen Risvangsvej 12, men blot en erindring samt en indsigelse mod byggeriet hvis vi eller andre skal blive boende her. Derfor forbeholder vi os ret til at følge processen og gøre yderligere indsigelser og eller krav. Herefter bedes venligst alle fremtidige papirer samt dokumenter vedrørende kommende byggeri Risvangsvej 12 eller lignende fremsendes til Risvangsvej 14, så vi har mulighed for at være medspiller og ikke modspiller som naboer.

Alternativt, tilbydes at Risvangsvej 14 kan købes, så er det kun bygherre selv det vil generer fra Risvangsvej nr. 10, da vi jo nok er de naboer der vil få mest gene af eventuel udvidelse.

Vi er selvfølgelig interesserede i et godt naboskab. Men det vil måske være den bedste løsning, da jorden tilhørende denne ejendom fra gammel tid jo nok bliver sat til salg snarrest, da nuværende ejer er bortgået ved døden. Herved kan Per Therkildsen udvide og reagerer uden at generer naboerne da nr. 14 ligger lavt og i lang afstand i forhold til øvrige naboer.

Dette skal ses som et tilbud til at Per Therkildsen og dennes familie, kan fortsætte og øge driften på familie gården og derved generer mindst mulige naboer.

Venlig hilsen

Thomas Petersen
Risvangsvej 14 8530 Hjortshøj

**Aarhus Kommune
Natur & Miljø
Valdemarsgade 18
Postbox 79,
8100 Århus C**

Spørring d. 5/1 2009

e-mail: nm@aarhus.dk
tlf.8940 4537
Journal nr. NM/08/00533

Dette brev er sendt som mail og pr. brev med Post Danmark, på mail både som Word og Pdf. fil.

Vedr. Indsigelse mod udvidelse af dyrehold, Risvangsvej 12.

Allerførst tak for hurtig tilsendelse af materiale omkring ovenstående.

Dernæst må vi sige, at vi er utrolig skuffede over at opdage igennem Århus Onsdag, at vores nabo har ansøgt om sådan en kæmpemæssig Industri-central på omkring 5.600 kvm. beliggende under 200 m fra vores hus, som direkte får katastrofale indvirkninger på vores dagligdag. Ud fra papirerne en udvidelse på over 250 %.

Vi vil på det kraftigste gøre indsigelse mod sådan en Udvidelse af dyrehold, Risvangsvej 12 på den anmodede beliggenhed af flere grunde.

Det er klart, de allerede trafikmæssige gener bliver forøget. En udvidelse på 250 % vil uanset hvad beskrevet give mere, større og tungere trafik.

I sommeren 2008 ringede vi både til Arla og biogassen for at klage over deres ualmindelige hensynsløse kørsel, de kører så stærkt at vi ikke længere tør at lade vores børn cykle på vejen. Det hjalp dog med Arla lastbilerne i ca. 14 dage, de var også flinke at ringe tilbage. Men biogaslastbilerne, og anlægget i det hele taget var fløjtende lige glade med vores opkald.

Tømning af 2 stk gylletanke på 2.750 m3 vil betyde 184 gange kørsel tur/retur for en 30 m3 lastbil med hænger kun max. 200 mtr. Fra vores hus.

2 stk. gylletanke på 2.750 m3 og en overflade på samlet ca. 60 m i diameter under 200 m fra vores hus, samt den enorme stigning af dyreenheder, vil fuldstændig drukne os i fluer. Der er rigeligt nu. Samtidig uanset næsten hvor teknisk korrekt hele herligheden bliver lavet, vil det give større og mere vedvarende lugtgener end allerede pga. den korte afstand til vores hus.

Der kan heller ikke gøres tvivl om stigende støjniveau, med sådan et stigende antal af køer der skal malkes flere gange om dagen, samt selvfølgelig også bedriftstrafik under 200 mtr. Fra vores hus.

Vi er klar over at vi er flyttet på landet, og har boet på Risvangsvej 16 siden 1996. Men aldrig i vores vildeste fantasi forestillet os at det kunne komme på tale om en ansøgelse om et direkte industri center på sådan en størrelse, der totalt vil dominere alle omgivelser i miles omkreds.

Det her er jo ikke bare en alm. udvidelse, det her svarer jo til over 50 parcelhuse i 2 plan, med 2 fælles toiletter i det fri, der områdemæssigt snerper efter størrelse som en fodboldbane.

Med hensyn til Co2 udslip skal vi ikke gøre os kloge på, men det virker lidt underligt en ansøgning om udvidelse af sådan en størrelse her inden FN's klimakonference (COP15) i København 2009, alle ved da, der produceres kæmpe store mængder af drivhusgassen metan i koens vom. Metans virkning på drivhuseffekten er 23 gange så kraftig som CO2.

Udover synes vi en sådan beliggenhed kun er til gene for os samt de omkring liggende naboer.

Mandag d. 29/12 2008 var min nabo(Thomas Petersen, Risvangsvej 14) og jeg inde ved jer og tale med en venlig Hr. Bent Langager.

Han kunne oplyse der ikke umiddelbart var andre steder Industri-centralen kunne ligge pga. Spørring Å, iflg. det fremsendte ansøgningskema m.m. fra Per Therkelsen, Risvangsvej 12.

Efter at have kigget lidt på et oversigtsbillede med målebånd ser det dog lidt underligt ud, hvilket også bliver bekræftet af Hanne Kaagaard Jensen, da vores anden nabo (Allan Jørgensen, Risvangsvej 10) besøgte jer fredag 2/1 2009. Teknisk set vil industri-centralen sagtens kunne flyttes til den vestlige side af gården (Risvangsvej 12) var ordene. Og hvis dette var en realitet, vil vi da slet ikke have de samme indsigelser, da det så kun ville være trafikken på Risvangsvej, vi var oppe imod.

Det får jo en til at tænke lidt henad sådan her:
Naboer skal have generne, mens bygherren skal høste frugten.

Som dagen er i dag har vi den skønneste udsigt udover den særdeles smukke natur, hvor vi både kan se fiskehejren i aktion, rådyr og alt andet vildt, hvilket også var den største årsag til vi købte netop dette hus (Risvangsvej 16) tilbage i 1996.

Så derfor vil vi også personligt være meget kedede af det, da bygninger på min. 11 meter i højden og over 135 meter i længden under 200 mtr. fra vores hus vil dominere så meget i landskabet, at den eneste tilbageværende udsigt vil være industri-central og gylletanke.

Den nuværende vintersol vil være gået ned min. 1 time før ellers med sådanne kæmpe store industribygninger.

Vi synes ikke de visualiseringsbilleder der er lavet er ret fyldestgørende, de viser ikke den fulde højde, de viser ikke gylletankene samt hele malkecentret.

Vi har i dag haft besøg af en ejendomsmægler fra Home (Kim Priess Loft) som vurderer at prisen på vores ejendom vil falde 25 %, for hvilket vi vil ansvarliggøre bygherren for i tilfælde af opførelse på ansøgte beliggenhed. I er velkomne til at kontakte Home i Egå og tale med Kim.

Hermed vil vi også gerne have den fornøjelse, at invitere jer fra kontoret til vores ejendom Risvangsvej 16, mandag d. 12/1 2009 kl. 13.30 eller onsdag d. 14/1 2009 med klokkeslæt efter jeres valg, så vi kan vise jer de katastrofale konsekvenser et evt. sådanne ansøgt industricenter med ansøgte beliggenhed vil få. Vi ser frem til at høre fra jer.

Med venlig hilsen

Sascha Christensen & Bo Ø. Christensen

Risvangsvej 16, Spørring, 8530 Hjortshøj

Tlf. 86 98 94 77 – 21 75 94 55 – 21 29 94 55 Fax. 86 98 94 85

E-mail: mail@malerfirmaet.com

P.S. de div. Udkast m.m. til evt. godkendelser bedes venligst fremsendes når aktuelt.

Bilag 6 - Indkomne bemærkninger i 6 ugers høring

Bilag 6-1

BYGGERI RISVANGSVEJ 12 8530 HJORTSHØJ

Natur & Miljø

Valdemarsgade 18

8000 Århus C

Spørring den 14 December 2010

Journal nr. 01.16.02P25

Sags nr. NM/08/00533-137

I Henhold til brev fremsendt tidligere. Kan vi accepterer byggeri dog med følgende som ønskes løst i samarbejde med bygherre inden en endelig accept fra vores side.

Vi har efterfølgende haft dialog med Christian Therkildsen vedr. ønskede byggeri. Vi ønsker selvfølgelig et godt og konstruktivt naboskab. Det har ændret sig efter vores første skrivelse og det er vi meget glade for. Vi har haft et møde hvor vi snakkede om følgende:

Problemstilling:

1. Vi har et problem vedr. overfladevand fra asfalteret arealer.
2. Vi har et problem med afføring fra køerne ved færdsel på vejen. Samt ventetid for passage mm.
3. Vi har et eventuelt problem ved salg af vores ejendom (forringelse af værdi)

Løsning:

Iflg. dialog med Christian Therkildsen kunne et løsningsforslag være!

1. Der etableres dræn for vand mængder umiddelbart efter asfalt kant mod grusvej.
Dette ville være godt da vores vej ikke regnede væk hele tiden.
2. Christian Therkildsen foreslog en tunnel for dyre/maskin passage gang.
Familien Therkildsen har selv forelagt denne løsning.
3. Ved en nedlægning af asfalt i så stor mængde ved byggeri kunne der lægges asfalt på vores vej til huset så der var ensformighed i hele projektet. Dette ville kompensere helheden.

Vi håber selvfølgelig at vi kan nå til enighed så vi alle kan være glade med resultatet omkring det ønskede byggeri.

Med venlig Hilsen

Thomas Petersen

Risvangsvej 14, 8530 Hjortshøj

Vedr.: Partshøring vedr. udkast til miljøgodkendelse af kvægbruget Risvangsvej 12, 8230 Hjortshøj.

Jeg skal hermed svare på Århus Kommunes partshøringsbrev af 2. november 2010 på vegne af Sascha Christensen og Bo Øllegaard, Risvangsvej 16, 8530 Hjortshøj.

Det gøres gældende, at der ikke skal gives tilladelse til det ansøgte af de nedenfor anførte grunde. Det præciseres særligt, at det er vurderingen at der savnes hjemmel bl.a. til de dispensationer, der er lagt op til.

Der er karambolage mellem det ansøgte og naturbeskyttelsesområde omkring Spørring Å, da det som minimum kræver dispensationer fra bl.a. afstandskrav til skel, såfremt området omkring åen skal beskyttes. Ud fra det fremlagte materiale, vil der ikke være taget de beskyttelseskrav til å-området, som lovgivningen forudsætter selv ved en placering som ansøgt. Således er afstandskrav i henhold til naturbeskyttelsesloven ikke overholdt.

Området beskrevet i høringsmaterialet side 47, mose punkt 3, er karakteriseret som højstaudemose. Der er imidlertid ikke en nærmere beskrivelse af området, hvilket der bør være for en høringsparts fuldt tilstrækkelige mulighed for at vurdere sagen. Der er rimelig anledning til at vurdere, at der her i henhold til husdyrbrugslovens § 7 er tale om en højmose muligt dannet som såkaldt forsumpningsmose. Der henvises til Skov- og naturstyrelsens beskrivelse af hvorledes højmoser dannes.

Er der nærmere beskrivelse af området, som gør at kommunen er uenig i, at der er tale om en højmose, skal jeg gøre gældende, at dette må fremlægges til fornyet høring hos de høringsberettigede parter inden endelig beslutning træffes.

Husdyrbrugsloven foreskriver en afstand til anlæg til 300 meter fra en sådan nævnt mosetype.

Det gøres således gældende, at det anførte i sig selv hindrer en tilladelse.

Andre naturhensyn tilsiger tillige, at tilladelse ikke gives.

Der skal peges på at områderne omkring Spørring Å har en rig og til dels fredet flora, som må vurderes at være i betragtelig risiko for ikke at kunne bestå ved en så markant udvidelse som er søgt, nemlig udvidelse fra 196 DE til 501 DE.

Jeg skal henlede opmærksomheden på den meget korte afstand fra den påtænkte staldbebyggelse til Spørring Å, en afstand som ikke ses præcist opmålt i det fremlagte høringsmateriale, hvilket det burde være for at en høringspart skal kunne foretage en fuldkommen varetagelse af sine interesser. Jeg er opmærksom på tabel 3.1.2, men ud fra et kort/billedstudie er det min vurdering, at afstanden

til Spørring Å ikke udgør helt de anførte 150 m.. I den forbindelse ses ikke beskrevet i hvilket omfang der i henhold til tidligere lovgivning er beskyttelseslinier på netop 150 m. i henhold til naturbeskyttelseslovens § 16. Vigtigt i denne sammenhæng er dog ikke mindst, at de floratyper som findes i å-området, herunder den fredede Majgøgeurt, med øget ammoniakpåvirkning m.v. ikke med fornøden sikkerhed kan anses for sikrede. Jeg er opmærksom på de af kommunen foretagne beregninger af påvirkning. Hensyn til naturbeskyttelsen i området og beskyttelse af arter i henhold til naturbeskyttelsesloven tilsiger, at der ikke gives tilladelse.

Det ansøgte anlæg er af en betydelig størrelse, nemlig en staldbygning på 3.878 kvm. og et malkecenter på 1.659 kvm. samt to gyllesiloer med volumen på hver 2.750 kbm., en ny møddingsplads på 85 kvm. samt antagelig og nødvendigvis nye befæstede anlæg, herunder plads til opbevaring af døde dyr på i gennemsnit op til en uges varighed. Det ansøgte er således formentlig væsentligt større end den eksisterende erhvervsmæssige bygningsmasse på ansøgers matrikel. Anlægget er i arealet op mod min klient tænkt skærmet bl.a. af en jordvold. Jordvolden er naturligvis som anført tænkt som en beskyttelse af bl.a. af min klient, hvilket den i et eller andet omfang, såfremt en tilladelse skulle blive givet, vel også er. Imidlertid vil den komme endnu nærmere min klients skel og ejendom end selve byggeriet, hvilket må tages i betragtning.

Kommunen anfører i det fremlagte høringsmateriale afstandskrav til bl.a. skel i henhold til husdyrbrugslovens § 8 bl.a. til naboskel er på 30 m. Et afstandskrav som også gælder en jordvold. Jeg går ud fra, at kommunen mener, at kunne dispensere fra afstandskravene i henhold til samme lovs § 9, stk. 3, idet hjemmel til dispensation ikke er anført, hvilket må betragtes som en retlig relevant mangel.

Jeg skal henlede opmærksomheden på samme lovs § 9, stk.2. om muligheden for at pålægge skærpede afstandskrav i forhold til hovedreglen om 30 meter. En fortolkning af § 9 tilsiger, at der kræves overordentlig tungtvejende grunde til at slække på kravene § 9, stk.1, netop da stk. 2 som første undtagelsesregel fra hovedreglen giver mulighed for skærpede krav. Grunde som kræves i henhold til § 9, stk. 3 ses ikke anført. En samlet fortolkning af reglerne i husdyrbrugslovens kapitel 2 tilsiger, at der kræves en særlig begrundelse af retlig karakter for at kunne dispensere samt at dispensationsmuligheden ikke er tiltænkt et helt nyt anlæg af en størrelse som ansøgt og som oven i købet i betydelig grad kræver dispensationer. Dette bør også ses i sammenhæng med det anførte om området omkring Spørring Å.

Det gøres således gældende, at der ikke i husdyrbrugsloven ses hjemmel til en dispensation som anført. Ex tuto gøres gældende, at en dispensation ikke bør gives henset til den massive påvirkning af naturen i område, herunder til flora og fauna samt til herlighedsværdier – værdier som jeg senere skal vende tilbage til. Jeg skal i den sammenhæng også henlede opmærksomheden på, at ikke alle alternative placeringsmuligheder ses vurderet, hvilket må betragtes som en retlig mangel, som gør at der allerede af den grund ikke på det foreliggende grundlag kan dispenseres. Alternativ mulighed anføres senere i nærværende høringssvar.

Det er anført på side 20 i høringsmaterialet, at det nye anlæg ikke placeres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, angiveligt som anført af hensyn til beskyttet natur. En sådan placering kan i henhold til husdyrbrugslovens § 22 alene tillades, såfremt kommunen sikrer sig at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. Kommunen anfører i sin vurdering på side 20 afsnit 3.1.2. ”at det er af afgørende betydning, at de nye staldanlæg placeres på en sådan måde, så der er mulighed for en sammenhæng (driftsmæssigt = min tilføjelse) mellem de eksisterende bygninger og

det nye staldanlæg. ...” Dette er imidlertid ikke et legalt hensyn efter husdyrbrugslovens § 22, hvorfor tilladelse allerede af den grund savner hjemmel.

Da kommunen ikke forholder sig § 22 kan nye vurderinger heraf ikke give anledning til en tilladelse og da slet ikke uden en fornyet høring.

Imidlertid vil den påtænkte placering i forhold til hele området landskabelige karakter som relativt åbent og fladt med et vandløb med betydelige beskyttelsesinteresser under alle omstændigheder være i strid med § 22.

Hertil kommer de betydelige gener for naboer herunder min klient, i form af fjernelse af landskabsmæssigt udsyn, risiko for gener fra fluer, rotter og andre utilsigtede dyrearter samt en jordvold tæt op på min klients matrikel. Lugtgener må tillige givetvis øges betragteligt uagtet, at det er noteret at BAT-princippet bringes i anvendelse. I den forbindelse skal fremhæves, at der er lagt op til at døde dyr opbevares udendørs med afhentning ca. 52 gange om året eller i gennemsnit en gang ugentligt.

En tilladelse, som i betydeligt omfang hviler på dispensationer må derfor også betragtes som visuel forurening ud fra berettigede forventninger om bygninger i landzone i åbent og relativt fladt område tæt på beskyttelsesværdige naturinteresser ved vandløb. Trafikken med tunge køretøjer ca. 1400 gange årligt vil for området som helhed være en betydeligt belastende og generende faktor.

En tilladelse må vurderes også ud fra ekspropriationsretlige overvejelser henset til det ovenfor anførte vedrørende dispensationer og manglende hjemmel, så min klient i tilfælde af en tilladelse er berettiget til erstatning for tabte værdier af sin ejendom.

Der er i øvrigt alternativer som ikke er undersøgt, hvorved bemærkes at der i forvejen er bortset fra muligheden af at lægge det nye anlæg direkte sammen med eksisterende bygninger. jf. afsnit 3.1.2. på side 20.

Der kan henvises til muligheder på arealer som fremgår af foto på side 30 uden verdensretningsangivelse. Der er således store arealer på skitsen til højre for gården som ses indrammet på tre sider af primært græsningsareal. Ved en placering her opnås flere fordele. Der vil antagelig ikke være behov for dispensation i forhold til skelafstandskrav, der vil såvel visuelt som afstandsmæssigt til naboer være betydeligt færre gener. Placeringen vil for miljøet være betydeligt mere skånsom i forhold de naturfølsomme områder ved Spørring Å. Hertil kommer at hensyn til omkringboende tilsiger at en sådan placering vil give betydeligt mindre gener og også for færre naboer.

Det skal altså såvel i forhold til naboer som i forhold de beskyttelsesværdige arealer ved åen præciseres, at udledning i form af ammoniakdampe og lignende samt risiko for gener fra skadedyr i form af rotter, fluer m.fl. vil være betydeligt mindsket ved en sådan placering.

Jeg er, som anført, naturligvis opmærksom på den øgede afstand til de eksisterende bygninger, men en afvejning af hensyn til beskyttelsesværdige interesser må føre til at en ny placering må vurderes, såfremt ansøgningen fastholdes.

Sammenfattende gøres det gældende, at der ikke er hjemmel til det ansøgte i hvert fald således som høringsmaterialet er udformet, at der ikke ved en afvejning af beskyttelseshensyn, påvirkning af naboer og hensyn til ansøger ikke kan gives tilladelse med de forudsatte dispensationer og at ikke alle alternative placeringer er vurderet.

Det forbeholdes at komme med yderligere bemærkninger, såfremt nye oplysninger fremkommer fra ansøger og Århus Kommune

Århus, den 14. december 2010

Poul Müller
Advokat (H)
Hoffmannsvej 6, 3. tv.
8220 Brabrand
Mobiltelefon 28 44 55 00

Bilag 6-3

Århus Kommune
Natur og Miljø

Att. Hanne Kaagaard Jensen

Søften, den 15. december 2010
Afdeling Miljø
Initialer AHP
Direkte tlf. 8728 2486
Mail ahp@lmo.dk

Vedr. Per Therkildsen – Kommentarer til udkast af 2. november 2010

Side 5:

Andet afsnit under arealer – der er ca. 424 ha aftaleareal.

Nitrat til overflade vand

...Nitrat reduktionen gennem jordlagene og ??? vurderes, at være så...

Side 8-12:

Flere steder i teksten har vilkår et andet nr. Så tjek at vilkårsnumre er de rigtige og passer med dem i vilkårs-kataloget.

Fremadrettet kommenteres der på vilkår i teksten og ikke vilkårs-kataloget.

Side 23:

Tastefejl...

Der er udarbejdet et snit af byggeriet set fra nord mod syd, samt set fra vest. Heraf fremgår hvordan bygnin-gerne fremgår fremstår i landskabet. Bygningen til tagryg....., hvor soklens højde er målt fra færdigt terræn bliver 15-20 cm.

Side 26:

Vilkår 3.2.2.15 er et eksempel på et vilkår med et forkert nr., skulle have været nr. 3.2.2.5.

I vilkåret står: "Der skal senest ved byggeriets start plantes et 3-rækket læhegn..."

Det er ikke hensigtsmæssigt at anlægge et hegn mens byggeriet står på. Der kan ske beskadigelser træer og buske under arbejdet med byggeriet. Det er mere hensigtsmæssigt at hegnet plantes, når byggeriet er færdigt.

Forslag: Der skal senest ved færdiganmeldelse af byggeriet til kommunen plantes et 3-rækket læhegn... (dette vil kunne kontrolleres når kommunen er ude at syne byggeriet efter færdiganmeldelsen)

Side 30:

Afsnittet Malkekøer på græs

Kortet viser rigtigt nok de primære græsningsområder, men alle græsarealer rundt om ejendommen bliver afgræsset.

Forslag til yderligere tekst:

Øvrige græsområder omkring ejendommen vil også blive afgræsset efter behov.

Side 34:

Vilkår 4.5.2.1. Elforbruget registreres 1 gang månedligt...

At registrere det hver måned er i overkanten. Der vil blive indsamlet en masse data, der er svær at holde styr på og uden egentligt formål. Ved at skrive det årlige elforbrug kan ansøger tjekke forbruget lige så tit, han ønsker det men minimum 1 gang om året skal der registreres. Dette ville også være naturligt, idet der sendes en opgørelse over forbruget en gang om året. Ved at lave et vilkår med 1 gang om måneden, så kan ansøger let komme til at bryde sin miljøgodkendelse, hvilket han ikke er interesseret i. Hvis der kommer nye energibesparende tiltag er ansøger selvfølgelig interesseret i at implementere disse, så vidt det er rentabelt muligt.

Forslag: Det årlige elforbrug registreres...

Side 35:

Vilkår 4.5.2.3. Vandforbruget skal herefter registreres 1 gang månedligt....

Samme argumentation som for energi. Derudover ville det være 1 gang om året, hvis han havde været på vandværk, som man får en opgørelse fra 1 gang om året.

Forslag: Det årlige vandforbrug registreres...

Side 38 + 41:

Forkerte vilkårsnumre.

Side 43 nederst:

Opvaringskapaciteten er hhv. 2500 m³ i eksisterende ...

Sætningen "Ved 9 måneders opbevaring af gylle vil der være plads til i alt 6.720 m³." bedes slettet. Det er allerede beskrevet andet sted i teksten hvor meget kapaciteten er ved 9 mdr.

Side 44:

Det er mere korrekt at bruge ordet markstak end markmødding.

Side 45:

Vilkår 5.4.2.1. Markmødding må ikke placeres indenfor 300 meter til natur udlagt efter §7 i Husdyrbrugsloven eller natur, som vurderes at være af tilsvarende værdi.

Dette er upræcist formuleret. Hvordan skal ansøger kunne vide, om der er natur, der har en tilsvarende værdi og en tilsvarende værdi som hvad?

Forslag:

Markstak må ikke placeres indenfor 300 meter til natur udlagt efter §7 i Husdyrbrugsloven eller på arealer med mere end 6 graders hældning mod natur.

Side 52:

Vilkår 6.4.2.2. Antallet af transporter er estimerede. Skal ansøger stå med en blok hver dag flere gange om dagen for at sætte en streg for hver gang der transporteres foder, mælk, gylle osv? Dette vil være fysisk umuligt og tvinge ansøger til at bryde sin miljøgodkendelse.

Vilkår 6.4.2.3. Igen, det er estimerede antal transporter.

Prøv at have lidt tillid til ansøger. Vi har forsøgt at beregne os til et antal transporter, som ansøger mener, er realistisk, og vi prøver derfor ikke gøre det hverken bedre eller værre end det er. Der henvises desuden til tidligere kommentarer om disse vilkår.

Forslag vedr. begge vilkår:

Vilkårene bør slettes.

Der bør i kommunens bemærkninger stå, at det estimerede antal af transporter ikke overskrider, hvad der er normalt for et kvægbrug af den ansøgte størrelse. Samt at det skal bestræbes at holde antallet af transporter på et minimum, således unødvendige transporter undgås.

Side 56:

Udbragt husdyrgødning

"Husdyrgødning... Der afsættes i alt 19481 kg N og 3022 kg P fra de 203 DE, som udbringes på egne og forpagtede arealer."

Denne sætning bør omformuleres, da den er svær at forstå.

Man kan forstå den således:

Der står i sætningen at der udbringes 203 DE gylle på egne/forpagtede arealer. Heraf afsættes X kg N og P. Men hvad er så det der udbringes på egne jorde?

Hvorfor blandes kg N og P pludseligt sammen med DE?

Forslag: Der afsættes X kg N og P ud af i alt Y kg N og P svarende til hhv X og Y DE.

Eller der produceres så megen kg N og P svarende til så mange DE og heraf afsættes så meget Kg N og P svarende til så mange DE.

Og hvis I ikke vil have DE med så er det fint med mig kun at køre i kg N og P produceret og afsat.

Side 74:

Afsnittet: "Der bliver kun dybstrøelse fra småkalve..."

Sætningen er fin nok. Det er bare ikke beskrevet, at dybstrøelsen ryger i møddingsplads før det ender i markstak.

Måske finder I det ikke nødvendigt her...

Side 82:

Det undrer mig, at der er disse vilkår om støj her i dette afsnit. Jeg mener ikke, det har noget med egenkontrol at gøre. Det undrer mig, at der i stedet ikke står noget om, at man skal føre journal om fx skriftlige aftaler eller forpagtningsaftaler og opbevare dem i mindst 5 år og forevises på forlangende. Det undrer mig, at der ikke står noget om opbevaring af logbøger, kvitteringer, planer m.v. Det er sådanne vilkår, jeg normalt møder i afsnittet om egenkontrol, ikke vilkår om kontrol af støj.

Hvorfor overhovedet lave de ekstra vilkår om støj? De bemærkninger om støj og det vilkår der er lavet om støj på side 53 dækker de krav, der er til støjpåvirkningen fra et landbrug.

Vilkårene skrevet side 82 bør stå under støj-afsnittet, hvoraf nogle bør være en del af kommunens bemærkninger, hvis de absolut skal med.

Men her er mine kommentarer til vilkårene:

Har vilkårene ikke forkerte numre her?

Vilkår 11.1.2.5. Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt, **hvis der kommer velbegrundede klager**. Dokumentationen...

Vilkår 11.1.2.6-8. Der henvises til tidligere kommentarer om disse vilkår.

Forslag:

1. Såfremt der indkommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlæg og dertil knyttede aktiviteter, vil Århus Kommune indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder overholdes.

(den vejledning som er indsat som vilkår i denne godkendelse).

2. Støjmåling kan max kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende regler. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

Men igen, disse forslag bør slet ikke være under egenkontrol men under støj og evt. som en del af bemærkningerne.

Generelt vil jeg sige, at I skal prøve at sætte jer ind i ansøgerens sted, når der laves vilkår. Vil det være muligt at efterleve vilkåret indenfor rimelighedens grænser? Vil I selv kunne efterleve det, hvis det var jer der

ejede gården? Vil dataindsamlingen blive så stor at overskueligheden forsvinder og data så dermed ikke kan bruges til noget? Vil I som myndighed have mulighed for og ressourcer til at kontrollere om vilkårene bliver overholdt?

Derudover vær opmærksom på om det allerede står i en vejledning, lov eller bekendtgørelse, for så skal ansøger alligevel overholde reglerne, og det er dermed ikke nødvendigt at lave et vilkår.

Med denne opfordring håber jeg ikke at have trådt nogen over tæerne...

Med venlig hilsen

Andrea Høj Plejdrup
Miljøkonsulent

Modtaget pr. mail den 04-04-2011 10:19

Aarhus Kommune
Natur og Miljø
Teknik og Miljø

Vedr. udkast til Miljøgodkendelse på kvægbruget Risvangsvej 12, j.nr. NM/08/00533/137

Jeg har som repræsentant for Sascha Christensen og Bo Øllegaard, Risvangsvej 12, 8230 Hjortshøj modtaget udkast til miljøgodkendelse i ovennævnte sag til fornyet høring efter foretagne ændringer.

Jeg skal i det hele henholde mig til min skrivelse af 14. december 2010.

Enkelte elementer skal dog kommenteres yderligere.

Det fastholdes, at bygningerne i henhold til det ansøgte ikke som sådan opfylder nødvendighedskriteriet og særligt ikke i forhold til den påtænkte placering.

Bygningerne vil også efter den ændrede placering være i strid med å-området og åbeskyttelseslinjen og den særlige fauna i nærområdet, som beskrevet i skrivelsen af 14. december, hvilket fortsat efter min vurdering fører til, at der ikke kan gives tilladelse. Og dette slet ikke uden dispensation.

Det er min opfattelse, at ikke alle elementer i skrivelsen af 14. december er vurderet konkret, hvilket de skal. En almindelig opsummering af hensyn er ikke tilstrækkeligt..

For så vidt angår påvirkning af helbred skal jeg henvise til nyeste forskning fra DMU - Aarhus Universitet ved seniorforsker Jørgen Brandt. Gene fra gylle er ikke blot en lugtgene, men en faktor som påvirker helbred og liv i form af astma og andre lungelidelser. m.v. Jeg går ud fra, at denne nyeste forskning og dermed viden inddrages i vurderingen af sagen

Jeg er principielt enig i, at der ikke er en pligt til for kommunen at vurdere alle tænkelige alternativer, som kommunen udtrykker sig i udkastet på side 18. Imidlertid må konsekvensen af at saglige påpegede mindre indgribende alternativer ikke vurderes være, at tilladelse ikke kan gives. Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper. Det må i den sammenhæng tages i betragtning, at en eventuel tilladelse jo af lokalområdet og naboer må betragtes som en ikke- begunstige forvaltningsafgørelse. Dette må særligt gælde i en situation som den foreliggende, som med det foreliggende forslag efter min vurdering ikke kan gennemføres uden dispensation.

Kommunen anfører for neden på side 18, at en placering længere mod øst vil have negative konsekvenser for andre områder. Jeg beder om en nærmere begrundelse herfor, idet der ikke er forudsætninger for en sådan bemærkning henset til, at en placering længere mod øst jo netop ikke er vurderet. Kommunen er forpligtet til konkret at vurdere indsigelser herunder i form af bemærkninger om, at der findes alternativer som må betragtes som mindre indgribende end det ansøgte. Ønsker ansøger ikke at fremkomme med de nødvendige oplysninger hertil må konsekvensen være, at der ikke gives tilladelse til det ansøgte. Den nævnte alternative mulighed kan under disse omstændigheder ikke afvises uden nærmere konkret begrundelse.

Jeg skal anmode om en begrundelse for, at det på side 18 anføres, at en placering længere øst for ejendommen vil kunne konflikte med en kommende golfbane. Særligt skal jeg anmode om, at man forholder sig til afvejningen af hensyn til eksisterende forhold - min klients og f.s.v. andre beboere i områdets forhold - i forhold til en mulig fremtidig ny aktivitet. Jeg skal anmode om, at få nærmere oplysning om den nævnte golfbane herunder kopi af tilladelse til en sådan samt oplysning om, hvornår der har været offentlig og partshøring vedrørende en fremtidig golfbane. Det bedes særligt begrundet, hvilken afvejning af hensyn til involverede der er foretaget, når en kommende golfbane tillægges tungerevejende hensyn i nærværende sag end hensyn til eksisterende forhold.

Jeg skal anmode om, at modtage bekræftelse på at nærværende henvendelse er modtaget - gerne pr. mail.

Med venlig hilsen

Poul Müller
Advokat (H)
Hoffmannsvej 6, 3. tv.
8220 Brabrand
tlf. +45 28 44 55 00

Natur og Miljø
Valdemarsgade 18
Postboks 79
DK-8100 Aarhus C
Tel. +45 8940 2755